

การแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่)

อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

โดย

พลตรี เดชอุดม นิชรรัตน์

ผู้บังคับการจังหวัดทหารบก

จังหวัดบุรีรัมย์

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 57
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2557-2558

บทคัดย่อ

เรื่อง การแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอ โนนดินแดง
จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผู้วิจัย พลตรีเดโชอุดม นิชรรัตน์   หลักสูตร วปอ.   รุ่นที่ 57

จากการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมาในอดีตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2557 ในประเด็นการบูรณาการแผนงานของเจ้าหน้าที่รัฐ กฎหมายและการบังคับใช้ และการมีส่วนร่วมของราษฎรในพื้นที่ที่บุกรุกพื้นที่ป่า 2) ศึกษาการแก้ไขปัญหาซึ่งสามารถนำไปสู่การอพยพราษฎรออกจากพื้นที่ซึ่งประชากรและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำการสัมภาษณ์ จำนวน 2 คน ตอบแบบสอบถาม จำนวน 25 คน รวมกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 27 คน กลุ่มราษฎรในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่า ทำการสัมภาษณ์ จำนวน 8 คน ตอบแบบสอบถามจำนวน 35 คน รวมกลุ่มราษฎรในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่า จำนวน 43 คน รวมกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น จำนวน 70 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผล และวิเคราะห์โดยใช้สถิติได้แก่ ร้อยละ

ผลการศึกษารูปได้ ดังนี้ ด้านการบูรณาการแผนงาน จากการศึกษาพบว่า ทั้งในด้านเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร จะมีข้อมูลด้านเพศ อายุระดับการศึกษา และสถานภาพการสมรสส่วนใหญ่ จะเห็นว่าด้านการบูรณาการแผนงานการให้ความร่วมมือในการประสานงานของหน่วยงานทางราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร โดยภาพรวมให้ความร่วมมือในการประสานงานร้อยละ 100 การบูรณาการแผนงานการให้ความร่วมมือ นอกจากนี้การปฏิบัติตามแผนงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร โดยภาพรวมปฏิบัติตามแผนงานที่ทางราชการดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยการนำโครงการพัฒนาอาชีพให้กับราษฎร และผลการปฏิบัติตามแผนงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร โดยภาพรวมการปฏิบัติตามแผนได้ผล จึงทำให้การบูรณาการแผนงานประสบผลสำเร็จ ด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย พบว่า ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร จะมีข้อมูลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการสมรส ได้ปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร โดยภาพรวม มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย โดยภาพรวม ปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย และปฏิบัติตามกฎหมายด้วยความสมัครใจ การบังคับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าประสบผลสำเร็จ ด้านการมีส่วนร่วมของราษฎร พบว่า ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร จะมีข้อมูลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการสมรส ในการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การจัดสรรที่ดินทำกิน และมีส่วนร่วมในพัฒนาอาชีพ การแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าจึงประสบผลสำเร็จ ข้อเสนอแนะควรให้มีการวิจัยในเรื่องสาเหตุที่บุกรุกพื้นที่ป่า และควรนำเอางานวิจัยในกรณีเดียวกันมาบูรณาการเพื่อสร้างเป็นแผนแม่บทเพื่อปรับใช้ให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

คำนำ

การค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิชาการค้นคว้าอิสระ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเกี่ยวกับ “การแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์” โดยศึกษาจากประชากรกลุ่มเป้าหมายคือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎรในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่าดงใหญ่ จำนวน 70 คน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และผู้วิจัยลงพื้นที่สัมภาษณ์เอง การนำเสนอข้อมูลจะเป็นเชิงพรรณนา วัตถุประสงค์เป็นคำร้อยละ รวมทั้งข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารการศึกษานี้ จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ภาครัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเป็นยอดดี และขอขอบคุณ อาจารย์ พลอากาศตรีสมชาย สังข์มณี เป็นอย่างสูงที่ให้ความกรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และช่วยเหลือด้วยดีเสมอมาทำให้การค้นคว้าอิสระสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

พลตรี.....

(เดชอุดม นิษรัตน์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
คำจำกัดความ	
บทที่ 2 แนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี	6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	36
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
ตอนที่ 1	39
ตอนที่ 2	41
ตอนที่ 3	65
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	66
สรุปผลการศึกษา	66
อภิปรายผล	67

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ข้อเสนอแนะ	68
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	68
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	72
ก แบบสอบถาม	73
ข หนังสือเชิญ	78
ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	90
ง การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย	92
จ ประวัติผู้เขียน	103
ฉ คำปฏิญาณตน	105

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2-1 รายชื่อบริษัทเอกชนที่ได้รับอนุญาตสัมปทาน	17
4-1 ข้อมูลเกี่ยวกับเพศเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร	39
4-2 ข้อมูลเกี่ยวกับอายุเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร	40
4-3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการศึกษาเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร	40
4-4 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร	41
4-5 ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร	41
4-6 ความร่วมมือการประสานงานการบูรณาการแผนงานหน่วยงานราชการ	42
4-7 การปฏิบัติตามแผนงานของหน่วยงานราชการ	44
4-8 ผลการปฏิบัติงานตามการบูรณาการแผนงานของหน่วยงานราชการ	47
4-9 กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ราษฎร	49
4-10 การปฏิบัติตามการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร	51
4-11 การปฏิบัติตามกฎหมายการบุกรุกพื้นที่ป่าด้วยความสมัครใจ	53
4-12 การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร	56
4-13 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร	58
4-14 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการจัดสรรที่ดินทำกิน	60
4-15 การมีส่วนร่วมในพัฒนาอาชีพที่ภาครัฐช่วยเหลือราษฎร	62

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า
2-1 พื้นที่สัมปทานปลูกป่า	19
2-2 พื้นที่หมดสัญญา	19
2-3 กรอบแนวคิดการวิจัย	35

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์การบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดขึ้นทั่วทุกภูมิภาคโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศโดยรวมซึ่งรัฐบาลในอดีตได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องด้วยการออกกฎหมายและนโยบายต่างๆเพื่อสงวนและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเอาไว้ ซึ่งมีส่วนร่วมกับการทหารบก ได้แก่ คำสั่ง สนร. ที่ 81/2551 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าแห่งชาติ(คปป.)โดยมีผู้บังคับบัญชาทหารบกเป็นกรรมการต่อมาทหารบกได้บันทึกข้อตกลงกับทส.ว่าด้วยความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (MOU) พ.ศ. 2551 โดยมีขอบเขตร่วมมือ 7 ด้าน ที่สำคัญได้แก่ ด้านการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ด้านการลาดตระเวน ด้านการสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ โดยเฉพาะด้านความร่วมมืออื่นซึ่งมีขอบข่ายที่สำคัญ ได้แก่ การป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ เป็นต้น นอกจากนี้ในระดับภูมิภาค ทท.2/กอ.รมน.ภาค2 ได้มีคำสั่งที่ 57/2557 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า ในพื้นที่กองทัพภาคที่ 2 (คปป.ทท.2) โดยมี มทท.2 เป็นประธานกรรมการเพื่ออำนวยความสะดวกนโยบาย ในส่วนภูมิภาคให้ครอบคลุมทั้ง 20 จังหวัด ในพื้นที่ภาค ตอ./น. จากสถานการณ์การบุกรุกและลักลอบตัดไม้ในปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วพบ.ทบ./รอง ผอ.รมน. จึงได้มีนโยบายให้เร่งรัดดำเนินการต่อบุคคลที่บุกรุกตัดไม้ทำลายป่า, บุกรุกที่สาธารณะและการออกเอกสารสิทธิไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยมุ่งเน้นนายทุน ผู้มีอิทธิพล และข้าราชการ ที่บุกรุกและทำผิดกฎหมายในส่วนของประชาชนระดับรากหญ้าให้จัดเป็นลำดับถัดรองลงมา ต่อมาหลังจากที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ(คสช.) ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกและเข้าบริหารประเทศจึงได้มีคำสั่ง คสช. ที่ 64/2557 เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งคำสั่งดังกล่าวมีออกมาเพื่อให้การบริหารราชการในการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้พื้นที่ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดผลกระทบที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ โดยกำหนดให้ กท. มท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการปราบปรามและจับกุมผู้บุกรุกยึดถือครอบครอง ทำลายหรือกระทำความผิดใดๆ อันเป็นการทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่ารวมทั้งบุคคลที่สมคบและสนับสนุนช่วยเหลือผู้กระทำความผิด ให้ได้ผลเป็นรูปธรรมอย่างจริงจังในทุกพื้นที่รวมทั้งสกัดกั้นการลักลอบตัดไม้มีค่าหรือไม้หวงห้าม การนำเข้าและส่งออกไม้ที่ผิดกฎหมายตลอด

แนวชายแดน ตลอดจนปราบปรามเครือข่ายขบวนการตัดไม้ทำลายป่าในทุกหมู่บ้านและชุมชนทั่วประเทศ พร้อมกับกำหนดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบควบคุมตรวจสอบกิจการแปรรูปไม้การตั้งโรงงาน

แปรรูปไม้ การค้าไม้แปรรูป การค้าหรือมีไว้ครอบครอง ซึ่งไม้หวงห้ามและสิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ซึ่งหากพบว่ามีก่อกวนหรือมีเจตนาจงใจ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายซึ่งบัญญัติไว้ให้ดำเนินการลงโทษตามกฎหมายอย่างเด็ดขาดกับเจ้าของหรือประกอบการโดยทันที และให้ติดตามผลคดีป่าไม้และดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก ทำลาย ให้คืนสภาพป่าไม้ที่สมบูรณ์ดังเดิม โดยประสานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคประชาชน และองค์กรชุมชนได้ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวอย่างจริงจังเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปล่อยปละละเลยหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดตามกรณีดังกล่าวข้างต้นจะต้องถูกดำเนินการลงโทษทั้งทางวินัยและทางอาญาอย่างเด็ดขาดโดยทันที

จังหวัดบุรีรัมย์เป็นพื้นที่อีกแห่งหนึ่งในประเทศไทยที่มีปัญหาวิกฤตทางด้านสภาพแวดล้อมทางทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ที่มีความสำคัญโดยเมื่อ พ.ศ. 2491 ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ป่าดงใหญ่เป็น “ป่าคุ้มครอง” ตามความในมาตรา 86 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) และมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช 2481 และเมื่อ พ.ศ. 2502 ได้ประกาศกฎกระทรวง ฉบับที่ 58 (พ.ศ. 2502) กำหนดป่าดงใหญ่เป็นป่าสงวนไว้เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน ออกตามความในมาตรา 10 และมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช 2481 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2497) มีเนื้อที่ประมาณ 1010 ตร.กม. หรือ 631250 ไร่ ซึ่งเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรสัตว์ป่า และทรัพยากรน้ำที่เป็นแหล่งต้นน้ำ ลำธารสำคัญของห้วยลำนางรอง ห้วยลำปลายมาศ ที่หล่อเลี้ยงชีวิตชาวบ้านจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดใกล้เคียงได้ถูกบุกรุก แผ้วถางยึดถือครอง ทำการเกษตร ทำให้มีพื้นที่เหลือน้อยลงสำนักงานป่าไม้เขตนครราชสีมา ได้ส่งเจ้าหน้าที่ออกทำการสำรวจพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่เพื่อกันพื้นที่ให้เป็นป่าอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม 2535 พบว่าสภาพป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นและได้เสนอรายงานให้กรมป่าไม้จัดตั้งเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ต่อมากรมป่าไม้ได้ส่งเจ้าหน้าที่ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่าออกไปทำการสำรวจข้อมูล และควบคุมพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ เพื่อกำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่จังหวัดบุรีรัมย์

ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การบุกรุกพื้นที่ป่า ราษฎรที่ได้ทำการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ประกอบไปด้วยปัญหาจากการให้สัมปทานตัดไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ เมื่อปี พ.ศ. 2530 เป็นต้นมาได้มีบริษัทจำนวน 7 บริษัท ได้รับอนุญาตเช่าสัมปทานเพื่อทำธุรกิจเกี่ยวกับปลูกไม้ยูคาลิปตัสเมื่อสิ้นสุดสัญญาได้มีราษฎรส่วนหนึ่งต้องการที่ทำกินได้บุกรุกพื้นที่ที่บริษัทได้รับอนุญาตดังกล่าวขณะเดียวกัน บริษัทเอกชนได้ยื่นเสนอในการต่ออายุสัมปทานจึงได้มีการบุกรุกเข้ายึดครองที่ดินจำนวน 5 พื้นที่ มีทั้งหมด 6 กลุ่ม คือ

พื้นที่บริเวณหมู่บ้านตลาดควาย (บ้านใหม่) ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอนุรักษ์ต้นน้ำลำนางรอง และกลุ่ม ผรท.รักสันติ จว.บ.ร. ซึ่งรวมทั้ง 2 กลุ่ม มีผู้บุกรุกจำนวนโดยประมาณ 1000 คน และมีเครือข่ายเป็นแนวร่วมจำนวน โดยประมาณ 3500 คน

พื้นที่บริเวณหมู่บ้านเสียงสวรรค์ โดยมีพระวันชัย อติตพระวัดลำนางรองเป็นแกนนำบุกรุกจับจองสร้างที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมรุนแรง ไม่มีการเจรจากับทางการ และได้ชักชวนราษฎรต่างพื้นที่เข้ามาถากถางและแบ่งพื้นที่ออกเป็นแปลง ๆ และขายให้ผู้ที่อยากจะครอบครองที่ดิน ซึ่งมีจำนวนผู้บุกรุกประมาณ 100 คน

พื้นที่บริเวณหมู่บ้านเก่าบาตร เป็นเครือข่ายปฏิรูปที่ดินภาคอีสาน มีแนวคิดในการออกโฉนดชุมชนให้กับผู้ครอบครอง มีผู้บุกรุกประมาณ 200 คน

กลุ่มที่แยกตัวออกมาจากตลาดควาย เข้าจับจองพื้นที่บริเวณทิศใต้ใกล้กับกลุ่มบ้านเก่าบาตร มีผู้บุกรุกประมาณ 200 คน

พื้นที่บริเวณหมู่บ้านโคกเพชร ซึ่งมีความคิดเห็นควรให้รัฐบาลจัดการกับกลุ่มที่เข้าบุกรุกพื้นที่ป่า ถ้าหากไม่มีการดำเนินการใด ๆ จะทำการเข้าไปบุกรุกจับจองพื้นที่เช่นกัน

นอกจากนี้ เนื่องจากพื้นที่ป่ามีความอุดมสมบูรณ์ของพืชพรรณประกอบกับเป็นป่าที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ทำให้มีราษฎรจำนวนมากได้เข้ามากระทำการบุกรุกพื้นที่ป่าได้ทั้งในช่วงเวลากลางวัน และในช่วงเวลากลางคืน ส่งผลให้พื้นที่ป่ามีจำนวนลดลง

การบุกรุกและจับจองพื้นที่ที่หมดสัญญาเช่าของบริษัทเอกชน

กลุ่มที่ 1 บริเวณตลาดควาย พิกัดTA6175ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง กลุ่มราษฎรจำนวนประมาณ 300 คน ได้เข้าบุกรุกและจับจองที่ดิน เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2550 ในพื้นที่ประมาณ 50 ไร่ ได้ทำการสร้างที่พักชั่วคราวประมาณ 200 หลังคา

กลุ่มที่ 2 บริเวณพิกัด TA5871 กลุ่มราษฎรจำนวนประมาณ 100 คน โดยมีเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย (คปท.) ให้การสนับสนุนและอยู่เบื้องหลังการเข้าบุกรุกจับจองที่ดิน เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2552 ในเนื้อที่ประมาณ 20 ไร่ และสร้างที่พักชั่วคราวประมาณ 50 หลังคา

กลุ่มที่ 3 พื้นที่บริเวณพิกัด TA6174 กลุ่มราษฎรจำนวนประมาณ 70 คน เข้าบุกรุกและจับจอง เมื่อต้นปี พ.ศ.2552 ในเนื้อที่ประมาณ 30 ไร่ และสร้างที่พักชั่วคราวประมาณ 70 หลังคา ซึ่งสมาชิกบางส่วนเป็นราษฎรจากพื้นที่ภาคใต้

กลุ่มที่ 4 พื้นที่บริเวณพิกัด TA6174 กลุ่มราษฎรจำนวนประมาณ 50 คน เข้าบุกรุกและจับจอง เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ.2552 ในเนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ และสร้างที่พักชั่วคราวประมาณ 20 หลังคา ปัจจุบันมีการเคลื่อนไหวในลักษณะหาแนวร่วมและหาสมาชิกเพิ่มเติม เพื่อเรียกร้องผลประโยชน์ (เงิน) จากผู้ที่ต้องการเข้าจับจองที่ดิน โดยอ้างว่าเพื่อใช้ในการดำเนินการ

นโยบายของรัฐว่าด้วยการจัดให้มีโฉนดชุมชน

เนื่องจากนโยบายรัฐบาลของแต่ละพรรคแตกต่างกันจึงขาดความชัดเจนในการบริหารจัดการเรื่องโฉนดที่ทำกิน จึงทำให้ราษฎรในพื้นที่ขาดความมั่นใจในการรับสิทธิประโยชน์ที่ดิน

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการศึกษาข้อมูลปัญหาในพื้นที่ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงที่สำคัญ

เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหา หาแนวทางแก้ไขปัญหาประสบความสำเร็จ ทั้งภาครัฐและราษฎรในเขตพื้นที่ อยู่ดี มีความมั่นคง และมีความสุขร่วมกันตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและการแก้ปัญหาที่ผ่านมาในอดีตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2557 ในประเด็น
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบการแก้ไขปัญหาคือสามารถนำไปสู่การอพยพราษฎรออกจากพื้นที่ได้
3. จัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาคือการบูรณาการพื้นที่ป่า

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาประชากร ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงาน และราษฎรในเขตบุงรุกพื้นที่ป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งสิ้นจำนวน 70 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาการแก้ไขปัญหาคือการบูรณาการพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจะศึกษาในเรื่องข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาคือการบูรณาการพื้นที่ป่า โดยการบูรณาการแผนงานของเจ้าหน้าที่รัฐ การบังคับใช้กฎหมาย และการมีส่วนร่วมของราษฎรในพื้นที่บุงรุกพื้นที่ป่า
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่การวิจัยครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ในเขตบุงรุกพื้นที่ป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
4. ระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่วันที่ ธันวาคม 2557 ถึง มิถุนายน 2558

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้แนวทางการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาคือการบูรณาการพื้นที่ป่า ทำลายทรัพยากรป่าไม้ ช่วยให้หน่วยงานสามารถกำหนดแผนรองรับได้อย่างถูกต้อง
2. ได้แนวทางในการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการทุกภาคส่วน
3. ได้รูปแบบแนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายด้วยความเข้มงวด
4. ได้รูปแบบของภาคประชาชนในการร่วมกันแก้ปัญหา
5. ได้แนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับปัญหาคือการบูรณาการพื้นที่ป่าที่ยังคงมีอยู่ในประเทศ

คำจำกัดความ

การแก้ไขปัญหาคือการบูรณาการพื้นที่ป่า หมายถึง ผลของแผนงานการดำเนินงานหรือโครงการใดๆ ประสบผลสำเร็จในการแก้ไขปัญหาคือการบูรณาการพื้นที่(การศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง

		จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถอพยพราษฎรออกจากพื้นที่ป่าเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
การบูรณาการแผนงานของภาครัฐ	หมายถึง	แผนงานหรือโครงการของหน่วยงานทางราชการที่ร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย	หมายถึง	พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ว่าด้วยเรื่อง การบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มาบังคับใช้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎรในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์เข้าใจกฎหมายและร่วมมือปฏิบัติตามกฎหมายจนประสบผลสำเร็จสามารถอพยพราษฎรออกจากพื้นที่ได้
การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน	หมายถึง	การที่ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมวางแผนการจัดการนำดำเนินงาน ควบคุม กำกับ ติดตามผล และรับผลประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพในสังคมหรือชุมชนนั้น สามารถตัดสินใจและดำเนินการด้วยตนเองต่อไป
ด้านปัจจัยส่วนบุคคล	หมายถึง	ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และประเภทเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎรที่อยู่ในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	หมายถึง	ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วยผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
ราษฎร	หมายถึง	ราษฎรที่อยู่ในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การแก้ไขปัญหาคารบูกฏพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอ โนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกรอบความคิดในการทำการศึกษาค้นคว้า ซึ่งแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ ได้แก่

1. พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
2. คำสั่งคณะรักษาความสงบเรียบร้อย
3. ข้อมูลปัญหาในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมภาคประชาชน
5. ร่างแผนแม่บทโครงการพัฒนาและแนวทางการแก้ปัญหา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

- (1) พระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช 2481
- (2) พระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2496
- (3) พระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2497

บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“ป่า” หมายความว่า ที่ดิน รวมตลอดถึง ภูเขา ที่ดิน ห้วย หนอง คลอง บึง บาง น้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลที่ยังมิได้มีบุคคลได้มารากฎหมาย

“ป่าสงวนแห่งชาติ” หมายความว่า ป่าที่ได้กำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม ค่าภาคหลวงและค่าบำรุง

ป่าไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1 กำหนดป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา 6 บรรดาป่าที่เป็นป่าสงวนอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่า ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดป่าอื่นใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติเพื่อรักษาสภาพป่าไม้ของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ให้กระทำได้โดยออกกฎกระทรวงซึ่งต้องมีแผนแสดงแนวเขตป่าที่กำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาตินั้นแนวย้ายกฎกระทรวงด้วย

มาตรา 7 การเปลี่ยนแปลงเขตหรือการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติป่าใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำได้โดยออกกฎกระทรวง และเฉพาะกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนบางส่วนให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่มีการเปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนนั้นแนวย้ายกฎกระทรวงด้วย

มาตรา 8 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้ายหรือเครื่องหมายอื่นแสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติไว้ตามสมควรเพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา 9 ให้ปิดประกาศสำเนากฎกระทรวงและแผนที่ท้ายกฎกระทรวง ตามมาตรา 6 วรคสอง หรือมาตรา 7 ไว้ ณ ที่ทำการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่ที่ทำการกำนันท้องที่และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้านท้องที่นั้น

มาตรา 10 เมื่อได้กำหนดป่าใดเป็นสงวนแห่งชาติแล้วให้มีกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาตินั้นคณะหนึ่ง ประกอบไปด้วยกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมปกครอง ผู้แทนกรมที่ดินและกรมการอื่นอีกสองคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ควบคุมให้การเป็นไปตามมาตรา 8 และมาตรา 9
- (2) ดำเนินการสอบสวน และวินิจฉัยคำร้องตามมาตรา 13
- (3) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องในการสอบสวนตามมาตรา 13
- (4) ตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา 11 การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม และให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานแห่งที่ประชุมการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานแห่งที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 12 บุคคลใดอ้างว่ามีสิทธิ หรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติใดอยู่ ก่อนที่กฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาติใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับถ้าไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่าสละสิทธิหรือประโยชน์นั้น

คำร้องดังกล่าวในวรคหนึ่ง ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ส่งต่อไปยังคณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาตินั้นโดยไม่ชักช้า

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรณีสิทธิในที่ดินที่บุคคลมีอยู่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา 13 เมื่อคณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาติได้รับคำร้องตามมาตรา 12 แล้วให้สอบสวนตามคำร้องนั้น ถ้าปรากฏว่าผู้ร้องได้เสียสิทธิหรือเสื่อมเสียประโยชน์ ให้กรรมการพิจารณา กำหนดค่าตอบแทนให้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าผู้ร้องไม่พอใจในค่าตอบแทนที่คณะกรรมการที่ป่าสงวนแห่งชาติได้รับคำร้องตามมาตรา 12 แล้ว ให้สอบสวนตามคำร้องนั้น ถ้าปรากฏว่าผู้ร้องได้เสียสิทธิหรือเสื่อมเสียประโยชน์ ให้คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนให้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าผู้ร้องไม่พอใจในค่าตอบแทนที่คณะกรรมการที่สำหรับป่าสงวนแห่งชาติกำหนดผู้ร้องมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในกำหนดสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา 13 ทวิ² ในกรณีที่ส่วนราชการและองค์กรของรัฐมีความประสงค์จะใช้พื้นที่บางแห่งภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นสถานที่ปฏิบัติงานหรือเพื่อประโยชน์ของรัฐอย่างอื่นให้อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์ภายในป่าสงวนแห่งชาติได้ และในบริเวณดังกล่าวมิให้นำมาตรา 14 และมาตรา 16 มาใช้บังคับแก่การที่ส่วนราชการหรือองค์กรนั้น ๆ จำเป็นต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่นั้น

การใช้พื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ถ้าที่ดินในบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์มีแนวเขตทับที่ดินซึ่งบุคคลได้รับประโยชน์ตามมาตรา 14 อยู่แล้ว ให้การรับประโยชน์ในที่ดินส่วนที่เป็นบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์นั้นสิ้นสุดลง เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศกำหนดบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์

การใช้พื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

หมวด 2 การควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา 14³ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดยึดถือครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ เว้นแต่

(1) ทำไม้หรือเก็บของป่าตามมาตรา 15 เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามมาตรา 16 มาตรา 16 ทวิ หรือมาตรา 16 ตริ กระทำการตามมาตรา 17 ใช้ประโยชน์ตามมาตรา 18 หรือกระทำการตามมาตรา 19 หรือมาตรา 20

(2) ทำไม้หวงห้ามหรือเก็บของป่าหวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

มาตรา 24 ผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องจัดให้คนงานผู้รับจ้างหรือผู้แทนของผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตมีใบคู่มือสำหรับทำการตามที่ได้รับอนุญาตตามแบบ ระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 25 เมื่อได้กำหนดป่าใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติและรัฐมนตรีได้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาตินั้นแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจต่อไปนี้

(1) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดออกจากป่าสงวนแห่งชาติ หรือให้งดเว้นการกระทำใด ๆ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏหรือเหตุอันสงสัยว่า มีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(2) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ รื้อถอน แก่ไขหรือทำประกาศอื่นใดแก่สิ่งที่เป็นอันตราย หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพในเขตป่าสงวนแห่งชาติภายในเวลาที่กำหนดให้

(3) ยึด ทำลาย รื้อถอน แก่ไขหรือทำการประกาศอื่นเมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม (2) ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดหรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแล้วดังกล่าว และได้เสียค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้น ให้ผู้กระทำความผิดชดใช้หรือออกค่าใช้จ่ายนั้นทั้งหมด หรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินที่ยึดไว้ได้ออกขายทอดตลาดหรือโดยวิธีอื่นตามเห็นสมควร เพื่อชดใช้ค่าใช้จ่ายนั้น และให้นำความในมาตรา 1327 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้น โดยอนุโลม

(4) ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่ป่าสงวนแห่งชาติในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

มาตรา 26 การจับกุม ปรามปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 27 เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต คนงานผู้รับจ้างหรือผู้แทนของผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวง หรือเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต ซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ อันอาจเป็นการเสียหายอย่างร้ายแรง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตได้ มีกำหนดไม่เกินหกสิบวันนับแต่ที่ออกคำสั่ง

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนคำสั่งหรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาที่สั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตได้ตามที่เห็นสมควรแต่ในกรณีที่มีคำสั่งเพิ่มระยะเวลาดังกล่าวนั้น จะเพิ่มได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

มาตรา 28 คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือคำสั่งของอธิบดีตามมาตรา 27 ผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีโดยยื่นอุทธรณ์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีเป็นที่สุด

มาตรา 29 ในกรณีที่มีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตแล้ว ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรก็ให้มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตนั้นได้

มาตรา 30 ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการหรือสาธารณประโยชน์ หรือเมื่อปรากฏว่ามีการอนุญาตไปโดยมิชอบ รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนการอนุญาตรายหนึ่งรายใดทั้งหมดบางส่วนได้

ในกรณีมิใช่เป็นความผิดของผู้ถูกสั่งเพิกถอนการอนุญาตให้จ่ายค่าทดแทนด้วยจำนวนเงินอันเป็นธรรมแก่ผู้ถูกสั่งเพิกถอนการอนุญาตนั้น

หมวด 3 บทกำหนดโทษ

มาตรา 31⁹ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 14 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปีและปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาท

ในกรณีความผิดตามมาตรา นี้ ถ้าได้กระทำเป็นที่เกียยี่สิบห้าไร่หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่

(1) ไม้สัก ไม้ยาง ไม้สนเขา หรือไม้หวงห้ามประเภท ข. ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หรือ

(2) ไม้อื่นเป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกันเกียยี่สิบต้น หรือท่อน หรือรวมปริมาตรไม้เกียยี่สิบลูกบาศก์เมตร หรือ

(3) ต้นน้ำลำธาร

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

ในกรณีที่มิคำพิพากษาชี้ขาดว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามมาตรา นี้ ถ้าปรากฏว่าบุคคลนั้นได้ยึดถือครอบครองที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดคนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของผู้กระทำความผิด ออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ด้วย

มาตรา 32 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 24 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา 33¹⁰ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซึ่งหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่นใดที่จัดให้มีขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 33 ทวิ¹¹ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 18 หรือขัดคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา 25 (1) หรือ (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 33 ทวิ¹¹ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 18 หรือขัดคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา 25 (1) หรือ (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 34 ผู้ได้รับไว้ด้วยประกาศใด ซ่อนเร้น จำหน่าย หรือช่วยพาเอาไปเสียซึ่งไม้หรือของป่าที่ตนรู้อยู่แล้วว่า เป็นไม้หรือของป่าที่มีผู้ได้มาโดยการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเสมือนเป็นตัวการในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา 35 บรรดาไม้ ของป่า เครื่องมือ เครื่องใช้ อาวุธ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ซึ่งบุคคลใช้หรือได้มาโดยกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้นโดยไม่ว่าค่านึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

สรุปว่า พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 หมายถึง กฎหมายที่กำหนดป่าสงวนแห่งชาติ การควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ และกำหนดบทโทษผู้กระทำความผิดกฎหมาย

⁹ มาตรา 31 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่) พ.ศ. 2522

คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อย

คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อย

ที่ 64 / 2557

เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

เพื่อให้การบริหารราชการของคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติในการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถลดผลกระทบที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ของประเทศโดยรวม คณะรักษาความสงบเรียบร้อย จึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

1. ให้กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กองกำลังรักษาความสงบเรียบร้อย กองกำลังป้องกันชายแดน ของกองทัพบก และกองทัพเรือ ตลอดจนหน่วยงานที่มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการปราบปรามและจับกุมผู้บุกรุก ยึดถือ ครอบครอง ทำลาย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่า รวมทั้งผู้สมคบ สนับสนุนช่วยเหลือ ให้ได้ผลอย่างจริงจังในทุกพื้นที่ รวมทั้งสกัดกั้นการลักลอบตัดไม้มีค่าหรือไม้หวงห้าม การนำเข้าและส่งออกไม้ที่ผิดกฎหมาย ตลอดจนแนวชายแดน ตลอดจนปราบปรามเครือข่ายขบวนการตัดไม้ทำลายป่าในทุกหมู่บ้านและชุมชนทั่วประเทศ
2. ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ ควบคุม ตรวจสอบ กิจการแปรรูปไม้ การตั้ง โรงงานแปรรูปไม้ การค้าไม้แปรรูป ตลอดจนการค้าหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวงห้ามหรือสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดที่ด้วยไม้หวงห้าม หากพบมีการปล่อยปลະละเลยหรือมีเจตนาจงใจ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่บัญญัติไว้ ให้ดำเนินการลงโทษตามกฎหมายอย่างเด็ดขาดกับเจ้าของ หรือผู้ประกอบการโดยทันที
3. ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบติดตามผลคดีป่าไม้และดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ป่าที่บุกรุกทำลาย ให้คืนสภาพป่าไม้ที่สมบูรณ์ดังเดิม โดยประสานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งภาคประชาชนและองค์กรชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวอย่างจริงจัง
4. เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปล่อยปลະละเลย หรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดตามกรณีดังกล่าวข้างต้น จะต้องถูกดำเนินการทั้งทางวินัยและทางอาญาอย่างเด็ดขาดโดยทันที
5. ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ติดตามผลการดำเนินการตามข้อ 1 – 4 และรายงานผลการปฏิบัติให้คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติทราบอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 14 มิถุนายน พุทธศักราช 2557

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ 66 / 2557

เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน

เพื่อให้การดำเนินการและการประสานงานในการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถลดผลกระทบที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศโดยรวม จึงให้ปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดังกล่าวเพิ่มเติม ทั้งนี้การปฏิบัติอื่น ๆ ให้เป็นไปตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ที่ 64 / 2557 ลงวันที่ 14 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

2. ให้ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้อง ยึดถือนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนี้

2.1 การดำเนินการใด ๆ ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อย และผู้ที่ไร้ที่ดินทำกิน ซึ่งได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เดิมนั้น ๆ ก่อนคำสั่งนี้มีผลบังคับใช้ ยกเว้นผู้ที่บุกรุกใหม่ จะต้องดำเนินการสอบสวน และพิสูจน์ทราบ เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมและดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

2.2 การดำเนินการเร่งด่วนในปัจจุบัน คือ การป้องกันไม่ให้มีการบุกรุกเพิ่มเติม ด้วยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและเด็ดขาด

2.3 การดำเนินการแก้ไขปัญหาที่สั่งสมมาตั้งแต่เดิมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณากำหนดมาตรการและวิธีดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อเสนอขออนุมัติจากคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติโดยด่วน

2.4 กรณีใด ๆ ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ให้ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดกระบวนการที่กำหนด ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 17 มิถุนายน พุทธศักราช 2557

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

สรุปว่า คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อย หมายถึง คำสั่ง เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ให้หน่วยงานที่มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการปราบปรามและจับกุมผู้บุกรุก ยึดถือ ครอบครอง ทำลาย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่า รวมทั้งผู้สมคบ สนับสนุนช่วยเหลือ อย่างจริงจังในทุกพื้นที่ รวมทั้งสกัดกั้นการลักลอบตัดไม้มีค่าหรือไม้หวงห้าม การนำเข้าและส่งออกไม้ที่ผิดกฎหมาย ตลอดจนแนวชายแดน ตลอดจนปราบปรามเครือข่ายขบวนการตัดไม้ทำลายป่าในทุกหมู่บ้านและชุมชนทั่ว

ประเทศ หากปล่อยปละละเลยหรือมีเจตนาจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่บัญญัติไว้ ให้ดำเนินการลงโทษตามกฎหมายอย่างเด็ดขาด

ข้อมูลปัญหาในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่

1. ความเป็นมา

ทรัพยากรธรรมชาติ มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ อันประกอบด้วย ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติเป็นแหล่งกำเนิดของแม่น้ำลำธาร เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในการใช้ประโยชน์เพื่อการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานอันได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และ ยารักษาโรคตลอดจนคุณค่าทางเศรษฐกิจ ด้านการเกษตรกรรม การคมนาคม การอุปโภคบริโภค เป็นต้น ทำให้วิถีชีวิตของประชาชนและชุมชนกับทรัพยากรป่าดำเนินควบคู่กันไปด้วยความผูกพัน เป็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แสดงออกในรูปของภูมิปัญญาความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในลักษณะคนกับธรรมชาติหรือป่าที่สามารถดำรงอยู่ร่วมกันได้อย่างดุลยภาพ แต่ในปัจจุบันความสัมพันธ์กับธรรมชาติได้ถูกรบกวนโดยกิจกรรมและการกระทำของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม และโดยความตั้งใจหรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ผลลัพธ์เกิดปัญหาวิกฤติการลดลงของปริมาณพื้นที่ป่า เกิดปัญหาการขาดความสมดุลของระบบนิเวศน์ ความแปรปรวนของภูมิอากาศ ปัญหาน้ำท่วม ความแห้งแล้ง ความล้มเหลวของรัฐต่อการจัดสรรทรัพยากรป่าไม้ ปัญหาการเพิ่มขึ้นของประชากร การลักลอบตัดไม้ และการบุกรุกพื้นที่ป่าในการทำเกษตร ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของไทย

จังหวัดบุรีรัมย์เป็นพื้นที่อีกแห่งหนึ่งในประเทศไทยที่มีปัญหาวิกฤติทางด้านสภาพแวดล้อมทางทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ที่มีความสำคัญ โดยเมื่อ พ.ศ.2491 ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ป่าดงใหญ่เป็น “ป่าคุ้มครอง” ตามความในมาตรา 86 ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) และมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช 2481 และเมื่อ พ.ศ. 2502 ได้ประกาศกฎกระทรวง ฉบับที่ 58 (พ.ศ. 2502) กำหนดป่าดงใหญ่เป็นป่าสงวนไว้เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน ออกตามความในมาตรา 10 และมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช 2481 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2497) มีเนื้อที่ประมาณ 1,010 ตร.กม. หรือ 631,250 ไร่ ซึ่งเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรสัตว์ป่า และทรัพยากรน้ำที่เป็นแหล่งต้นน้ำ ลำธารสำคัญของห้วยลำนางรอง ห้วยลำปลายมาศ ที่หล่อเลี้ยงชีวิตชาวบ้านจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดใกล้เคียงได้ถูกบุกรุกแผ้วถางยึดถือครอง ทำการเกษตร ทำให้มีพื้นที่เหลือน้อยลง สำนักงานป่าไม้เขตนครราชสีมาได้ส่งเจ้าหน้าที่ออกทำการสำรวจพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ เพื่อกันพื้นที่ให้เป็นป่าอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม 2535 พบว่าสภาพป่าไม่มีความอุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าอาศัย อยู่อย่างหนาแน่นและได้เสนอรายงานให้กรมป่าไม้จัดตั้งเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ต่อมากรมป่าไม้ได้ส่งเจ้าหน้าที่ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่าออกไปทำการสำรวจข้อมูล และควบคุมพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ เพื่อกำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่จังหวัดบุรีรัมย์

2. สภาพและประเด็นปัญหา

โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ จังหวัดบุรีรัมย์ ครอบคลุมพื้นที่รวมทั้งสิ้น 1,010 ตร.กม. หรือ 631,250 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอโนนดินแดง โดยพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ แบ่งพื้นที่เป็น 2 โซน คือ โซน ก และโซน ข มีลักษณะภูมิประเทศประกอบด้วย โซน ก สภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง มีภูเขาสูงทางด้านทิศตะวันตก และลาดต่ำไปทางทิศตะวันออก มีระดับความสูงพื้นที่จากระดับน้ำทะเลเฉลี่ย ประมาณ 250 – 685 ม. ยอดเขาที่สูงที่สุด ประมาณ 685 ม. และ โซน ข สภาพพื้นที่เป็นภูเขาสูงตรงกลาง พื้นที่ล้อมรอบด้วยป่าพื้นราบระดับ ความสูงของพื้นที่จากระดับน้ำทะเล เฉลี่ยประมาณ 230 - 483 ม. มียอดเขาสูงสุด คือ เขาเนินหิน มีความสูง ประมาณ 483 ม. และมีสภาพภูมิอากาศ แบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน, ฤดูหนาว, ฤดูฝน และ อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 24 องศา ฤดูร้อน ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม, ฤดูหนาว ระหว่างเดือนพฤศจิกายน – มกราคม, ฤดูฝน ระหว่างเดือน มิถุนายน – ตุลาคม ปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมามาก และการคายน้ำของพืชและพื้นดิน สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ดินเป็นกรดต่ำ เป็นดินทราย และหิน สภาพการพังทลายปานกลาง

หมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในพื้นที่โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ มีจำนวน 37 หมู่บ้าน 4,708 ครอบครัว 19,252 คน และมีกลุ่มราษฎรที่บุกรุก จำนวน 6 กลุ่ม ประมาณ 4,720 คน ซึ่งปัจจุบันราษฎรได้ทำการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ เข้าไปปลูกต้นยูคาลิปตัส และเข้าไปใช้ประโยชน์ในการทำการเกษตร รวมทั้งการเข้าไปครอบครองที่ดินทำกิน ทำให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่ป่า โดยเฉพาะการเสื่อมโทรมและการลดลงของพื้นที่ป่าไม้ การสูญเสียคุณภาพของธรรมชาติ ความขัดแย้ง การแย่งชิงผลประโยชน์ และการครอบครองที่ดิน ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบและนำไปสู่ปัญหาที่สร้างความเสียหายให้กับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าดงใหญ่ และทรัพยากรธรรมชาติโดยรวมอย่างมากมาย รวมถึงชุมชนมีปัญหาความเหลื่อมล้ำและปัญหาความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับชุมชนและปัญหาชุมชนกับรัฐ ที่ยังไม่สามารถหาข้อยุติได้ โดยมีประเด็นปัญหาที่สำคัญดังนี้-

2.1 ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.1.1 การบุกรุกพื้นที่ป่า

2.1.1.1 ราษฎรที่ได้ทำการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ ประกอบไปด้วยปัญหาจากการให้สัมปทานตัดไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ เมื่อปี พ.ศ. 2530 เป็นต้นมาได้มีบริษัทจำนวน 7 บริษัท ได้รับอนุญาตเช่าสัมปทานเพื่อทำธุรกิจเกี่ยวกับปลูกไม้ยูคาลิปตัส เมื่อสิ้นสุดสัญญาได้มีราษฎรส่วนหนึ่งต้องการที่ทำกินได้บุกรุกพื้นที่ที่บริษัทได้รับอนุญาตดังกล่าว ขณะเดียวกันบริษัทเอกชนได้ยื่นเสนอในการต่ออายุสัมปทาน จึงได้มีการบุกรุกเข้ายึดครอบครองที่ดิน จำนวน 5 พื้นที่ มีทั้งหมด 6 กลุ่ม คือ

2.1.1.2 พื้นที่บริเวณหมู่บ้านตลาดควาย (บ้านใหม่) ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอนุรักษ์ต้นน้ำลำนางรอง และกลุ่ม ผรท. รักสันติ จว.บ.ร. ซึ่งรวมทั้งสองกลุ่มมีผู้บุกรุกจำนวนประมาณ 1,000 คน และมีเครือข่ายเป็นแนวร่วมจำนวนประมาณ 3,500 คน

2.1.1.3 พื้นที่บริเวณหมู่บ้านเสียงสวรรค์ โดยมีพระวันชัย อดีตพระวัดลำนางรอง เป็นแกนนำบุกรุกจับจองสร้างที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมรุนแรง ไม่มีการเจรจา

กับทางราชการ และได้ชักชวนราษฎรต่างพื้นที่เข้ามาตากถาง และแบ่งพื้นที่ออกเป็นแปลงๆ และขายให้ผู้ที่อยากจะทำครอบครองที่ดิน ซึ่งมีจำนวนผู้บุกรุกประมาณ 100 คน

2.1.1.4 พื้นที่บริเวณหมู่บ้านเก่าบาตร เป็นเครือข่ายปฏิรูปที่ดินภาคอีสาน มีแนวคิดในการออกโฉนดชุมชนให้กับผู้ครอบครอง มีจำนวนผู้บุกรุกประมาณ 200 คน

2.1.1.5 กลุ่มที่แยกตัวออกจากตลาดควาย เข้าจับจองพื้นที่บริเวณทิศใต้ใกล้กับกลุ่มบ้านเก่าบาตร มีผู้บุกรุกประมาณ 200 คน

2.1.1.6 พื้นที่บริเวณ หมู่บ้านโคกเพชร ซึ่งมีความคิดเห็นควรให้รัฐบาลจัดการกับกลุ่มที่เข้าบุกรุกพื้นที่ป่า ถ้าหากไม่มีการดำเนินการใดๆ จะทำการเข้าไปบุกรุกจับจองพื้นที่เช่นกัน

นอกจากนี้เนื่องจากพื้นที่ป่ามีความอุดมสมบูรณ์ของพืชพรรณประกอบกับเป็นป่าที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ ทำให้มีราษฎรจำนวนมากได้เข้ามากระทำการบุกรุกพื้นที่ป่าได้ทั้งในช่วงเวลากลางวัน และในช่วงเวลากลางคืน ส่งผลให้พื้นที่ป่ามีจำนวนลดลง

2.1.2 การบุกรุกและจับจองพื้นที่ที่หมดสัญญาเช่าของบริษัทเอกชน

2.1.2.1 กลุ่มที่ 1 บริเวณตลาดตาควาย พิกัด TA 6175 ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง กลุ่มราษฎร จำนวนประมาณ 300 คน ได้เข้าไปบุกรุกและจับจองที่ดิน เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550 ในเนื้อที่ประมาณ 50 ไร่ และทำการสร้างที่พักชั่วคราว ประมาณ 200 หลังคา

2.1.2.2 กลุ่มที่ 2 บริเวณพิกัด TA 5871 กลุ่มราษฎรจำนวนประมาณ 100 คน โดยมีเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย (คปท.) ให้การสนับสนุนและอยู่เบื้องหลังเข้าไปบุกรุก จับจองที่ดิน เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 ในเนื้อที่ประมาณ 20 ไร่ และสร้างที่พักชั่วคราวประมาณ 50 หลังคา

2.1.2.3 กลุ่มที่ 3 พื้นที่บริเวณ พิกัด TA 5972 กลุ่มราษฎรจำนวนประมาณ 70 คน เข้าบุกรุกและจับจอง เมื่อต้นปี พ.ศ.2552 ในเนื้อที่ประมาณ 30 ไร่ และสร้างที่พักชั่วคราว ประมาณ 70 หลังคา ซึ่งสมาชิกบางส่วนเป็นราษฎรจากพื้นที่ภาคใต้

2.1.2.4 กลุ่มที่ 4 พื้นที่บริเวณ พิกัด TA 6174 กลุ่มราษฎรจำนวนประมาณ 50 คน เข้าบุกรุกและจับจอง เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ.2552 ในเนื้อที่ ประมาณ 10 ไร่ และสร้างที่พักชั่วคราว ประมาณ 20 หลังคา ปัจจุบันมีการเคลื่อนไหวในลักษณะหาแนวร่วมและหาสมาชิกเพิ่มเติม เพื่อเรียกร้องผลประโยชน์ (เงิน) จากผู้ที่ต้องการเข้าจับจองที่ดิน โดยอ้างว่าเพื่อใช้ในการดำเนินการ

2.1.3 นโยบายของรัฐ ว่าด้วยการจัดให้มีโฉนดชุมชน

เนื่องจากนโยบายรัฐบาลของแต่ละพรรคแตกต่างกันจึงขาดความชัดเจนในการบริหารจัดการ เรื่องโฉนดที่ทำกิน จึงทำให้ราษฎรในพื้นที่ขาดความมั่นใจในการรับสิทธิประโยชน์ในที่ดิน

2.1.4 ปัญหากลุ่มราษฎรเคลื่อนไหวเรียกร้องที่ดินทำกิน

2.1.4.1 กลุ่มอนุรักษ์ต้นน้ำลำนางรอง เรียกร้องให้รัฐบาลจัดสรรที่ดินที่หมดสัญญาของบริษัทเอกชน ให้แก่ราษฎรไม่ว่าจะในลักษณะการจัดสรรหรือการให้เช่าทำกิน โดยมีกลุ่มประชาชนจากพื้นที่ อำเภอโนนดินแดง อำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ และ

อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ลงชื่อขอรับการช่วยเหลือ จำนวนประมาณ 3,500 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญในการเคลื่อนไหวเรียกร้อง

2.1.4.2 กลุ่มผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ผรท.) จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ทำการเข้าร่วมเคลื่อนไหวและเรียกร้องร่วมกับ กลุ่มอนุรักษ์ต้นน้ำลำนางรอง จำนวนประมาณ 300 คน

2.1.4.3 กลุ่มเครือข่ายปฏิรูปที่ดินภาคอีสาน เป็นกลุ่มราษฎรในหมู่บ้านลำนางรอง คือ หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 10 เรียกร้องให้รัฐบาลจัดสรรที่ดินให้ชาวบ้านในลักษณะโฉนดป่าชุมชนโดยมีราษฎร ร่วมเคลื่อนไหวจำนวนประมาณ 200 คน

2.1.4.4 กลุ่มราษฎรที่เคยสนับสนุนบริษัทเอกชน และ นายทุน โดยมีราษฎรหมู่บ้านลำนางรอง หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 14 ตำบลลำนางรอง ร่วมเคลื่อนไหว จำนวนประมาณ 200 คน กลุ่มดังกล่าวเคยให้การสนับสนุนบริษัทเอกชนในการเช่าที่ปลูกปาล์วยาคาลิปัตส์ หลังจากทราบ ว่า เมื่อหมดสัญญาเช่าของบริษัทเอกชน จากข้อเรียกร้องดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่และเป็นข้อเรียกร้องที่ยากต่อการหาข้อยุติลงได้ เนื่องจากมีจำนวนประชาชนจำนวนมากที่ต้องการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติดงใหญ่

2.2 ปัญหาด้านคุณภาพชีวิต

2.2.1 ปัญหาความยากจน

เนื่องจากราษฎรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม อาชีพรับจ้าง และออกไปขายแรงงานยังต่างถิ่น ซึ่งมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ซึ่งในท่ามกลางปัจจุบันที่การพัฒนาประเทศมุ่งเน้นทางการขยายตัวทางเศรษฐกิจสินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาสูงขึ้นและการมีเครื่องอำนวยความสะดวกจึงทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันจึงเกิดการลักลอบตัดไม้ไปขายหรือทำการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนในการปลูกพืช

2.2.2 ปัญหาความทุกข์ร้อนไม่มีพื้นที่ทำกิน

ประชาชนที่อาศัยในเขตและนอกเขตป่าสงวนแห่งชาติยังขาดสิทธิในที่ดินทำกิน ทำให้ขาดความมั่นใจในการใช้ประโยชน์ในที่ดินได้อย่างเต็มที่ จึงไม่มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพซึ่งเป็นปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่

2.3 ปัญหาสังคม

การศึกษา

ประชากรมีการอพยพเข้าและมีการย้ายถิ่นฐานอยู่เป็นประจำทำให้บุตรหลาน ซึ่งอยู่ในวัยเรียนไม่ได้เข้าเรียนหนังสือหรือขาดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้บุตรหลานขาดโอกาสในการพัฒนาอาชีพและขาดความมั่นคงต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต

2.4 ปัญหาความขัดแย้ง

เนื่องจากประชาชนในพื้นที่อพยพมาจากหลายถิ่นฐานทำให้มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ขาดความสามัคคีรักใคร่ปรองดองกัน จึงทำให้ประชาชนในบริเวณพื้นที่แตกออกเป็นหลายกลุ่ม บางกลุ่มมีลักษณะหัวรุนแรงและให้ความสำคัญต่อประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงส่งผลกระทบต่อโดยรวมทั้งปัญหาทรัพยากรป่าไม้ การสูญเสียคุณภาพของธรรมชาติ และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมือง และสิ่งแวดล้อม จากปัญหาเหล่านี้จะนำไปสู่ความขัดแย้งและสะสมความรุนแรงได้จนถือได้ว่าเป็น

ปัญหาที่สูงขึ้นวิกฤตที่ต้องแก้ไขปัญหา ทั้งนี้หน่วยงานกองทัพบกได้ทำการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแต่เนื่องจาก ปัญหาการทำลายป่าที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่ซับซ้อนและมีความละเอียดอ่อน จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบทั้งระบบ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนในพื้นที่ให้มีความอย่างยั่งยืนต่อไป

3. การให้สัมปทานตัดไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่

3.1 ปี พ.ศ. 2509 กรมป่าไม้ได้อนุญาตให้มีการสัมปทานตัดไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ ซึ่งในขณะนั้นสถานการณ์ความขัดแย้งทางลัทธิของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ทวีความรุนแรงขึ้น กองทัพบก จึงจัดกำลังพลและยุทโธปกรณ์เข้าปฏิบัติการณ์มุ่งเน้นการปราบปราม ฐานที่มั่นในพื้นที่ป่าดงใหญ่ โดยใช้มาตรการจำกัดเสรีและปิดล้อม ไม่ให้สามารถขยายฐานปฏิบัติการเพิ่มขึ้น รวมทั้งใช้มาตรการเปิดป่า ให้ราษฎรเข้าไปทำกินเพื่อเป็นแนวต่อต้าน ผกค. ตามนโยบาย “บ้านล้อมป่า” ที่รัฐตอบโต้ “ยุทธศาสตร์ป่าล้อมเมือง” ของ พคท. ซึ่งทำให้พื้นที่ป่าดงใหญ่ถูกบุกเบิกเพื่อทำการเพาะปลูกและปลูกสร้างที่อยู่อาศัยเป็นบริเวณกว้าง

3.2 ห้วงปี พ.ศ. 2520 – 2525 ราษฎรที่อพยพเข้ามาเพื่อจับจองที่ทำกินมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ภาครัฐจึงมีการจัดระเบียบด้วยการนำราษฎรเหล่านี้ เข้าไปรวมกันจัดตั้งเป็นหมู่บ้านเพื่อสนองนโยบายความมั่นคงตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา โดยมีกองทัพภาคที่ 2 และกรมป่าไม้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ โดยกำหนดให้แต่ละหมู่บ้านมี 100 ครัวเรือน มีเนื้อที่ 120 ไร่ (ที่อยู่อาศัย 1 ไร่ / ครอบครัว ที่เหลือ 20 ไร่ เป็นพื้นที่หลบภัย) สำหรับพื้นที่เดิมที่เคยบุกเบิกทำกินมาก่อนก็ถูกปล่อยร้างไว้ เนื่องจากไม่สามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้

3.3 ห้วงปี พ.ศ. 2526 - 2529 รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายการเมืองนำการทหารตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66 / 2523 ทำให้สมาชิก พคท. เข้ามอบตัวเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ผรท.) ภาครัฐจึงมีการจัดสรรที่ดินเพิ่มเติม และจัดให้อยู่ในหมู่บ้านที่ยังไม่ครบ 100 หลังคาเรือน ซึ่งในเวลาเดียวกัน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการปลูกป่ายูคาลิปตัสในพื้นที่เดิมที่ราษฎรเคยบุกเบิกทำกินโดยให้เหตุผลว่าเพื่อป้องกันการบุกรุกของราษฎร จากนั้นบริษัทเอกชนได้เข้ามาขออนุญาตสัมปทาน

3.4 เมื่อปี พ.ศ. 2530, 2531 และ 2537 ผู้ประกอบการ จำนวน 7 บริษัท ได้รับอนุญาตเช่าสัมปทานเพื่อปลูกสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้นในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ เนื้อที่ทั้งหมดจำนวน 23,746 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ต.โนนดินแดง จำนวน 4,871 ไร่ และพื้นที่ ต.ลำนางรอง จำนวน 18,875 ไร่ รวม 9 แปลง รายละเอียดดังตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 รายชื่อบริษัทเอกชนที่ได้รับอนุญาตสัมปทาน

ลำดับ	ชื่อบริษัทเอกชน	พื้นที่ (ไร่)	ระยะเวลาการสัมปทาน		
			จำนวนปี	ตั้งแต่	ถึง
1.	บริษัทสวนป่าไม้สยาม จำกัด	969	30	9 ม.ค.30	8 ม.ค.60
2.	บริษัทวนเกษตรไทย จำกัด	3,902	15	9 มิ.ย.31	8 มิ.ย.46
3.	บริษัทนางรองอุตสาหกรรม จำกัด	2,830	15	9 มิ.ย.31	8 มิ.ย.46

ตารางที่ 2-1 รายชื่อบริษัทเอกชนที่ได้รับอนุญาตสัมปทาน (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบริษัทเอกชน	พื้นที่ (ไร่)	ระยะเวลาการสัมปทาน		
			จำนวนปี	ตั้งแต่	ถึง
4.	บริษัทปลูกสร้างสวนป่าวน เกษตรไทย จำกัด	8,416	15	6 ม.ค.37	6 ม.ค.52
5.	บริษัทปลูกสร้างสวนป่าละหาน ทราย จำกัด	1,325	15	26 เม.ย.37	25 เม.ย.52
6.	บริษัทปลูกสร้างสวนป่าบุรีรัมย์ จำกัด	1,420	15	26 เม.ย.37	25 เม.ย.52
7.	บริษัทปลูกสร้างสวนป่าบุรีรัมย์ จำกัด	625	15	6 พ.ค.37	5 พ.ค.52
8.	บริษัทปลูกสร้างสวนป่าบุรีรัมย์ จำกัด	2,255	15	6 พ.ค.37	5 พ.ค.52
9.	บริษัทปลูกสร้างสวนป่านางรอง จำกัด	2,005	15	6 พ.ค.37	5 พ.ค.52
	รวมพื้นที่สัมปทานทั้งสิ้น	23,746			

3.5 ข้อมูลของบริษัทเอกชนที่ได้รับสัมปทาน จำนวน 7 บริษัท ดังนี้

3.5.1 บริษัทสวนป่าไม้สยาม จำกัด (ตรวจสอบไม่พบฐานข้อมูลบริษัท)

3.5.2 บริษัทวนเกษตรไทย จำกัด จดทะเบียน เมื่อปี 2529 ที่ตั้งบริษัทเลขที่ 817 ถนนโชคชัย -เดชอุดม ต.นางรอง อ.นางรอง จว.บ.ร. ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเกษตรกรรม ,สวนป่ายูคาลิปตัส, ค้าขายเมล็ดพันธุ์พืชทุกชนิด

3.5.3 บริษัทนางรองอุตสาหกรรม จำกัด ไม่ปรากฏข้อมูลปีที่จดทะเบียน ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับ ไม้และไม้แปรรูป ที่ตั้งบริษัท (แจ้งในการจดทะเบียน) คือ

3.5.3.1 เลขที่ 817 ถนนโชคชัย-เดชอุดม ต.นางรอง อ.นางรอง จว.บ.ร.

3.5.3.2 เลขที่ 825 ถนนโชคชัย - เดชอุดม จว.บ.ร. หมายเลขโทรศัพท์ 044- 631678

3.5.3.3 เลขที่ 787 ถนนโชคชัย - เดชอุดม ต./อ.นางรอง หมายเลขโทรศัพท์ 044- 631518

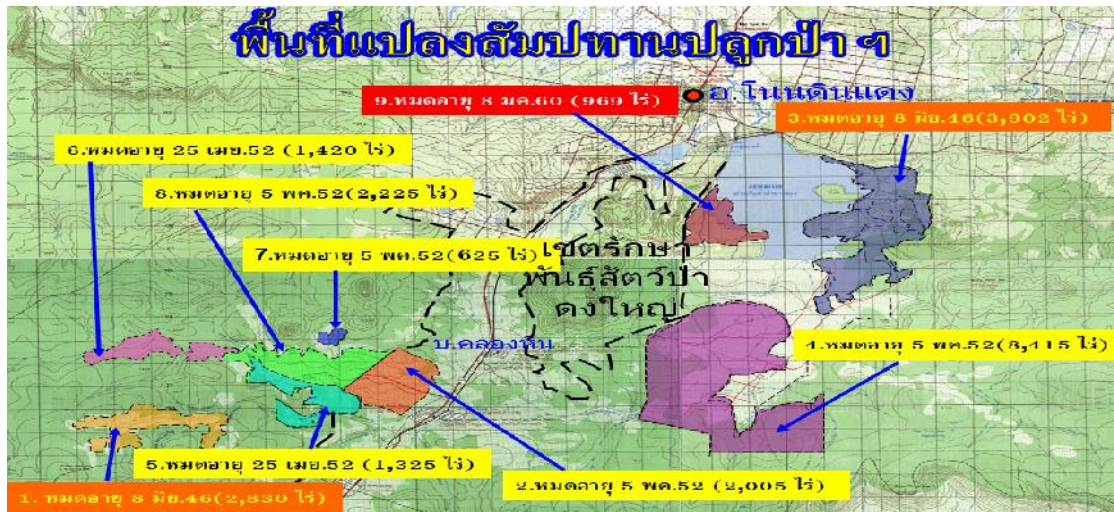
3.5.3.4 เลขที่ 789 ถนนโชคชัย - เดชอุดม ต.นางรอง อ.นางรอง หมายเลขโทรศัพท์ 044- 631516

3.5.3.5 เลขที่ 815 ถนนโชคชัย - เดชอุดม ต.นางรอง อ.นางรอง หมายเลขโทรศัพท์ 044 - 631317 , 044- 631341

3.5.4 บริษัทปลูกสร้างสวนป่าวนเกษตรไทย จำกัด, บริษัทปลูกสร้างสวนป่าละหานทราย จำกัด, บริษัทปลูกสร้างสวนป่าบุรีรัมย์ จำกัด และบริษัทปลูกสร้างสวนป่านางรอง จำกัด มีการ

จดทะเบียนในปีเดียวกันทั้งหมด คือ ปี พ.ศ.2536 ที่อยู่ของบริษัทเป็นสถานที่เดียวกัน คือ เลขที่ 903 ม.2 ต.เขาหินซ้อน อ.พนมสารคาม จว.ฉ.ช. ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับ ปลุกไม้ยูคาลิปตัส และปลูกสร้างสวนป่ายูคาลิปตัส

3.5.5 จากการตรวจสอบทุกบริษัท มีนายบรรยงค์ ตันเจริญ นักธุรกิจค้าไม้ในพื้นที่ อ.นางรอง จว.บ.ร. และเครือญาติ เป็นผู้บริหาร โดยจะนำผลผลิตไม้ยูคาลิปตัส ส่งต่อให้กับบริษัทสวนป่ากิตติ จำกัด พื้นที่ จว.ฉ.ช. เพื่อนำส่งให้กับบริษัทผลิตกระดาษในพื้นที่ภาค ตอ. ต่อไป ดัง แผนภาพที่ 2-1

แผนภาพที่ 2-1 แปลงสัมปทานปลูกป่าที่หมดอายุ

3.5.6 พื้นที่ที่หมดสัญญา เมื่อปี 46 จำนวน 2 แปลง มีราษฎรเข้าไปบุกกรุกครอบครองพื้นที่และ ทำประโยชน์ จำนวน 1 แปลง คือ แปลงเนื้อที่ 3,902 ไร่ เรียกโดยทั่วไปในพื้นที่ว่า “ตลาดควาย” ตั้งแต่ มี.ค.50 มีราษฎร ประมาณ 300 คน ได้เข้าไปบุกกรุกปลูกสร้างที่พักชั่วคราว 200 หลัง พื้นที่ประมาณ 1,800 ไร่ (พิกัด TA 611750) ดังแผนภาพที่ 2-2

แผนภาพที่ 2-2 พื้นที่ที่ราษฎรบุกกรุก

3.5.7 พื้นที่ที่หมดสัญญาเข้าในปี 52 จำนวน 6 แปลง มีราษฎรเข้าไป

บุกรุกครอบครองพื้นที่และทำประโยชน์ จำนวน 2 แปลง ดังนี้

3.5.7.1 แปลงเนื้อที่ 2,254 ไร่ หมดสัญญาเช่าเมื่อ พ.ศ.52 ราษฎร หมู่ 2 และ หมู่ 14 ต.ลำนางรอง ประมาณ 200 คน เข้าบุกรุกเมื่อ 11 - 12 พ.ศ.52 เป็นพื้นที่ประมาณ 120 ไร่ (พิกัด TA 468715) แต่เจ้าหน้าที่เข้าเจรจาจึงยอมออกจากพื้นที่

3.5.7.2 แปลงเนื้อที่ 8,415 ไร่ หมดสัญญาเช่าเมื่อ 5 พ.ศ.52 ราษฎร จำนวน 170 คน เข้าบุกรุกตั้งแต่ 19 พ.ศ.52 สร้างที่พัก 120 หลัง เนื้อที่ 50 ไร่ และบุกรุกเป็นพื้นที่ทำกินประมาณ 180 ไร่ (พิกัด TA 686704)

3.5.7.3 พื้นที่ที่หมดสัญญาเช่าในปี 60 จำนวน 1 แปลงคือแปลงเนื้อที่ 969 ไร่ มีพระภิกษุ 1 รูป บุกรุกสร้างที่พักสงฆ์ 1 หลัง และห้องสุขาถาวร 1 หลัง พื้นที่ประมาณ 1 ไร่ (พิกัด TA 590770) ซึ่งเมื่อ 8 มิ.ย.52 ได้มีการจับกุมราษฎรผู้รับจ้างพระภิกษุตัดไม้เพื่อสร้างที่พักสงฆ์ จำนวน 5 ราย

3.5.8 การบุกรุกในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ และ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ บริเวณแปลงเนื้อที่ 3,902 ไร่ และ 8,415 ไร่ เมื่อ ก.พ.52 พระวันชัย ได้นำราษฎรพื้นที่ อ.เสิงสาง จว.น.ม, ต.ลำนางรอง อ.โนนดินแดง จว.บ.ร. ประมาณ 70 คน บุกรุกสร้างที่พักอาศัย จำนวน 70 หลัง (พิกัด TA 611730) เป็นพื้นที่ประมาณ 70 ไร่ ได้มีการสร้างสำนักสงฆ์ 4 หลัง มีพระภิกษุ/สามเณร จำพรรษา 6 รูป โดยแบ่งแปลงจัดสรรแปลงละ 1 - 2 งาน และมีการลักลอบบุกรุกพื้นที่เพิ่มเติมในห้วงเวลากลางคืน

4. การคัดค้านการต่อสัญญาเช่าพื้นที่ปลูกป่ายูคาลิปตัสพื้นที่ อ.โนนดินแดง

4.1 เมื่อ 7 ก.พ.52 ราษฎรจากพื้นที่ อ.โนนดินแดง ชุมนุมการคัดค้านการต่อสัญญาเช่าพื้นที่ปลูกป่ายูคาลิปตัสพื้นที่ อ.โนนดินแดง ที่จะหมดสัญญาเช่าใน ปี 52 และเมื่อ 26 ก.พ.52 สภา อบต.ลำนางรอง ได้มีมติเห็นชอบให้ยกเลิกการต่อสัญญาเช่าของเอกชน โดยจะพิจารณาให้ราษฎรเช่าใช้ประโยชน์แทน หลังจากนั้นมีความเคลื่อนไหวของราษฎรกลุ่มต่างๆ เรียกร้องขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว มีการบุกรุกเพิ่มเติมเพื่อจับจองครอบครองพื้นที่ก่อนกลุ่มอื่น ๆ

4.2 กระแสการต่อต้านเรียกร้องของราษฎรในพื้นที่อ.โนนดินแดง โดยเฉพาะกลุ่มอนุรักษ์ต้นน้ำลำนางรอง ที่ไม่ต้องการให้บริษัทเอกชนสัมปทานพื้นที่ และพิจารณาให้ราษฎรที่เดือดร้อนเข้าทำประโยชน์ เริ่มเมื่อ เม.ย.2546 ซึ่งเป็นห้วงระยะเวลาใกล้สิ้นสุดสัญญาสัมปทาน จำนวน 2 แปลง เนื้อที่รวม 6,732 ไร่ ซึ่งบริษัทวนเกษตรไทย จำกัด และบริษัทนางรองอุตสาหกรรมจำกัด เป็นผู้ยื่นสัมปทาน ซึ่งทั้งสองบริษัทได้ยื่นเรื่องเสนอต่อ อบต.ลำนางรอง เพื่อขอพิจารณาให้มีมติเห็นชอบดำเนินการปลูกสร้างสวนป่าต่อไป

5. กลุ่มราษฎรที่เคลื่อนไหวเรียกร้องที่ดินทำกิน

5.1 กลุ่มอนุรักษ์ต้นน้ำลำนางรอง นำโดย นายสมนึก ปัดชา เลขาธิการนายก อบต.ลำนางรอง, นายเอก ทรัพย์เมือง ส.อบต.ลำนางรอง และ นายสุรินทร์ ทาชัย อาชีพทนายความ/อดีตผู้สมัคร ส.ส.พรรคประชากร และเป็นผู้สมัคร นายกเทศมนตรีเทศบาลโนนดินแดง มีนายคำปอง พิพนนอก นายก อบต.ลำนางรอง เป็นผู้ให้การสนับสนุน ชื่อเรียกร้องของกลุ่ม คือ ให้รัฐบาลจัดสรรที่ดินที่หมดสัญญาให้ราษฎร ไม่ว่าจะในลักษณะ การจัดสรรหรือการให้เช่าทำกิน มีกลุ่มมวลชนจากพื้นที่ อ.โนนดินแดง, อ.ปะคำ, อ.ละหานทราย จว.บ.ร. และ อ.เสิงสาง จว.น.ม. ลงชื่อขอรับการ

ช่วยเหลือ ประมาณ 3,500 คน ซึ่งนับว่าเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญในการเคลื่อนไหวย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2546

5.2 กลุ่มผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ผรท.) จว.บ.ร. ซึ่งมี นายญวน จันทร์ดี (ส.กำจัด), นายสุพล หมั่นศรีพรม (ส.ธวัชชัย) และ นายละเอียด รัตนศรี เป็นแกนนำ เข้าร่วมเคลื่อนไหวและเรียกร้องร่วมกับกลุ่มอนุรักษ์ต้นน้ำลำนางรอง เมื่อปี พ.ศ.2551 มีสมาชิก ผรท. จว.บ.ร. ร่วมเคลื่อนไหวประมาณ 300 คน

5.3 กลุ่มเครือข่ายปฏิรูปที่ดินภาคอีสาน เป็นกลุ่มราษฎร บ.ลำนางรอง หมู่ 1 และ หมู่ 10 ที่แยกตัวมาจากกลุ่มอนุรักษ์ต้นน้ำลำนางรอง เนื่องจากไม่เห็นด้วยกับข้อเรียกร้อง ในลักษณะการเช่าที่ดินมี นายวันชัย ฉอ่อนศรี ที่ปรึกษาเครือข่ายปฏิรูปที่ดิน และ นายลุน สร้อยสด ส.อบต.ลำนางรอง เป็นแกนนำโดยมีเครือข่ายปฏิรูปที่ดินภาคอีสานให้การสนับสนุน ข้อเรียกร้องของกลุ่ม คือให้รัฐบาลจัดสรรให้ชาวบ้านในลักษณะโฉนดป่าชุมชนมีกลุ่มราษฎร ร่วมเคลื่อนไหวประมาณ 200 คน

5.4 กลุ่มราษฎรที่เคยสนับสนุนบริษัทเอกชน / นายทุน มี นายเปลื้อง ชิวกระโทก ส.อบต.ลำนางรอง และนายเพียร นาคนวนล ผอ.บ.หมู่ที่ 5 ต.ลำนางรอง มีราษฎร บ.ลำนางรอง หมู่ที่ 5, 14 ต.ลำนางรอง ร่วมเคลื่อนไหว ประมาณ 200 คน กลุ่มดังกล่าวเคยให้การสนับสนุนบริษัทเอกชนในการเช่าที่ปลูกป่ายูคาลิปตัส แต่ภายหลังทราบว่า รัฐบาลมีแนวโน้มจะจัดสรรที่ดินที่หมดสัญญาเช่าให้กับราษฎรที่เดือดร้อน จึงได้ออกมาเคลื่อนไหว

6. กลุ่มราษฎรที่เข้าไปบุกรุก/จับจองพื้นที่ที่หมดสัญญาเช่า

6.1 กลุ่มที่ 1 บริเวณตลาดตาควาย พิกัด TA 6175 ต.ลำนางรอง อ.โนนดินแดง กลุ่มราษฎร ประมาณ 300 คน มีนางสำราญ เพชรภักดี เป็นแกนนำ เข้าบุกรุก/จับจอง ตั้งแต่ พ.ศ. 50 เนื้อที่ประมาณ 50 ไร่ และสร้างที่พักชั่วคราว ประมาณ 200 หลัง

6.2 กลุ่มที่ 2 พื้นที่บริเวณ พิกัด TA 5871 กลุ่มราษฎร ประมาณ 100 คน มี นายลุน สร้อยสด ส.อบต.ลำนางรอง และ นายวันชัย ฉอ่อนศรี เครือข่าย NGO เป็นแกนนำโดยมีเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย (คปท.) ให้การสนับสนุน/อยู่เบื้องหลังเข้าไปบุกรุก/จับจอง เมื่อ พ.ศ.52 เนื้อที่ประมาณ 20 ไร่ และสร้างที่พักชั่วคราวประมาณ 50 หลัง

6.3 กลุ่มที่ 3 พื้นที่บริเวณ พิกัด TA 5972 กลุ่มราษฎรประมาณ 70 คน มี พระวันชัย (อดีตพระลูกวัดลำนางรองเคยเดินทางไปจำวัดที่ภาคใต้) เป็นแกนนำ เข้าบุกรุก/จับจอง เมื่อต้นปี 2552 เนื้อที่ประมาณ 30 ไร่ และสร้างที่พักชั่วคราว ประมาณ 70 หลัง ซึ่งสมาชิกบางส่วนเป็นราษฎรจากพื้นที่ภาคใต้

6.4 กลุ่มที่ 4 พื้นที่บริเวณ พิกัด TA 6174 กลุ่มราษฎร ประมาณ 50 คน มี นายสุพล หมั่นศรีพรม เป็นแกนนำ เข้าบุกรุก/จับจอง เมื่อ มิ.ย.52 เนื้อที่ ประมาณ 10 ไร่ และสร้างที่พักชั่วคราว ประมาณ 20 หลัง ปัจจุบันมีการเคลื่อนไหวในลักษณะหาแนวร่วม/สมาชิกเพิ่มเติมเพื่อเรียกร้องผลประโยชน์ (เงิน) จากผู้ที่ต้องการเช่าจับจองที่ดิน โดยอ้างว่าเพื่อใช้ในการดำเนินการ

6.5 ภายหลังจาก บริษัทนางรองอุตสาหกรรม จำกัด และบริษัทสวนเกษตร จำกัด ได้เช่าที่ดินของป่าสงวนแห่งชาติดงใหญ่ ต.ลำนางรอง จำนวน 2,830 ไร่ และจำนวน 3,902 ไร่ ตามลำดับเพื่อปลูกป่า เนื่องจากจะหมดสัญญาเช่าในปีพ.ศ.2546 ทั้งสองบริษัทได้ดำเนินการทำเรื่องเพื่อขอต่อสัญญาเช่า แต่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่อนุญาต ต่อมา 9 เม.ย. 46

กลุ่มสหภาพเกษตรกรไทย จ.บุรีรัมย์ (สคก.) ซึ่งนำโดย นายอัมรินทร์ สุดสายเนตร ประธาน ได้ยื่นขอเช่าป่าเสื่อมโทรมทำยเขื่อนลำนางรอน จำนวน 5,000 ไร่ ให้กับราษฎร จำนวน 300 ครอบครัว ทำการปลูกต้นยางพารา กระทบทรัพย์สินฯ ได้จัดเจ้าหน้าที่เพื่อทำการสำรวจเพื่อจัดสรรให้ราษฎร พร้อมทั้งจัดสาธารณูปโภคต่างๆ จัดงบประมาณสนับสนุน และจัดเจ้าหน้าที่มาดูแลดังกล่าว พร้อมทั้งให้ราษฎรมีส่วนร่วมใน การจัดสรรด้วย รวมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาหนึ่งชุดประกอบด้วยหลายฝ่าย เพื่อดูแลปัญหาการเช่าป่า ต่อมาเมื่อวันที่ 9 ส.ค.2546 เครือข่ายเกษตรกรบุรีรัมย์ ได้จัดเวทีชาวบ้านเพื่อยกเลิก การเช่าพื้นที่ป่า มีส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรพัฒนาเอกชน และราษฎร เข้าร่วม ประมาณ 500 คน

7. ความเคลื่อนไหว : กลุ่มราษฎรเรียกร้องที่ดินทำกินในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ดงใหญ่ อ.โนนดินแดง จว.บ.ร. ปี พ.ศ.2546 - ปัจจุบัน

7.1 เมื่อ 16 ต.ค.46 กลุ่มราษฎร ต.โนนดินแดง อ.โนนดินแดง ประมาณ 200 คน นำโดย นายเอก ทรัพย์เมือง ราษฎร บ.คลองหิน หมู่ 9 ต.ลำนางรอน, นายสมนึก ปัดชา สมาชิก อบต.ลำนางรอน และนายวันชัย ฉ้ออนศรี สมาชิกองค์กรพัฒนาเอกชน ได้เดินทางไปชุมนุมที่หน้าศาลากลาง จว.บ.ร. เพื่อยื่นข้อเรียกร้องขอที่ดินทำกินจากที่ดินทั้งสองแปลง ที่จะหมดสัญญาเช่าในปี 46 จากเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ อ.โนนดินแดง ซึ่งทางจังหวัดได้รับเรื่องราว เพื่อพิจารณาต่อไป

7.2 เมื่อ 17 ธ.ค.46 คณะทำงานที่ได้แต่งตั้งขึ้น มีมติให้จัดสรรที่ดินให้ กลุ่มราษฎร ในพื้นที่ ต.ลำนางรอน, ต.โนนดินแดง, ต.สัมปอ อ.โนนดินแดง ที่ยังไม่เคยได้รับการจัดสรรที่ดิน ใดๆ มาก่อน และให้บริษัทดำเนินการออกจากป่าโดยเร็ว

7.3 เมื่อ 9 ก.พ.47 ได้มีกลุ่ม “เครือข่ายปฏิรูปที่ดินเพื่อคนจน” ซึ่งเป็นกลุ่มราษฎร จากพื้นที่ภาคอีสานตอนบนและตอนล่าง ประมาณ 200 คน นำโดย นายวันชัย ฉ้ออนศรี และนาย ผดุง พูนชัย ได้เดินทางไปรวมตัวกันที่บริเวณวัดโคกเพชร หมู่ 2 ต.ลำนางรอน อ.โนนดินแดง เพื่อ ประชุมชี้แจงแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินทำกินของรัฐบาลบุคคลทั้งสองได้กล่าว ปลุกระดมชาวบ้านให้รวมตัวกันต่อต้านไม่ให้นายทุนเช่าที่ดินปลูกสวนป่า เพื่อให้ราษฎรเข้าไปจับจอง เป็นที่ดินทำกิน กลุ่มราษฎรดังกล่าว น่าจะเป็นกลุ่มราษฎรนอกพื้นที่ที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดสรรที่ดินทำกินในพื้นที่ดังกล่าว

7.4 เมื่อ 4 ต.ค.48, 0830 กลุ่มราษฎรจากพื้นที่ บ.ป่าไม้สหกรณ์ ม.6 ต.ลำนางรอน อ.โนนดินแดง ประมาณ 100 คน ได้เข้าทำการบุกรุก/แผ้วถางจับจองพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งมีแนว เขตติดต่อกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ ประมาณ 30 ไร่

7.5 เมื่อ 7 ต.ค.48 นายอภิชาติ แก้วจันทร์ ผญบ.ป่าไม้สหกรณ์ ม.6 ได้เข้า ยื่น หนังสือขอให้ อ.โนนดินแดง ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีกลุ่มราษฎรบุกพื้นที่ป่าดงใหญ่

7.6 เมื่อ 8 ต.ค.48 นายพรเทพ สามแก้ว ปลัดอำเภอ รรภ. แทน นอภ. โนนดินแดง ร่วมกับเจ้าหน้าที่ ป่าไม้และเจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงาน ได้เดินทางไปประชุมชี้แจงกลุ่มราษฎรที่บุก รุกให้ทราบถึงข้อกฎหมาย ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลกระทบที่เกิดจากการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า ขณะเดียวกันกลุ่มราษฎรได้ยื่นหนังสือเรียกร้องต่อ ปลัดอำเภอฯ โดยขอเข้าไปปลูกสร้างที่อยู่อาศัยใน พื้นที่ดังกล่าว และยืนยันว่าจะไม่ยอมออกจากพื้นที่แต่อย่างใด

7.7 เมื่อห้วง 10 - 12 ต.ค.48 กลุ่มราษฎรได้ขนวัสดุเข้ามาปลูกสร้างที่พักอาศัยเพิ่มขึ้นเป็นระยะ ประมาณ 100 หลังคาเรือน โดยแบ่งกันรายละ 50 - 100 ตารางวา

7.8 แก้ไขปัญหาของหน่วยงานที่รับผิดชอบในห้วงที่ผ่านมา

7.8.1 เมื่อ 11 ต.ค.48 เวลา 1500 ได้มีการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ณ ห้องประชุม ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี นายมงคล สุระสังข์จะรอง ผวจ. เป็นประธาน ได้สั่งการที่ประชุมสรุปได้ดังนี้

7.8.1.1 กรณีราษฎรบุกรุกในพื้นที่ป่าดงใหญ่ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยมอบหมายให้ ผอ.ส่วนป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จว.บ.ร. เป็นประธาน และหัวหน้าส่วนราชการ ป่าไม้สาขา จว.บ.ร. เป็นเลขานุการ ให้มีผู้เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ เข้าร่วมเป็นกรรมการเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมในการดำเนินการ

7.8.1.2 จัดทำประกาศ จว.บ.ร. ประชาสัมพันธ์แจ้งให้ราษฎรผู้บุกรุกออกจากพื้นที่ได้บุกรุกโดยเร็ว

7.8.1.3 มอบหมายให้ป้องกัน จว.บ.ร. จัดทำแผนใช้กำลังเจ้าหน้าที่ออกไปตั้งจุดสกัดเพื่อป้องกันการบุกรุกเพิ่มขึ้นใหม่ในจุดที่ล่อแหลม และเตรียมความพร้อมการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการผลักดันผู้บุกรุก

7.8.1.4 ให้ทุกหน่วยงานดำเนินการวิธีสืบหาข่าวสารทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการบุกรุกในครั้งนี้ รวมทั้งพื้นที่อื่นๆที่ล่อแหลมต่อการถูกบุกรุก เพื่อป้องกันการบุกรุกในลักษณะดังกล่าวเพิ่มขึ้นอีก

7.8.1.5 การเฝ้าระวังพื้นที่ขอให้ทางอำเภอโนนดินแดง ประสานงานและร่วมดำเนินการกับสถานีตำรวจภูธร อ.โนนดินแดง , ร้อย.ตชด.215 , กรม ทพ.26, หน่วยงานด้านป่าไม้และเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ รวมทั้งอุทยานแห่งชาติตาพระยา รับผิดชอบร่วมกัน สอดส่องดูแลป้องกันการบุกรุกของกลุ่มราษฎร ผู้บุกรุกเดิม และหากมีการบุกรุกเพิ่มเติมในพื้นที่อื่นให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาดต่อไป

สรุปว่า ข้อมูลปัญหาในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ หมายถึง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาราษฎรบุกรุกพื้นที่ป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ และการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาของภาครัฐตั้งแต่ พ.ศ. 3530 จนถึง พ.ศ.2557

แนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

1. จารุภัทร ภารโรฤทธิ์ (2544 : 33) ระบุว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนหนึ่งๆ ได้พัฒนาความสามารถในการจัดการ ควบคุมการใช้ทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่อยู่ในสังคม ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีพในทางเศรษฐกิจ และสังคมอย่างเต็มที่และเหมาะสม โดยที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อตนเองและสังคม ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้ได้พัฒนาข้อมูลข่าวสาร การรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกมาในรูปของการตัดสินใจ การแสดงพฤติกรรมและการกำหนดรูปแบบวิถีชีวิตของตนเอง

2. องค์การสหประชาชาติ (1978 อ้างในจารุภัทร ภารโรฤทธิ์, 2544 : 34) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในการพัฒนาไว้

ว่า คือ ความพยายามร่วมกันของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการที่จะรวมพลังความพยายามและทรัพยากร ใดๆ ที่เห็นควรนำมาใช้เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งใจไว้ ซึ่งอาจเรียกโดยนัยว่าการมีส่วนร่วม เป็นขบวนการของการกระทำอย่างแข็งขันที่ผู้มีส่วนร่วมได้ริเริ่มและ ลงมือทำตามความคิดและ วิจารณ์ญาณของของตนเอง ซึ่งเป็นขบวนการและการกระทำที่เราสามารถควบคุมได้

3. ปกรณ์ ปรียากร (2530 : 90) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของ ประชาชน คือการที่ประชาชนจะเข้ามามีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข และร่วมมี ผลประโยชน์ ซึ่งกระทำได้ 4 ลักษณะ คือ

3.1 เป็นผู้มีส่วนร่วมสำคัญในการกำหนดว่าอะไร คือความจำเป็น ขั้นพื้นฐาน
ของชุมชน

3.2 เป็นผู้ระดมทรัพยากรต่างๆ เพื่อสนองตอบความจำเป็นพื้นฐาน

3.3 เป็นผู้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงวิธีการกระจายสินค้าและบริการให้สมบูรณ์ขึ้น

3.4 เป็นผู้ได้รับความพึงพอใจและเกิดแรงจูงใจที่จะสร้างกระบวนการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแนวทางและจุดหมายปลายทาง โดยตัวของมันเองในแง่ ที่ว่า ประชาชนทุกคนต่างมีจิตปรารถนา และเกิดความรู้สึกพึงพอใจอย่างล้าลึก ในการที่ได้เข้าไปมี บทบาทในการตัดสินใจ และร่วมปฏิบัติงานที่เกื้อหนุนต่อการตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานของ ตนเอง

4. มีการรวบรวมการให้ความหมายและแนวคิดของการมีส่วนร่วมจากนักวิชาการหลาย ท่าน ซึ่งสามารถนำมาประมวลในภาพรวม ดังนี้

4.1 เป็นการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวจะเป็นเหตุให้การกระทำบรรลุจุดหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิด ความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

4.2 การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม ในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติการและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆอันจะมี ผลกระทบถึงตนเองและการที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหา และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ร่วมกับผู้อื่นเป็นสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับ ของผู้อื่น พร้อมทั้งจะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมกลุ่ม ขณะเดียวกันจะต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่า มนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ ถ้ามีโอกาสและได้รับการชี้แนะที่ถูกต้อง

4.3 การมีส่วนร่วมที่แท้จริงจะต้องไม่ความหมายเพียงการดึงประชาชนเข้ามาร่วม โครงการที่รัฐเป็นผู้กำหนด “รูปแบบเป้าหมายของงาน” และ “กำหนดให้มีการเข้าร่วมงาน” ดังที่ผ่าน มา แต่จะต้องเป็นการมีส่วนร่วมอย่างมีสำนึกรับผิดชอบและมีบทบาทอย่างเต็มที่ซึ่งคิดค้นปัญหา วางแผน ปฏิบัติงาน ดูแล กำกับ ตลอดจนประเมินผลติดตามงานการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริง จะต้องหมายถึงการมอบอภิปไตขั้นพื้นฐานคืนสู่ประชาชน การพยายามจัดตั้งและพัฒนาองค์กรของ ประชาชน ให้เข้มแข็งบนพื้นฐานของตนเองเป็นสำคัญ

4.4 การมีส่วนร่วมหมายถึง กระบวนการที่ประชาชน หรือชุมชนได้พัฒนาขีด ความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเข้ามามีบทบาทในการวางแผนการจัดการดำเนินงาน

ควบคุม กำกับ ติดตามผล และรับผลประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ การดำรงชีพ ในสังคมหรือชุมชนนั้นอย่างมีศักดิ์ศรี การมีส่วนร่วมนั้นประชาชนจะได้รับการพัฒนาการรับรู้ สติปัญญาอันจะนำไปสู่การตัดสินใจและดำเนินการด้วยตนเองต่อไป

4.5 เป็นกระบวนการที่สมาชิกของกลุ่มมีความสนใจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ลักษณะการมีส่วนร่วมแบ่งออกได้ 5 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วม ลักษณะตัวบุคคล ในลักษณะกลุ่ม ในลักษณะของโครงการ ในลักษณะของสถาบัน และในลักษณะของ นโยบาย**ลักษณะของการมีส่วนร่วม**

5. ไพรต์นีย์ เตชะรินทร์ (2527 : 6 – 7) ได้กล่าวลักษณะของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาชนบทดังนี้

5.1 ร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าปัญหา และสาเหตุปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวม ตลอดจนความต้องการของชุมชน

5.2 ร่วมคิดและสร้างรูปแบบ และวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและคิดปัญหาของชุมชน หรือสรรสร้างสิ่งใหม่ที่มีประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน

5.3 ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรม เพื่อจัดและแก้ปัญหา และสนองความต้องการของชุมชน

5.4 ร่วมกันตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้มีประโยชน์ต่อชุมชน

5.5 ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5.6 ร่วมลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเอง

5.7 ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย

5.8 ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ ทำไว้โดยเอกชน และรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

6. โคเฮน และ อัทซอพพ์ (1980 อ้างในจารุภัทร ภาวโรฤทธิ์, 2544 : 34) ได้แบ่งการมี ส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

6.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ

6.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การ สนับสนุนทรัพยากร ด้านบริหาร และการประสานขอความร่วมมือ

6.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางด้าน วัตถุ ทางด้านสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

6.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สรุปว่า การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้ามา มี บทบาทในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข วางแผนการจัดการดำเนินงาน ควบคุม กำกับ ติดตามผล และรับผลประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพในสังคมหรือชุมชนนั้น สามารถตัดสินใจและดำเนินการด้วยตนเองต่อไป

7. รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวคิดของ World Health Organization (1981 อ้างในวัฒนพงษ์ สุขใส, 2545 : 14) จะต้องประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ

7.1 การวางแผน (Planning) ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับอย่างความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามประเมินผล และการตัดสินใจ

7.2 การดำเนินกิจกรรม (Implementation) ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการ และการบริการใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรร การควบคุมการเงิน และบริการ

7.3 การใช้ประโยชน์ (Utilization) ประชาชนมีความรับผิดชอบนำเอากิจกรรมมาใช้ประโยชน์ได้เป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งพาตนเอง และการควบคุมทางสังคม

7.4 การได้รับประโยชน์ (Obtaining benefits) ประชาชนต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่เท่ากัน

8. ปัจจัยของการมีส่วนร่วมปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามที่ World Health Organization (1981 อ้างในวัฒนพงษ์ สุขใส, 2545 : 12) ได้เสนอไว้ 3 ประการคือ

8.1 ปัจจัยของสิ่งจูงใจ จากสภาพความเป็นจริงของชนบท จะเข้าร่วมในกิจกรรมหนึ่ง ทั้งในแง่การร่วมแรง ร่วมทรัพยากร หรืออื่น ๆ นั้น จะมีเหตุผล 2 ประการคือ การมองเห็นว่าตนได้รับประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไป ซึ่งถือเป็นเรื่องของภาระกระตุ้นให้เกิดมีสิ่งจูงใจ ประการที่สอง การที่ได้รับการบอกกล่าวหรือชักชวนจากเพื่อนให้เข้าร่วมโดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ ซึ่งถือเป็นเรื่องของ การก่อให้เกิดมีสิ่งจูงใจ

8.2 ปัจจัยโครงสร้างของทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมพัฒนาแต่ไม่อาจจะเข้าร่วมกิจกรรมได้ เนื่องจากไม่เห็นช่องทางของการเข้าร่วม หรือเข้าร่วมแล้วก็ไม่ได้รับผล ดังที่คาดหวังไว้ เนื่องจากการเข้าร่วมกันนั้น มิได้มีการจัดรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมาะสม เช่น ภาวะผู้นำ กฎระเบียบแบบแผน ลักษณะการทำงาน เงื่อนไขการเข้าร่วม เป็นต้นดังพื้นฐานทางโครงสร้างของช่องทางในการเข้าร่วมจึงควรมีลักษณะดังนี้ คือ

8.2.1 เปิดโอกาสให้ทุก ๆ กลุ่มในชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมใน การพัฒนาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยการเข้าร่วมอาจจะอยู่ในรูปของการมีตัวแทนหรือ การเข้าร่วมโดยตรง

8.2.2 ควรมีเวลากำหนดที่ชัดเจน เพื่อผู้เข้าร่วมจะสามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเองตามสภาพเป็นจริงของตนกำหนดลักษณะของกิจกรรมที่แน่นอนว่าจะทำอะไร

8.3 ปัจจัยอำนวยในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม โดยปกติที่ผ่านมาในกิจกรรมหนึ่ง ๆ แม้ว่าประชาชนจะเห็นด้วย ได้มีโอกาสเข้าร่วม แต่จะไม่อาจกำหนดเป้าหมายวิธีการ หรือผลประโยชน์ของกิจกรรม แต่ขึ้นอยู่กับข้อกำหนด และการจัดสรรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งไม่อาจก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่แท้จริง

สรุปว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินการซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การดำเนินการ การใช้ประโยชน์ และการรับผลประโยชน์

ร่างแผนแม่บทโครงการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (การบูรณาการแผนงาน)

1. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1 เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่า ดงใหญ่

1.2 เพื่อการยกระดับความเป็นอยู่ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรที่อาศัยอยู่รอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่า ดงใหญ่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในการดำรงชีวิตและสามารถพึ่งพาตนเองได้

1.3 เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในบริเวณพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่า ดงใหญ่ตามแนวทางพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2547

1.4 จัดระเบียบชุมชนในบริเวณพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่และโดยรอบให้มีถิ่นฐานถาวรที่เหมาะสมและถูกต้องตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ทั้งใน ด้านการปกครองรวมทั้งการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

1.5 พัฒนาปลูกจิตสำนึกประชาชนให้เห็นถึงคุณค่าและคุณประโยชน์ของพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและรักษาความมั่นคงของประเทศ

1.6 กำหนดแนวทางพัฒนาอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดความสมดุลในด้านระบบนิเวศวิทยาและสภาพแวดล้อม โดยให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น

2. เป้าหมาย

2.1 พื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการ

พื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการ โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 27 หมู่บ้าน มีลำดับความสำคัญดังนี้

2.1.1 หมู่บ้านเป้าหมายลำดับที่ 1 ได้แก่ หมู่บ้านของตำบลลำนางรอง จำนวน 15 หมู่บ้าน ได้แก่

2.1.1.1 หมู่ 1 บ้านลำนางรอง ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง

2.1.1.2 หมู่ 2 บ้านโคกเพชร ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง

2.1.1.3 หมู่ 2 บ้านหนองเสม็ด ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง

2.1.1.4 หมู่ 4 บ้านคลองหิน ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง

2.1.1.5 หมู่ 5 บ้านคลองโป่ง ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง

2.1.1.6 หมู่ 6 บ้านป่าไม้สหกรณ์ ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง

2.1.1.7 หมู่ 7 บ้านป่าไม้สหกรณ์ ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง

2.1.1.8 หมู่ 8 บ้านหนองบอน ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง

2.1.1.9 หมู่ 9 บ้านคลองหินลาด ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง

2.1.1.10 หมู่ 10 บ้านลำนางรอง ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง

- 2.1.1.11 หมู่ 11 บ้านป่าไม้สัทธิรงค์ ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.1.12 หมู่ 12 บ้านฐานเจ้าป่า ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.1.13 หมู่ 12 บ้านเขากระเจียว ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.1.14 หมู่ 14 บ้านโคกเพชร ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.1.15 หมู่ 15 บ้านหนองเสม็ด ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2 หมู่บ้านเป้าหมายลำดับ 2 ได้แก่ หมู่บ้านของตำบลสัมปอ และตำบลโนนดินแดง จำนวน 22 หมู่บ้าน ได้แก่

- 2.1.2.1 หมู่ 1 บ้านหนองกก ตำบลสัมปอ อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.2 หมู่ 2 บ้านสัมปอ ตำบลสัมปอ อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.3 หมู่ 2 บ้านน้อยสะแกกวน ตำบลสัมปอ อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.4 หมู่ 4 บ้านโคกตะแยง ตำบลสัมปอ อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.5 หมู่ 5 บ้านโคกกรวด ตำบลสัมปอ อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.6 หมู่ 6 บ้านน้อยสะแกกวน ตำบลสัมปอ อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.7 หมู่ 7 บ้านโคกตะคร้อ ตำบลสัมปอ อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.8 หมู่ 1 บ้านโนนดินแดง ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.9 หมู่ 2 บ้านโนนดินแดง ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.10 หมู่ 3 บ้านโนนดินแดง ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.11 หมู่ 4 บ้านโนนดินแดง ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.12 หมู่ 5 บ้านโนนดินแดง ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.13 หมู่ 6 บ้านโนนดินแดง ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.14 หมู่ 7 บ้านโนนดินแดง ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.15 หมู่ 8 บ้านโนนดินแดง ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.16 หมู่ 9 บ้านโนนดินแดง ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.17 หมู่ 10 บ้านชัยสมบูรณ ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.18 หมู่ 11 บ้านชัยคะนิง ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.19 หมู่ 12 บ้านชัยคะนิง ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.20 หมู่ 12 บ้านโนนดินแดง ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.21 หมู่ 14 บ้านชัยคะนิง ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง
- 2.1.2.22 หมู่ 15 บ้านโนนดินแดง ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง

2.2 เป้าหมายการดำเนินการ

2.2.1 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.2.1.1 จัดและขยายบริการด้านสาธารณสุขเพิ่มขึ้นในพื้นที่ของแต่ละตำบลตามความเหมาะสมเพื่อให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

2.2.1.2 เสริมสร้างสุขภาพอนามัย และสุขลักษณะ เพื่อ การป้องกันโรคให้แก่เด็กเยาวชน ตลอดทั้งประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายและบริเวณใกล้เคียง ในพื้นที่โครงการ ฯ ให้ได้ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน

2.2.1.3 จัดและกระจายบริการการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านในพื้นที่โครงการ

2.2.1.4 จัดและกระจายบริการสวัสดิการสังคมที่เหมาะสม และความจำเป็นให้แก่ประชาชนและชุมชนในหมู่บ้านเป้าหมายในพื้นที่โครงการ ฯ

2.2.2 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

2.2.2.1 พัฒนาและปรับปรุงเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน และภายในหมู่บ้านให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้นสามารถใช้ได้ทุกฤดูกาล และยังเป็นผลต่อ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนพร้อมทั้งเป็นเส้นทางเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจชุมชนสู่ตลาด

2.2.2.2 พัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภค บริโภคโดยเฉพาะแหล่งน้ำขนาดเล็กให้เพียงพอทุกหมู่บ้าน

2.2.2.3 ขยายเขตไฟฟ้าทุกหมู่บ้านที่จัดตั้งเป็นหมู่บ้านถูกต้องตาม พ.ร.บ. ลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ.2457

2.2.2.4 ขยายระบบประปาทุกหมู่บ้านที่จัดตั้งเป็นหมู่บ้านถูกต้องตาม พ.ร.บ. ลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 ให้มีความเพียงพอในการอุปโภคบริโภคและได้มาตรฐานเดียวกับพื้นที่ทั่วไป

2.2.3 ด้านการพัฒนาอาชีพและรายได้

2.2.3.1 ยกระดับรายได้ของประชาชนอย่างน้อยร้อยละ 50 ของจำนวน ประชาชนทั้งหมดในหมู่บ้านเป้าหมายในพื้นที่โครงการฯ ให้สูงกว่าเส้นความยากจนในชนบทปี 2554 (รายได้เฉลี่ย 45,178.50 บาทต่อปี) ในปี 2555

2.2.3.2 สำรวจและวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการฯ ให้ แล้วเสร็จในปี 2557

2.2.3.3 ฝึกอาชีพและส่งเสริมการทำการเกษตรแบบผสมผสานและการ ประมงให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

2.2.3.4 ส่งเสริมอาชีพนอกภาคเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน ในพื้นที่โครงการฯ ทั้งทางด้านหัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือนและการส่งเสริมการท่องเที่ยว

2.2.3.5 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งกองทุน เพื่อให้ราษฎรกู้ยืมไปลงทุน ประกอบอาชีพ

2.2.3.6 ส่งเสริมอาชีพและให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ โดยน้อมนำ เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

2.2.4 ด้านการปกครอง ความมั่นคงและความปลอดภัย

2.2.4.1 ดำเนินการจัดตั้งหมู่บ้านที่ให้ถูกต้องตาม พ.ร.บ. ลักษณะ ปกครองท้องที่ พ.ศ. 2475

2.2.4.2 พัฒนาและเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในหมู่บ้านเป้าหมาย โดยจัดระบบประชากร และระบบป้องกัน

2.2.4.3 ดำเนินการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์ด้วยมาตรการและสื่อ ต่างๆ เพื่อลดความหวาดระแวงระหว่างประเทศ

2.2.4.4 เสริมสร้างและป้องกันแก้ไขปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ประชาชนและชุมชนในพื้นที่โครงการฯ

2.2.4.5 จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรักความสามัคคีของชุมชนให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ เป็นการช่วยการลดปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่

2.2.5 ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2.5.1 กำหนดและจัดระเบียบที่อยู่อาศัยทำกินของราษฎรในหมู่บ้านที่ตั้งติดเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ให้ชัดเจน

2.2.5.2 จัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครในพื้นที่เป้าหมายให้มีความพร้อมสนับสนุนภาครัฐในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและความมั่นคงของชาติ

2.2.5.3 พัฒนาและฟื้นฟูสภาพป่าที่ถูกทำลายโดยการปลูกป่าทดแทนและดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อให้มีป่าอนุรักษ์อย่างน้อยร้อยละ 60 ของพื้นที่โครงการฯ ทั้งหมด

2.2.5.4 พัฒนาอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมโดยให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตามยุทธศาสตร์การอยู่ร่วมกันของคนกับป่าโดยมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

3. แนวทางดำเนินการ

ในปัจจุบันประเทศไทยได้ดำเนินการจัดการป่าไม้โดยยึดเอาตามแนวนโยบายรัฐ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2528, กระทรวงวิทยาศาสตร์, 2525 – 2526:2) คือ

3.1. การจัดการป่าเพื่ออนุรักษ์ ได้แก่ การกำหนดพื้นที่ป่าไม้ไม่ให้มีการทำไม้หรือก่อการอื่นใดในป่าทั้งนี้เพื่อรักษาสภาพป่าไว้ให้คงสภาพเดิม เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยอย่างสงบของสัตว์ป่าเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติไว้สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อการศึกษาและวิจัยทางด้านป่าไม้และนิเวศวิทยา เพื่อรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ เป็นต้น พื้นที่ประเภทนี้ตามกฎหมาย ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ ซึ่งประเทศไทยได้กำหนดพื้นที่ ไร่ร้อยละ 25 ของพื้นที่ประเทศ

3.2. การจัดการป่าไม้เพื่อเศรษฐกิจ ได้แก่ การจัดการป่าไม้เพื่อประโยชน์ในแง่เนื้อไม้และของป่า จึงต้องมีการทำไม้ออกจากป่าเพื่อนำไม้และของป่าไปใช้ประโยชน์ การนำไม้ปามาใช้ประโยชน์จะปฏิบัติตามหลักวิชาการ คือ คัดเลือกเฉพาะต้นที่มีอายุแก่ได้ขนาดเพียงบางต้น การจัดการป่าไม้ประเภทนี้ปัจจุบัน คือ การสัมปทานไม้ ซึ่งโดยปกติจะทำนอกเขตป่าที่ไม่ได้จัดไว้เพื่ออนุรักษ์และกำหนดไว้ร้อยละ 15 ของพื้นที่ประเทศ

นโยบายในอดีตตอนุญาตให้มีการทำไม้ โดยนายทุน คนจนส่วนใหญ่ไม่สนใจในการทำประโยชน์และจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนโดยถูกต้องตามกฎหมาย ความไม่เสมอภาคกันเช่นนี้เป็นสาเหตุสำคัญของการทำลายป่าในอดีต เนื่องจากความยากจนในชนบทสามารถแสวงหาผลประโยชน์จากที่ดินเป็นส่วนใหญ่ และจากไม้เป็นส่วนน้อย ความต้องการได้รับ การตอบสนองจากที่ดินซึ่งเคยเป็นพื้นที่ป่ามาก่อนมากกว่าจากการอนุรักษ์และการจัดการป่าอย่างยั่งยืน

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความมุ่งหวังอย่างยิ่งที่จะทำให้คุณภาพชีวิตมนุษย์และสิ่งแวดล้อมดีขึ้น อนึ่งคุณภาพชีวิตนั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ ปัจจัยทางด้านการศึกษา

สภาพเศรษฐกิจ สังคม เชื้อชาติ สภาพทางภูมิศาสตร์ สถานภาพทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องที่ ซึ่ง อานันท์ ปันยารชุน (2529) กล่าวว่า ปัญหาพื้นฐานประการแรกของการดูแลรักษาป่าอยู่ที่ความเข้าใจความหมายของป่า คุณค่าของป่ามิได้มีแต่เพียงทรัพยากรไม้ แต่ยังรวมถึงความสมดุลทางธรรมชาติและทรัพยากรอันเนื่องมาจากความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้ ป่าไม้ไม่ได้มีประโยชน์แก่ชาวบ้านที่อาศัยอยู่รอบบริเวณป่าเท่านั้น เพราะป่าไม้ไม่ใช่ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างเดียว แต่เป็นทรัพยากรของประเทศและของโลกด้วย รัฐบาลหลายรัฐบาลได้มีความพยายามและมีมาตรการหลายประการในการรักษาพื้นที่ป่า แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากหัวใจของปัญหาอยู่ที่ความเชื่อเดิมที่ว่ามิแต่เจ้าหน้าที่รัฐและธุรกิจเอกชนรายใหญ่เท่านั้นที่จะสามารถพิทักษ์ป่าและเพิ่มพื้นที่ป่าได้ ส่วนชาวบ้านในพื้นที่เป็นได้เพียงผู้ทำลายป่าไม่มีศักยภาพที่จะรักษาป่าแต่อย่างใด หากเปลี่ยนความคิดชาวบ้านมีศักยภาพที่จะรักษาป่าได้ ขณะเดียวกันป่าก็สามารถฟื้นฟูตัวเองได้เหมือนกัน จะทำให้เรามีโจทย์ชุดใหม่ที่จะเป็นประโยชน์มากกว่าเดิม โจทย์คือจะสร้างแรงจูงใจอย่างไรที่จะให้ชาวบ้านดูแลรักษาป่าในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งหากสามารถทำได้จะประหยัดงบประมาณด้านการปลูกป่าและที่สำคัญจะช่วยลดความขัดแย้งในพื้นที่ชนบทลงอีกด้วย สอดคล้องกับ นิวัฒน์ เรืองพานิช(2542) ได้ให้แนวคิดและหลักการในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติกล่าวคือ การอนุรักษ์หรือการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ต้องคำนึงถึงทรัพยากรอย่างอื่นในเวลาเดียวกันไม่ควรแยกพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เพราะทรัพยากรทุกอย่างเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และในการวางแผนการจัดการอย่างชาญฉลาดนั้นจะต้องไม่แยกมนุษย์ออกจากสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ เพราะว่าวัฒนธรรมและสังคมของมนุษย์ได้พัฒนาตัวเองพร้อมกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของสังคมนั้นๆ และการอนุรักษ์ถือได้ว่าเป็นแนวทางแห่งการดำเนินชีวิตเพราะเป็นเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีบทบาทต่อชีวิตมนุษย์เป็นอันมาก

ภายใต้กรอบแนวคิดเรื่องนิเวศวิทยาของมนุษย์ ระบบนิเวศและระบบสังคมมีความสัมพันธ์กันในเชิงระบบหรืออาจกล่าวได้ว่าความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นทรัพยากร แหล่งน้ำและที่ดิน เป็นผลมาจากระบบสังคมใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศในระบบความรุนแรงจนเกินขีดความสามารถของระบบที่จะปรับตัวเข้าสู่ภาวะดุลยภาพได้ด้วยตนเอง และการปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องปรับปรุงภายในระบบสังคม เพื่อช่วยเหลือระบบนิเวศให้เกิดภาวะสมดุลได้ด้วย ทรัพยากรธรรมชาติใดที่เป็นประโยชน์ก็ต้องนำมาใช้เท่าที่จำเป็นและให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนใดที่จำเป็นต้องอนุรักษ์ไว้เพื่อความมั่นคงเชิงนิเวศในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้มีประสิทธิภาพไม่ให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ จังหวัดบุรีรัมย์ ยึดแนวทางพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีหลักในการดำเนินการว่าด้วยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.2547 โดยใช้กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมเข้าสนับสนุนแผนงานด้านความมั่นคงบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชน โดยยึด “คน” เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาเพื่อให้ความพร้อมและมีศักยภาพ พร้อมทั้งมุ่งไปสู่การพัฒนาในระบบปกติต่อไป สำหรับแนวทางดำเนินการมีดังนี้

1. พื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการจำนวน 27 หมู่บ้าน จัดลำดับความสำคัญเป็น 2 ลำดับ และดำเนินการพัฒนาในลักษณะการพัฒนาสมบูรณ์แบบในรูปแบบการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาในระบบปกติให้มีความยั่งยืนสืบต่อไป

โดยลักษณะการดำเนินการนั้นสอดคล้องกับการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติที่มุ่งเน้นขจัดและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่มีปัญหาหรือมีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคงหรือพื้นที่ที่อาจก่อให้เกิดปัญหาความมั่นคง โดยใช้กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจเข้ามสนับสนุนและเอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติด้านการทหารเพื่อสร้างความมั่นคง ปลอดภัยและประชาชนพึ่งพาตนเองได้รวมทั้งการกำหนด กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2. แนวทางการพัฒนาด้านต่างๆ ประกอบด้วย

2.1 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.1.1 จัดและขยายสถานบริการสาธารณสุขเพิ่มขึ้นในพื้นที่ของแต่ละตำบลตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

2.1.2 ดำเนินการโครงการอาหารกลางวัน กองทุนอาหารเสริม และกองทุนเกลือไอโอดีน เพื่อลดปัญหาสุขภาพอนามัยและการขาดสารอาหารของเด็ก

2.1.3 สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนเข้าสู่ระบบโรงเรียน

2.1.4 ส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิตแก่เยาวชนและประชาชนในเขตพื้นที่

2.1.5 ทำโอ่งน้ำฝนพร้อมฝาปิด และสร้างถังเก็บน้ำฝนคอนกรีตในทุกๆบ้าน

2.1.6 จัดและกระจายบริการการศึกษาระดับประถมศึกษา และการศึกษานอกโรงเรียนให้ครบทุกหมู่บ้าน รวมทั้งพิจารณานำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น

2.1.7 จัดบริการสวัสดิการสังคม เพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะการช่วยเหลือด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้

2.2 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

2.2.1 ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน และภายในหมู่บ้านให้มีคุณภาพสามารถใช้ได้ทุกฤดูกาล

2.2.2 พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภค และขยายเขตไฟฟ้ากระจายทุกหมู่บ้าน

2.3 ด้านการพัฒนาอาชีพและยกระดับรายได้

2.3.1 ดำเนินการสำรวจและวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างสังเขปและอย่างละเอียด

2.3.2 ฝึกอบรม และส่งเสริมสนับสนุนการทำเกษตรแบบผสมผสานและการประมงให้ถูกหลักวิชาการและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

2.3.3 ฝึกอบรมและส่งเสริมอาชีพนอกภาคเกษตร เช่น หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน และการท่องเที่ยวโดยอนุรักษ์ธรรมชาติ เพื่อเพิ่มรายได้

2.3.4 รวมกลุ่มประชาชนและดำเนินการในรูปสหกรณ์ ตามลักษณะอาชีพรวม เป็นแกนกลางประสานด้านการตลาด

2.4 ด้านการปกครอง ความมั่นคงและความปลอดภัย

2.4.1 ดำเนินการจัดตั้งหมู่บ้านที่ยังไม่ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ ให้ถูกต้องตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457

2.4.2 พิจารณาทบทวนกิจกรรมเพื่อความมั่นคงเดิมที่มีอยู่และปรับปรุงให้ สอดคล้องกับสถานการณ์และให้มีคุณภาพประสิทธิภาพมากขึ้น

2.4.3 พิจารณาจัดตั้งหมู่บ้านตามกิจกรรมเพื่อความมั่นคงขึ้นใหม่ ตามความ จำเป็นและเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยยึดยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จเป็นหลักในการพิจารณา

2.4.4 เพิ่มการดำเนินการจิตวิทยา และประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ อันดีและลดความหวาดระแวงระหว่างประเทศ

2.4.5 เพิ่มประสิทธิภาพในการเฝ้าตรวจบริเวณพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดง ใหญ่ ชายแดนเพื่อป้องกันการเข้ามาใช้ประโยชน์

2.4.6 เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามการลักลอบตัดไม้ บริเวณ โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ โดยเฉพาะในด้านการข่าวการ ลำเลียงและการค้าไม้

2.5 ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.5.1 กำหนดและจัดระเบียบถิ่นฐานถาวรของราษฎรในหมู่บ้าน ที่ตั้งติด เขตพื้นที่โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่

2.5.2 สำรวจและปลูกป่าทดแทนป่าที่ถูกทำลาย และปลูกป่าเพิ่มขึ้นโดย การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในลักษณะ “พหุภาคี”

2.5.3 ฝึกอบรมปลูกจิตสำนึกในการพัฒนาและอนุรักษ์ป่าไม้และ ทรัพยากรธรรมชาติให้กับประชาชนและชุมชน

2.5.4 ดำเนินการจัดทำแผนมาตรการเชิงรับและเชิงรุกในป้องกันและ ปราบปรามการลักลอบตัดไม้

ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จำเป็นต้องมี การกำหนดแนวทาง นโยบาย การวางแผนเพื่อการดำเนินการในการปฏิบัติการได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกัน

4. ระยะเวลาในการดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ 2 ปี (พ.ศ.2557 - 2559)

สรุปว่า ร่างแผนแม่บทโครงการพัฒนาการแก้ไขปัญหาคาการบุกรุกพื้นที่ป่า (การบูรณาการแผนงาน) หมายถึง แผนงานหรือโครงการของหน่วยงานทางราชการที่ร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาคาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นงานวิจัยการแก้ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

จำนงค์ บุญศิลป์ (2548 : 72-171) วิจัยเรื่อง การจัดการปัญหาการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า : กรณีศึกษาบ้านห้วยมะเขือส้ม ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 47 คน ผลการศึกษาพบว่าภายใต้นโยบายการพัฒนาและอนุรักษ์ของรัฐที่ชัดเจน และเอาจริงเอาจังด้วยการปราบปรามพร้อมกับการพัฒนาการเกษตรของชุมชน และจำกัดพื้นที่ทำกินป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าโดยการขยายพื้นที่อนุรักษ์เพิ่มเติม ลดพื้นที่การปลูกพืชพันธุ์แบบชาวบ้าน ส่งเสริมปลูกพืชเศรษฐกิจทดแทน เพื่อหวังสร้างความมั่นคงของชาติ โดยการดึงเอากลุ่มคนที่มีความหลากหลายชาติพันธุ์มาเป็นพลเมืองไทย ภายใต้การขึ้นรัฐบาลผ่านนโยบายการสร้างชุมชน ส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง และความสัมพันธ์เชิงอำนาจของชุมชน ระหว่างรัฐกับชุมชนและการพัฒนาช่วยเหลือผ่านโครงการต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดต่อการจัดการทรัพยากรส่วนรวมของชุมชน

โสมนัส ทรัพย์สินเสริม (2549 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 181 คน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนรับรู้ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ และมีส่วนการตรวจสอบการดำเนินการแก้ปัญหา ระดับปานกลาง มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา ระดับน้อย ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ สถานะที่พักอาศัย สาเหตุที่ทำให้มีการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ และการทราบข่าวสารการใช้ประโยชน์ในที่สาธารณะ การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ของภาครัฐ ควรดำเนินการทั้งในด้านประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์ของรัฐ พัฒนาเจ้าหน้าที่รัฐให้มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบวิธีการปฏิบัติอย่างถ่องแท้ ปรับปรุงเรื่องติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงระเบียบ กฎหมาย และมาตรการต่าง ๆ ให้ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ชนมวุฒิ เมืองสง (2554 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง แผนการป้องกันการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ที่เหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดกระบี่ โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้รับอนุญาตให้มีเลื่อยโซยนต์ในท้องที่จังหวัดกระบี่ มีความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ต่อการสร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การจัดการพื้นที่ป่า และกระบวนการมีส่วนร่วม และ(2) ความคิดเห็นผู้รับใบอนุญาตให้มีเลื่อยโซยนต์สามารถนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์สำคัญ ในการจัดทำแผนป้องกันการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ที่เหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดกระบี่ได้ 3 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ยุทธศาสตร์การสร้างความรู้ความเข้าใจ 2) ยุทธศาสตร์การจัดการพื้นที่ 3) ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วม

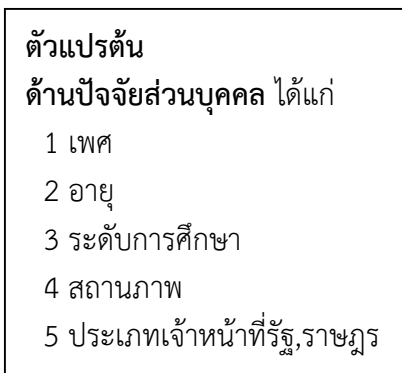
สุรียา คงคำ (2555 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การจัดการที่ดินป่าไม้ : กรณีศึกษาตำบลจ.ป.ร. อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 185 คราวเรือน ผลการวิจัยพบว่าป่าไม้ยังมีความสำคัญกับวิถีชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตป่าฯ โดยร้อยละ 71.89 ของ

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีการใช้ประโยชน์จากป่าเช่น การใช้น้ำจากป่า การใช้ไม้เพื่อสร้างบ้านเรือน เก็บของป่าล่าสัตว์เพื่อเป็นอาหารและขายเป็นรายได้ และพบว่าประชาชนได้รับประโยชน์จากป่าลดลงจากอดีตเนื่องจากป่าไม่มีความเสื่อมโทรมลงมากเมื่อเทียบกับ 10 ปีที่ผ่านมา สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการที่ดินป่าไม้ พบว่าเกิดขึ้นใน 2 ลักษณะหลัก คือ การลักลอบตัดไม้ และการบุกรุกเพื่อครอบครองพื้นที่ แต่ประเด็นสำคัญคือการทับซ้อนที่ดินป่าไม้และที่ดินทำกินอันเป็นผลสืบเนื่องจากการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ในอดีต และการดำเนินงานของภาครัฐที่ยังไม่สามารถหาแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรมและขาดประสิทธิผล และปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ที่สำคัญ เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมได้แก่ ความยากจน การขาดแคลนที่ดิน การแสวงหาผลประโยชน์ของกลุ่มนายทุน การเพิ่มขึ้นของประชากรและการขาดจิตสำนึกร่วมกันในการอนุรักษ์ป่า

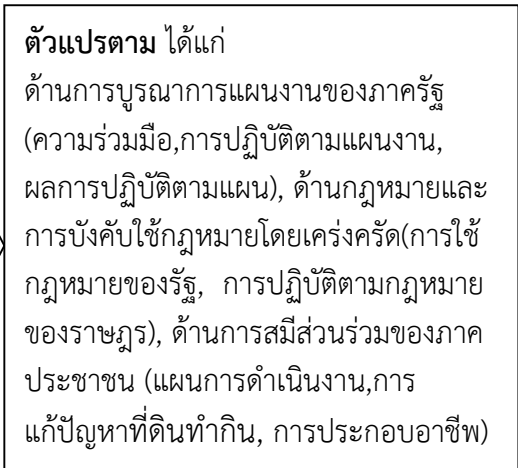
ไพโรจน์ โลกนิยม (2550 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตพื้นที่ป่าไม้ โดยใช้วิธีการทางการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ในส่วนของข้อมูลปฐมภูมิ ได้กำหนดพื้นที่ศึกษาใน 8 จังหวัด คือ จังหวัดแพร่ พิชณุโลก นครสวรรค์ อุทัยธานี สกลนคร มุกดาหาร สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าทรัพยากรป่าไม้มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่รอบป่า มีการใช้ประโยชน์จากป่าอย่างไรก็ตามประชาชนที่อาศัยในเขตป่ากว่าครึ่งหนึ่งมองว่าตนไม่ได้อาศัยในเขตป่า ร้อยละ 68 พบว่าไม่มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน และมีเฉพาะ กบท. 5 สำหรับสภาพปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้พบว่ามีเกิดขึ้นใน 2 ลักษณะหลัก คือ การลักลอบตัดไม้และการบุกรุกเพื่อครอบครองพื้นที่ สำหรับปัญหาการลักลอบตัดไม้นั้นพบว่า ส่วนใหญ่เกิดการลักลอบตัดไม้โดยคนในชุมชนแต่ไม่มีความรุนแรงมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับคนนอกชุมชนโดยเฉพาะนายทุนซึ่งอยู่เบื้องหลัง ส่วนการบุกรุกเพื่อครอบครองที่ดินนั้นไม่รุนแรงเหมือนในอดีตแต่ประเด็นสำคัญคือ การทับซ้อนของป่าไม้และที่ดินทำกิน ผลการศึกษาครั้งนี้นำไปสู่การจัดทำมาตรการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติและพื้นที่ป่าไม้ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ โดยยึดหลักการดำเนินการแบบบูรณาการ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะประชาชนในท้องถิ่น

จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษาจึงได้ดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้ราษฎรมีที่ดินทำกิน มีที่อยู่อาศัย และมีอาชีพอย่างมั่นคงสามารถอพยพราษฎรที่อยู่ในเขตบุกรุกพื้นที่ป่าออกจากพื้นที่ป่าเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

กรอบแนวคิดการวิจัย ดังแผนภาพที่ 2-3

แผนภาพที่ 2-3

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการแก้ไขปัญหาการ
บุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานและ
ราษฎรในเขตบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งสิ้น
จำนวน 70 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรต้น แบ่งออกเป็น

ด้านส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ, เพศ, ระดับการศึกษา, สถานภาพ, ประเภทเจ้าหน้าที่
ของรัฐที่ปฏิบัติงาน และราษฎรในเขตบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง
จังหวัดบุรีรัมย์

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ด้านการบูรณาการแผนงานของภาครัฐ (ความร่วมมือในการ
ประสานงาน, การปฏิบัติตามแผนงาน, ผลการปฏิบัติตามแผน), ด้านกฎหมายและ การบังคับใช้
กฎหมายโดยเคร่งครัด (การใช้กฎหมายของรัฐ, การปฏิบัติตามกฎหมายของราษฎร), ด้านการมีส่วนร่วม
ร่วมของภาคประชาชน (แผนการดำเนินงาน, การแก้ปัญหาที่ดินทำกิน, การประกอบอาชีพ)

เครื่องมือที่ใช้ศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม และบทสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล โดยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งแบบสอบถามและบทสัมภาษณ์ จะ
แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม มีจำนวน 10 ข้อ เพื่อให้ทราบการแก้ไขปัญหา

การบุกรุกพื้นที่ป่า

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การแปลผล

ใช้การแปลผลจากคำตอบที่คล้ายคลึงกันของการแก้ไขปัญหาการบูรณการพื้นที่ป่าของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานและราษฎรในเขตบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ และหาค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ เพื่ออธิบายผลตามตัวแปรที่กำหนดไว้

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์
3. กำหนดรูปแบบการสัมภาษณ์
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้

พิจารณาข้อคำถามว่าสอดคล้องกับประเด็นปัญหาวิจัยหรือไม่ โดยหาค่าความสอดคล้องเที่ยงตรง

(IOC : Index of item objective congruence) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ให้

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

$$\Sigma R$$

$$\text{โดยใช้สูตร } IOC = \frac{\quad}{N}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

ΣR หมายถึง ผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้

5. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ค่า IOC เท่ากับ 0.96
6. ทำการปรับปรุงแบบสอบถามและสร้างแบบสอบถามฉบับจริง
7. พิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจัดทำหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการกรอกข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงาน และราษฎรในเขตบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งสิ้นจำนวน 70 คน และชี้แจงทำความเข้าใจในรายละเอียดในการกรอกข้อมูล ในการนี้ได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามและรับคืนแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

2. ทำการสัมภาษณ์ บันทึกเสียงและบันทึกภาพ พร้อมบันทึกบทสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามทุกชุดที่ส่งคืนมา เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นรายละเอียดทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายโดยใช้ ร้อยละ
3. เปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานและราษฎรในเขตบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ตามตัวแปรที่กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ใช้ร้อยละ (percentage) อธิบายข้อมูลทั่วไป

บทที่ 4

ผลของการศึกษาวิเคราะห์

การศึกษาเรื่อง การแก้ไขปัญหาคารบูกrukพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ มุ่งที่จะอธิบายถึงแผนบูรณาการของหน่วยงานทางราชการ การบังคับใช้กฎหมาย และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาคารบูกrukพื้นที่ป่า(กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาคารบูกrukพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ และแนวทางแก้ไขทั้งในปัจจุบันและอนาคต

การศึกษาคั้งนี้เป็นแบบเชิงปริมาณ เมื่อได้มีการออกแบบสอบถามแบบปลายเปิดสำหรับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 70 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 27 คน ราษฎร จำนวน 43 คน ในจำนวนนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 2 คน ราษฎร จำนวน 8 คน รวมสัมภาษณ์ จำนวน 10 คน และกรออกแบบสอบถาม เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 25 คน ราษฎร จำนวน 45 คน รวมกรออกแบบสอบถาม จำนวน 60 คน

เมื่อได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงตามประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เจาะลึกและตอบแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลมาประเมินผลแล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นผู้ศึกษา จึงขอเสนอข้อมูลต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อมูลส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎรในเขตการบูกrukพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ มีจำนวน 5 ข้อ สรุปเป็นตาราง ดังนี้ ตารางที่ 4-1 ข้อมูลเกี่ยวกับเพศเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎรในเขตการบูกruk

พื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
หญิง	25	35.71
ชาย	45	64.29
รวม	70	100

จากตาราง 4-1 เจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎรในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นเพศหญิงมีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 เพศชายมีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29

ตารางที่ 4-2 ข้อมูลเกี่ยวกับอายุเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎรในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

อายุ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	5	7.14
31-39 ปี	32	45.71
40-49 ปี	23	32.86
มากกว่า 50 ปี	10	14.29
รวม	70	100

จากตาราง 4-2 เจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎรในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 ผู้ที่มีอายุระหว่าง 31-39 ปี มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 45.71 ผู้ที่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 32.86 ผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

ตารางที่ 4-3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการศึกษาเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎรในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่า(กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

การศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า ม.ปลาย	25	35.71
ม.ปลาย	20	28.57
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	22	31.43
สูงกว่าปริญญาตรี	3	4.29
รวม	70	100

จากตาราง 4-3 เจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎรในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ที่จบการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 20 คน

คิดเป็นร้อยละ 28.57 ผู้ที่จบระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีจำนวน 22 คน คิดเป็น ร้อยละ 31.43 ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.29

ตารางที่ 4-4 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎรในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
โสด	5	7.14
สมรส	65	92.86
อยู่ร้าง	-	-
แยกกันอยู่	-	-
หม้าย	-	-
รวม	70	100

จากตาราง 4-4 เจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎรในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ที่มีสถานภาพโสด มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 ผู้ที่มีสถานภาพสมรส มีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 92.86 ไม่มีสถานภาพ อยู่ร้าง แยกกันอยู่ หรือ หม้ายแต่อย่างใด

ตารางที่ 4-5 ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎรในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

ประเภท	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	27	38.57
ราษฎร	43	61.43
รวม	70	100

จากตาราง 4-5 เจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎรในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 38.57 ผู้ที่เป็นราษฎร มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 61.43

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากมีการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายและรวบรวมแบบสอบถามแล้ว จึงนำข้อมูล

มาประเมินและทำการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสรุปผลการศึกษา ดังนั้นในบทนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งแยกประเด็นในการวิเคราะห์ปัญหา ออกตามตัวแปร โดยในแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ โดยทำการศึกษา ดังนี้

ข้อ 1 เป็นตัวแปรด้านการบูรณาการแผนงานความร่วมมือในการประสานหน่วยงานราชการ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 27 คน ราษฎร จำนวน 43 คนดังตารางที่ 4-6

ตารางที่ 4-6 ความร่วมมือการประสานงานการบูรณาการแผนงานหน่วยงานราชการ

ด้าน	ความร่วมมือการประสานงานการบูรณาการแผนงาน				
ประเภท	ร่วมมือ	ร่วมมือส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ร่วมมือ	ไม่ร่วมมือ	จำนวน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	27 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	27 (100)
เพศ	ร่วมมือ	ร่วมมือส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ร่วมมือ	ไม่ร่วมมือ	จำนวน
ชาย	17 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	17 (100)
หญิง	10 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10 (100)
อายุ	ร่วมมือ	ร่วมมือส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ร่วมมือ	ไม่ร่วมมือ	จำนวน
ต่ำกว่า 30ปี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
31-39 ปี	12 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	12 (100)
40-49 ปี	12 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	12 (100)
50 ปี ขึ้นไป	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
ระดับการศึกษา	ร่วมมือ	ร่วมมือส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ร่วมมือ	ไม่ร่วมมือ	จำนวน
ต่ำกว่า ม.ปลาย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ม.ปลาย	4 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4 (100)
ปริญญาตรี	20 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	20 (100)
สูงกว่าปริญญาตรี	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
สถานภาพ	ร่วมมือ	ร่วมมือส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ร่วมมือ	ไม่ร่วมมือ	จำนวน
โสด	5 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (100)
สมรส	22 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	22 (100)
อย่าร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ราษฎร	43 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	43 (100)
เพศ	ร่วมมือ	ร่วมมือส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ร่วมมือ	ไม่ร่วมมือ	จำนวน
ชาย	28 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	28 (100)
หญิง	15 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	15 (100)

ตารางที่ 4-6 ความร่วมมือการประสานงานการบูรณาการแผนงานหน่วยงานราชการ (ต่อ)

ด้าน	ความร่วมมือการประสานงานการบูรณาการแผนงาน				
	ร่วมมือ	ร่วมมือส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ร่วมมือ	ไม่ร่วมมือ	จำนวน
อายุ					
ต่ำกว่า 30ปี	5 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (100)
31-39 ปี	20 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	20 (100)
40-49 ปี	11 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	11 (100)
50 ปี ขึ้นไป	7 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	7 (100)
ระดับการศึกษา					
ต่ำกว่า ม.ปลาย	25 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	25 (100)
ม.ปลาย	16 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	16 10(0)
ปริญญาตรี	2 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (100)
สูงกว่าปริญญาตรี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สถานภาพ					
โสด	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สมรส	43 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	43 (100)
อยู่ร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

จากตารางที่ 4-6 พบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐให้ความร่วมมือในการประสาน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศชายให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศหญิงให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 0 คน เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอายุ 31-39 ปีให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 12 คนคิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีอายุ 40-49 ปีให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ปี จำนวน 0 คน เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าให้ความร่วมมือในการประสานงานจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีสถานภาพโสดให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีสถานภาพสมรสให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่สถานภาพอยู่ร้าง จำนวน 0 คน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีสถานภาพแยกกันอยู่จำนวน 0 คน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีสถานภาพหม้าย จำนวน 0 คน

ราษฎรให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ราษฎรที่เป็นเพศชาย ให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เพศหญิง ให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่มีอายุ 31-39 ปี ให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่มีอายุ 40-49 ปี ให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป ให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่มีสถานภาพสมรส ให้ความร่วมมือในการประสานงาน จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่มีสถานภาพ หย่าร้าง จำนวน 0 คน ราษฎรที่มีสถานภาพแยกกันอยู่ จำนวน 0 คน ราษฎรที่มีสถานภาพหม้าย จำนวน 0 คน

จากการวิเคราะห์ในข้อ 1 จะเห็นว่าด้านการบูรณาการแผนงานการให้ความร่วมมือในการประสานงานของหน่วยงานทางราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร โดยภาพรวม ให้ความร่วมมือในการประสานงานร้อยละ 100 การบูรณาการแผนงานการให้ความร่วมมือในการประสานงานประสบผลสำเร็จ

ข้อ 2 เป็นตัวแปรด้านการบูรณาการแผนงานการปฏิบัติตามแผนงานของหน่วยงานราชการ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 27คน ราษฎร จำนวน 43 คนดังตารางที่ 4-7 ตารางที่ 4-7 การปฏิบัติตามแผนงานของหน่วยงานราชการ

ด้าน	การปฏิบัติตามแผนงานของหน่วยงานราชการ				
	ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
ประเภท	ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	9(33.33)	6 (22.22)	8 (29.62)	4 (14.81)	27(100)
เพศ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
ชาย	6(35.29)	4(23.53)	5(29.41)	2(11.76)	17(100)
หญิง	3(30)	2(20)	3(30)	2(20)	10(100)
อายุ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
ต่ำกว่า 30ปี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	(0)
31-39 ปี	3(25)	3 (25)	4 (33.33)	2 (16.66)	12(100)
40-49 ปี	3(25)	3 (25)	4 (33.33)	2 (16.66)	12(100)
50 ปี ขึ้นไป	3(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
ระดับการศึกษา	ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
ต่ำกว่า ม.ปลาย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ม.ปลาย	1(25.00)	1 (25.00)	1 (25.00)	1 (25.00)	4 (100)
สูงกว่าปริญญาตรี	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)

ตารางที่ 4-7 การปฏิบัติตามแผนงานของหน่วยงานราชการ (ต่อ)

ด้าน	การปฏิบัติตามแผนงานของหน่วยงานราชการ				
สถานภาพ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
โสด	5 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (100)
สมรส	9(33.33)	6 (22.22)	8 (29.62)	4 (14.81)	22(100)
อยู่ร่ำ	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ประเภท	ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
ราษฎร	13(30.23)	10 (23.26)	12 (27.91)	8 (18.60)	43(100)
เพศ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
ชาย	6(21.43)	6(21.43)	8(28.57)	8(28.57)	28(100)
หญิง	7(46.66)	4(26.67)	4(26.67)	0	15(100)
อายุ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
ต่ำกว่า 30ปี	5 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (100)
31-39 ปี	0 (0)	9 (45)	7 (35)	4 (20)	20(100)
40-49 ปี	1 (9.09)	1 (9.09)	5 (45.45)	4 (36.36)	11(100)
50 ปี ขึ้นไป	7 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	7 (100)
ระดับการศึกษา	ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
ต่ำกว่า ม.ปลาย	10 (40)	9(36)	2(8)	4 (16)	25 (100)
ม.ปลาย	3(18.75)	1 (6.25)	8 (50)	4 (25)	16 (100)
ปริญญาตรี	0 (0)	0 (0)	2 (100)	0 (0)	2 (100)
ระดับการศึกษา	ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
ต่ำกว่า ม.ปลาย	10 (40)	9(36)	2(8)	4 (16)	25 (100)
ม.ปลาย	3(18.75)	1 (6.25)	8 (50)	4 (25)	16 (100)
ปริญญาตรี	0 (0)	0 (0)	2 (100)	0 (0)	2 (100)
สูงกว่าปริญญาตรี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สถานภาพ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
โสด	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สมรส	13(30.23)	10 (23.26)	12 (27.91)	8 (18.60)	43(100)
อยู่ร่ำ	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

จากตารางที่ 4-7 พบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามแผนงานของหน่วยงานราชการ ร้อยละ 33.33 ปฏิบัติตามแผนงานส่วนน้อย ร้อยละ 22.22 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 29.62 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 14.81 ด้านเพศชายปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 35.29 ปฏิบัติตามแผนงานส่วนน้อย ร้อยละ 23.53 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 29.41 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 11.76 เพศหญิงปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 30 ปฏิบัติตามแผนงานส่วนน้อย ร้อยละ 20 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 30 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 20 ด้านอายุ ห้วงอายุ 31-39 ปี 40-49 ปี ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 25 ปฏิบัติตามแผนงานส่วนน้อย ร้อยละ 25 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 33.33 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 16.66 อายุ 50 ปีขึ้นไปปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 100 ด้านระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 25 ปฏิบัติตามแผนงานส่วนน้อย ร้อยละ 25 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 25 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 25 ปริญญาตรี ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 25 ปฏิบัติตามแผนงานส่วนน้อย ร้อยละ 25 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 35 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 15 สูงกว่าปริญญาตรี ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 100 ด้านสถานภาพ สถานภาพโสด ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 100 สถานภาพสมรส ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 33.33 ปฏิบัติตามแผนงานส่วนน้อย ร้อยละ 22.22 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 29.62 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 14.80

ราษฎร ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 35.29 ปฏิบัติตามแผนงานส่วนน้อย ร้อยละ 23.53 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 29.41 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 11.76 ด้านเพศ เพศชาย ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 21.43 ปฏิบัติตามแผนงานส่วนน้อย ร้อยละ 21.43 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 28.57 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 28.57 เพศหญิงปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 46.66 ปฏิบัติตามแผนงานส่วนน้อย ร้อยละ 26.67 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 26.67 ด้านอายุ ต่ำกว่า 30 ปี ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 100 อายุ 31-39 ปี ปฏิบัติตามแผนงานส่วนน้อย ร้อยละ 45 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 35 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 20 ห้วงอายุ 40-49 ปี ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 9.09 ปฏิบัติตามแผนงานส่วนน้อย ร้อยละ 9.09 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 45.45 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 36.36 อายุ 50 ปีขึ้นไป ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 100 ด้านระดับการศึกษา ต่ำกว่าม.ปลาย ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 40 ปฏิบัติตามแผนงานส่วนน้อย ร้อยละ 36 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 8 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 16 ม.ปลาย ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 18.75 ปฏิบัติตามแผนงานส่วนน้อย ร้อยละ 6.25 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 50 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 25 ระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 100 ด้านสถานภาพสมรสปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 30.23 ปฏิบัติตามแผนงานส่วนน้อย ร้อยละ 23.26 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแผนงาน ร้อยละ 27.91 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 18.60

จากการวิเคราะห์ในข้อ 2 จะเห็นว่าด้านการบูรณาการแผนงานการปฏิบัติตามแผนงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร โดยภาพรวมปฏิบัติตามแผนงาน

ข้อ 3 เป็นตัวแปรด้านผลการปฏิบัติงานตามการบูรณาการแผนงานของหน่วยงานราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 27 คน ราษฎร จำนวน 43 คนดังตารางที่ 4-8

ตารางที่ 4-8 ผลการปฏิบัติงานตามการบูรณาการแผนงานของหน่วยงานราชการ (ต่อ)

ด้าน	ผลการปฏิบัติงานตามการบูรณาการแผนงานของหน่วยงานราชการ				
	ได้ผล	ไม่ได้ส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ได้	ไม่ได้ผล	จำนวน
ประเภท	ได้ผล	ไม่ได้ส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ได้	ไม่ได้ผล	จำนวน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	9 (33.33)	14 (51.85)	4 (14.81)	0 (0)	27 (100)
เพศ	ได้ผล	ไม่ได้ส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ได้	ไม่ได้ผล	จำนวน
ชาย	4(23.53)	12(70.59)	1(5.88)	0 (0)	17(100)
หญิง	5(50)	2(20)	3(30)	0 (0)	10(100)
อายุ	ได้ผล	ไม่ได้ส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ได้	ไม่ได้ผล	จำนวน
ต่ำกว่า 30ปี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
31-39 ปี	4 (33.33)	6 (50.00)	2 (16.66)	0 (0)	12 (100)
40-49 ปี	4 (33.33)	7 (58.33)	1 (8.33)	0 (0)	12 (100)
50 ปี ขึ้นไป	1 (33.33)	1 (33.33)	1 (33.33)	0 (0)	3 (100)
ระดับการศึกษา	ได้ผล	ไม่ได้ส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ได้	ไม่ได้ผล	จำนวน
ต่ำกว่า ม.ปลาย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ม.ปลาย	1 (25.00)	2 (50.00)	1 (25.00)	0 (0)	4 (100)
ปริญญาตรี	5 (25)	12 (60)	3 (15)	0 (0)	20 (100)
สูงกว่าปริญญาตรี	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
สถานภาพ	ได้ผล	ไม่ได้ส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ได้	ไม่ได้ผล	จำนวน
โสด	5 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (100)
สมรส	4 (18.18)	14 (63.64)	4 (18.18)	0 (0)	22 (100)
อยู่ร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ประเภท	ได้ผล	ไม่ได้ส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ได้	ไม่ได้ผล	จำนวน
ราษฎร	13(30.23)	22 (51.16)	8(18.61)	0 (0)	43 (100)
เพศ	ได้ผล	ไม่ได้ส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ได้	ไม่ได้ผล	จำนวน
ชาย	10(35.71)	11(39.29)	7(25)	0 (0)	28(100)
หญิง	3(20)	11(73.33)	1(66.67)	0 (0)	15(100)
อายุ	ได้ผล	ไม่ได้ส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ได้	ไม่ได้ผล	จำนวน
ต่ำกว่า 30ปี	2 (40.00)	2 (40.00)	1 (20.00)	0 (0)	5 (100)
31-39 ปี	6 (30.00)	11 (55.00)	3 (15.00)	0 (0)	20 (100)
40-49 ปี	3 (27.27)	6 (54.54)	2 (18.18)	0 (0)	11 (100)
50 ปี ขึ้นไป	2 (28.57)	3 (42.86)	2 (28.57)	0 (0)	7 (100)
ระดับการศึกษา	ได้ผล	ไม่ได้ส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ได้	ไม่ได้ผล	จำนวน
ต่ำกว่า ม.ปลาย	7 (28)	14 (56)	4 (16)	0 (0)	25 (100)

ตารางที่ 4-8 ผลการปฏิบัติงานตามการบูรณาการแผนงานของหน่วยงานราชการ (ต่อ)

ด้าน	ผลการปฏิบัติงานตามการบูรณาการแผนงานของหน่วยงานราชการ				
ม.ปลาย	4 (25)	8 (50)	4 (25)	0 (0)	16 (100)
ปริญญาตรี	2(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (100)
สูงกว่าปริญญาตรี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สถานภาพ	ได้ผล	ไม่ได้ส่วนน้อย	ส่วนใหญ่ไม่ได้	ไม่ได้ผล	จำนวน
โสด	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สมรส	14 (32.56)	20 (46.51)	9 (20.93)	0 (0)	43 (100)
อย่าร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

จากการตารางที่ 4-8 พบว่า ผลการปฏิบัติงานตามการบูรณาการแผนงานของหน่วยงานราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 33.33 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 51.85 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 14.81 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศชาย ปฏิบัติได้ผลร้อยละ 23.53 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 70.59 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 5.88 81 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศหญิง ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 50 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 20 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 30 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอายุ 31.39 ปี ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 33.33 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 50 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 16.66 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอายุ 41.49 ปี ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 33.33 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 58.33 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 8.33 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 33.33 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 33.33 เจ้าหน้าที่ของรัฐมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 25 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 50 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 25 ระดับปริญญาตรี ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 25 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 60 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 15 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีสถานภาพโสด ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 100 สถานภาพสมรส ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 18.18 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 63.64 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 18.18

ราษฎรปฏิบัติงานตามการบูรณาการแผนงานของหน่วยงานราชการ ปฏิบัติได้ผลร้อยละ 30.23 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 51.16 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 18.61 ราษฎรที่เป็นเพศชายปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 53.71 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 39.29 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 25.00 ราษฎรที่เป็นเพศหญิงปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 20.00 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 73.33 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 66.67 ราษฎรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 40.00 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 40.00 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 20.00 ราษฎรที่มีอายุ 30-39 ปี ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 30.00 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 55.00 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 15.00 ราษฎรที่มีอายุ 41-49 ปี ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 27.27 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 54.54 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 18.18 ราษฎรที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 28.57 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 42.86 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 28.57 ราษฎรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 28.00 ไม่ได้ส่วนน้อย

ร้อยละ 56.00 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 16.00 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 25.00 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 50.00 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 25.00 ระดับปริญญาตรี ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 100 ราษฎรที่มีสถานภาพสมรส ปฏิบัติได้ผล ร้อยละ 32.56 ไม่ได้ส่วนน้อย ร้อยละ 46.51 ส่วนใหญ่ไม่ได้ ร้อยละ 20.93

จากการวิเคราะห์ในข้อ 3 จะเห็นว่าด้านการบูรณาการแผนงานการผลการปฏิบัติตามแผนงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร โดยภาพรวมการปฏิบัติตามแผนได้ผล จึงทำให้การบูรณาการแผนงานประสบผลสำเร็จ

ข้อ 4 เป็นตัวแปรด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ความรู้ ความเข้าใจกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 27 คน ราษฎร จำนวน 43 คน ดังตารางที่ 4-9

ตารางที่ 4-9 ความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ราษฎร

ด้าน	ความรู้ ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย				
	รู้และเข้าใจ	ส่วนใหญ่รู้เข้าใจ	รู้ เข้าใจส่วนน้อย	ไม่รู้ไม่เข้าใจ	จำนวน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	27(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	27(100)
เพศ	รู้และเข้าใจ	ส่วนใหญ่รู้เข้าใจ	รู้ เข้าใจส่วนน้อย	ไม่รู้ไม่เข้าใจ	จำนวน
ชาย	17(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	17(100)
หญิง	10(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10(100)
อายุ	รู้และเข้าใจ	ส่วนใหญ่รู้เข้าใจ	รู้ เข้าใจส่วนน้อย	ไม่รู้ไม่เข้าใจ	จำนวน
ต่ำกว่า 30ปี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
31-39 ปี	12 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	12(100)
40-49 ปี	12 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	12(100)
50 ปี ขึ้นไป	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
ระดับการศึกษา	รู้และเข้าใจ	ส่วนใหญ่รู้เข้าใจ	รู้ เข้าใจส่วนน้อย	ไม่รู้ไม่เข้าใจ	จำนวน
ต่ำกว่า ม.ปลาย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ม.ปลาย	4 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4 (100)
ปริญญาตรี	20 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	20(100)
สูงกว่าปริญญาตรี	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
สถานภาพ	รู้และเข้าใจ	ส่วนใหญ่รู้เข้าใจ	รู้ เข้าใจส่วนน้อย	ไม่รู้ไม่เข้าใจ	จำนวน
โสด	5 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (100)
สมรส	22 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	22(100)
อยู่ร่ำ	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ประเภท	รู้และเข้าใจ	ส่วนใหญ่รู้เข้าใจ	รู้ เข้าใจส่วนน้อย	ไม่รู้ไม่เข้าใจ	จำนวน

ตารางที่ 4-9 ความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ราษฎร (ต่อ)

ด้าน	ความรู้ ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย				
	รู้และเข้าใจ	ส่วนใหญ่รู้เข้าใจ	รู้ เข้าใจส่วนน้อย	ไม่รู้ไม่เข้าใจ	จำนวน
ประเภท	รู้และเข้าใจ	ส่วนใหญ่รู้เข้าใจ	รู้ เข้าใจส่วนน้อย	ไม่รู้ไม่เข้าใจ	จำนวน
ราษฎร	13(30.23)	22 (51.16)	4(9.30)	4 (9.30)	43(100)
เพศ	รู้และเข้าใจ	รู้ เข้าใจส่วนน้อย	ส่วนใหญ่รู้เข้าใจ	ไม่รู้ไม่เข้าใจ	จำนวน
ชาย	10(35.71)	11(39.29)	3(25)	4 (14.29)	28(100)
หญิง	3(20)	11(73.33)	1(66.67)	0 (0)	15(100)
อายุ	รู้และเข้าใจ	ส่วนใหญ่รู้เข้าใจ	รู้ เข้าใจส่วนน้อย	ไม่รู้ไม่เข้าใจ	จำนวน
ต่ำกว่า 30ปี	2 (40.00)	2 (40.00)	1 (20.00)	0 (0)	5 (100)
31-39 ปี	6 (30.00)	11 (55.00)	1 (5.00)	2 (10)	20(100)
40-49 ปี	3 (27.27)	6 (54.54)	1 (9.09)	1 (9.09)	11(100)
50 ปี ขึ้นไป	2 (28.57)	3 (42.86)	1 (14.29)	1 (14.29)	7 (100)
ระดับการศึกษา	รู้และเข้าใจ	ส่วนใหญ่รู้เข้าใจ	รู้ เข้าใจส่วนน้อย	ไม่รู้ไม่เข้าใจ	จำนวน
ต่ำกว่า ม.ปลาย	7 (28)	14 (56)	2 (8)	2 (8)	25(100)
ม.ปลาย	4 (25)	8 (50)	2 (12.5)	2 (12.5)	16(100)
ปริญญาตรี	2(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (100)
สูงกว่าปริญญาตรี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สถานภาพ	รู้และเข้าใจ	ส่วนใหญ่รู้เข้าใจ	รู้ เข้าใจส่วนน้อย	ไม่รู้ไม่เข้าใจ	จำนวน
โสด	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สมรส	13 (30.23)	22 (51.16)	4 (9.30)	4 (9.30)	43(100)
อยู่ร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

จากการตารางที่ 4-9 พบว่า กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศชาย มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศหญิง มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอายุ 31-39 ปี มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 100 มีอายุ 41-49 ปี มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 100 มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ตอนปลาย มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 100 ระดับปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 100 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีสถานภาพโสด มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 100 สถานภาพสมรส มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 100

ราษฎรมีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย มีความรู้ความเข้าใจ ร้อยละ 30.23 มีความรู้ความเข้าใจส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.16 มีความรู้ความเข้าใจส่วนน้อย ร้อยละ 9.30 ไม่รู้และไม่เข้าใจ ร้อยละ 9.30 ราษฎรที่เป็นเพศชายมีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการ บังคับใช้กฎหมาย มีความรู้ความเข้าใจร้อยละ 35.71 มีความรู้ความเข้าใจส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.29 มีความรู้ความเข้าใจส่วนน้อย ร้อยละ 25.00 ไม่รู้และไม่เข้าใจ ร้อยละ 14.29 ราษฎรที่ เป็นเพศหญิงรู้และเข้าใจ ร้อยละ 20.00 รู้และเข้าใจส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.33 รู้และเข้าใจส่วน น้อย ร้อยละ 66.67 ราษฎรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี รู้และเข้าใจ ร้อยละ 40.00 รู้และเข้าใจส่วน ใหญ่ ร้อยละ 40.33 รู้และเข้าใจส่วนน้อย ร้อยละ 20.00 ราษฎรที่มีอายุ 30-39 ปี รู้และเข้าใจ ร้อยละ 30.00 รู้และเข้าใจส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.00 รู้และเข้าใจส่วนน้อย ร้อยละ 5.00 ไม่รู้และไม่ เข้าใจ ร้อยละ 10.00 ราษฎรที่มีอายุ 41-49 ปี รู้และเข้าใจ ร้อยละ 27.27 รู้และเข้าใจส่วน ใหญ่ ร้อยละ 54.54 รู้และเข้าใจส่วนน้อย ร้อยละ 9.09 ไม่รู้และไม่เข้าใจ ร้อยละ 9.09 ราษฎร ที่มีอายุ 50ปีขึ้นไป รู้และเข้าใจ ร้อยละ 28.57 รู้และเข้าใจส่วนใหญ่ ร้อยละ 42.86 รู้และเข้าใจ ส่วนน้อย ร้อยละ 14.29 ไม่รู้และไม่เข้าใจ ร้อยละ 14.29 ราษฎรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า มัธยมศึกษาตอนปลาย รู้และเข้าใจ ร้อยละ 28.00 รู้และเข้าใจส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.00 รู้และ เข้าใจส่วนน้อย ร้อยละ 8.00 ไม่รู้และไม่เข้าใจ ร้อยละ 12.00 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรู้และ เข้าใจ ร้อยละ 25.00 รู้และเข้าใจส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.00 รู้และเข้าใจส่วนน้อยร้อยละ 12.50 ไม่รู้และไม่เข้าใจ ร้อยละ 12.50 ระดับปริญญาตรี รู้และเข้าใจ ร้อยละ 100 ราษฎรที่มี สถานภาพสมรส รู้และเข้าใจ ร้อยละ 30.23 รู้และเข้าใจส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.16 รู้และเข้าใจ ส่วนน้อย ร้อยละ 9.30 ไม่รู้และไม่เข้าใจ ร้อยละ 9.30

จากการวิเคราะห์ในข้อ 4 จะเห็นว่าด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร โดยภาพรวม มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย จึงทำให้การนำกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าประสบ ผลสำเร็จ

ข้อ 5 เป็นตัวแปรด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย การปฏิบัติตามกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 27 คน ราษฎร จำนวน 43 คน ดังตารางที่ 4-10

ตารางที่ 4-10 การปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร

ด้าน	การปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย				
	ปฏิบัติ	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
ประเภท	ปฏิบัติ	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	27(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	27(100)
เพศ	ปฏิบัติ	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
ชาย	17(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	17(100)
หญิง	10(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10(100)
อายุ	ปฏิบัติ	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
ต่ำกว่า 30ปี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

ตารางที่ 4-10 การปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร(ต่อ)

ด้าน	การปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย				
	ปฏิบัติ	ส่วนใหญ่ปฏิบัติ	ปฏิบัติส่วนน้อย	ไม่ปฏิบัติ	จำนวน
ระดับการศึกษา					
ต่ำกว่า ม.ปลาย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ม.ปลาย	4 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4 (100)
ปริญญาตรี	20 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	20 (100)
สูงกว่าปริญญาตรี	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
สถานภาพ					
โสด	5 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (100)
สมรส	22 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	22(100)
อยู่ร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ราษฎร	13(30.23)	22 (51.16)	8 (18.60)	0 (0)	43(100)
เพศ					
ชาย	10(35.71)	11(39.29)	7(25.00)	0 (0)	28(100)
หญิง	3(20)	11(73.33)	1(66.67)	0 (0)	15(100)
อายุ					
ต่ำกว่า 30ปี	2 (40.00)	2 (40.00)	1 (20.00)	0 (0)	5 (100)
31-39 ปี	6 (30.00)	11 (55.00)	3 (15.00)	0 (0)	20(100)
40-49 ปี	3 (27.27)	6 (54.54)	2 (18.18)	0 (0)	11(100)
50 ปี ขึ้นไป	2 (28.57)	3 (42.86)	2 (28.57)	0 (0)	7 (100)
ระดับการศึกษา					
ต่ำกว่า ม.ปลาย	7 (28)	14 (56)	4 (16.00)	0 (0)	25(100)
ม.ปลาย	4 (25)	8 (50)	4 (25.00)	0 (0)	16(100)
ปริญญาตรี	2(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (100)
สูงกว่าปริญญาตรี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สถานภาพ					
โสด	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สมรส	13 (30.23)	22 (51.16)	8 (18.60)	0 (0)	43(100)
อยู่ร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

จากตารางที่ 4-10 พบว่า กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย การปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตาม ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศชาย ปฏิบัติตาม ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศหญิง ปฏิบัติตามร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอายุ 31-39 ปี ปฏิบัติตาม ร้อยละ 100 มีอายุ 41-49 ปี ปฏิบัติตาม ร้อยละ 100 มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ปฏิบัติตาม ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ปฏิบัติตาม ร้อยละ 100 ระดับปริญญาตรี ปฏิบัติตาม ร้อยละ 100 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ปฏิบัติตาม ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีสถานภาพโสด ปฏิบัติตาม ร้อยละ 100 สถานภาพสมรส ปฏิบัติตาม ร้อยละ 100

ราษฎรปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 30.23 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 51.16 ปฏิบัติตามส่วนน้อย ร้อยละ 18.19 ราษฎรที่เป็นเพศชายปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 35.71 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 39.29 ปฏิบัติตามส่วนน้อย ร้อยละ 25.00 ราษฎรที่เป็นเพศหญิงปฏิบัติตาม ร้อยละ 20.00 ร้อยละส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 73.33 ปฏิบัติตามส่วนน้อย ร้อยละ 66.67 ราษฎรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ปฏิบัติตาม ร้อยละ 40.00 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 40.00 ปฏิบัติตามส่วนน้อย ร้อยละ 20.00 ราษฎรที่มีอายุ 30-39 ปี ปฏิบัติตาม ร้อยละ 30.00 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 55.00 ปฏิบัติตามส่วนน้อย ร้อยละ 15.00 ราษฎรที่มีอายุ 41-49 ปี ปฏิบัติตาม ร้อยละ 27.27 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 54.54 ปฏิบัติตามส่วนน้อย ร้อยละ 18.18 ราษฎรที่มีอายุ 50ปีขึ้นไป ปฏิบัติตาม ร้อยละ 28.57 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 42.86 ปฏิบัติตามส่วนน้อย ร้อยละ 28.57 ราษฎรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายไป ปฏิบัติตาม ร้อยละ 28.00 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 56.00 ปฏิบัติตามส่วนน้อย ร้อยละ 16.00 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปฏิบัติตาม ร้อยละ 25.00 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 50.00 ปฏิบัติตามส่วนน้อย ร้อยละ 25.00 ระดับปริญญาตรี ปฏิบัติตาม ร้อยละ 100 ราษฎรที่มีสถานภาพสมรส ปฏิบัติตามร้อยละ 30.23 ส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 51.16 ปฏิบัติตามส่วนน้อย ร้อยละ 18.60

จากการวิเคราะห์ในข้อ 5 จะเห็นว่าด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายการปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎรโดยภาพรวม ปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย จึงทำให้การนำกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าประสบผลสำเร็จ

ข้อ 6 เป็นตัวแปรด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย การปฏิบัติตามกฎหมายการบุกรุกพื้นที่ป่าด้วยความสมัครใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 27 คน ราษฎร จำนวน 43 คน ดังตารางที่ 4-11

ตารางที่ 4-11 การปฏิบัติตามกฎหมายการบุกรุกพื้นที่ป่าด้วยความสมัครใจ

ประเภท	การปฏิบัติตามกฎหมายการบุกรุกพื้นที่ป่าด้วยความสมัครใจ				จำนวน
	สมัครใจ	ส่วนใหญ่สมัครใจ	สมัครใจส่วนน้อย	ไม่สมัครใจ	
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	27(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	27(100)

ตารางที่ 4-11 การปฏิบัติตามกฎหมายการบุกรุกพื้นที่ป่าด้วยความสมัครใจ (ต่อ)

ด้าน	การปฏิบัติตามกฎหมายการบุกรุกพื้นที่ป่าด้วยความสมัครใจ				
	สมัครใจ	ส่วนใหญ่สมัครใจ	สมัครใจส่วนน้อย	ไม่สมัครใจ	จำนวน
เพศ					
ชาย	17(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	17(100)
หญิง	10(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10(100)
อายุ					
ต่ำกว่า 30ปี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
31-39 ปี	12 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	12(100)
40-49 ปี	12 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	12(100)
50 ปี ขึ้นไป	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
ระดับการศึกษา					
ต่ำกว่า ม.ปลาย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ม.ปลาย	4 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4 (100)
ปริญญาตรี	20 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	20(100)
สูงกว่าปริญญาตรี	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
สถานภาพ					
โสด	5 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (100)
สมรส	22 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	22(100)
อยู่ร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ด้าน					
ราษฎร	22(51.16)	13 (30.23)	8 (18.60)	0 (0)	43(100)
เพศ					
ชาย	11(39.29)	10(35.71)	7(25.00)	0 (0)	28(100)
หญิง	11(73.33)	3 (20)	1(66.67)	0 (0)	15(100)
อายุ					
ต่ำกว่า 30ปี	2 (40.00)	2 (40.00)	1 (20.00)	0 (0)	5 (100)
31-39 ปี	11 (55.00)	6 (30.00)	3 (15.00)	0 (0)	20(100)
40-49 ปี	6 (54.54)	3 (27.27)	2 (18.18)	0 (0))	11(100)
50 ปี ขึ้นไป	3 (42.86)	2 (28.57)	2 (28.57)	0 (0)	7 (100)
ระดับการศึกษา					
ต่ำกว่า ม.ปลาย	14 (56)	7 (28)	4 (16.00)	0 (0)	25(100)
ม.ปลาย	8 (50)	4 (25)	4 (25.00)	0 (0)	16(100)
ปริญญาตรี	0 (0)	2(100)	0 (0)	0 (0)	2 (100)

ตารางที่ 4-11 การปฏิบัติตามกฎหมายการบุกรุกพื้นที่ป่าด้วยความสมัครใจ (ต่อ)

ด้าน	การปฏิบัติตามกฎหมายการบุกรุกพื้นที่ป่าด้วยความสมัครใจ				
	สมัครใจ	ส่วนใหญ่สมัครใจ	สมัครใจส่วนน้อย	ไม่สมัครใจ	จำนวน
ระดับการศึกษา					
สูงกว่าปริญญาตรี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สถานภาพ					
โสด	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สมรส	22(51.16)	13 (30.23)	8 (18.60)	0 (0)	43(100)
อย่าร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

จากตารางที่ 4-11 พบว่า กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย การปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้ด้วยความสมัครใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ สมัครใจ ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศชาย สมัครใจ ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศหญิง สมัครใจ ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอายุ 31-39 ปี สมัครใจ ร้อยละ 100 มีอายุ 41-49 ปี สมัครใจ ร้อยละ 100 มีอายุ 50 ปีขึ้นไป สมัครใจ ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย สมัครใจ ร้อยละ 100 ระดับปริญญาตรี สมัครใจ ร้อยละ 100 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี สมัครใจ ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีสถานภาพโสด สมัครใจ ร้อยละ 100 สถานภาพสมรส สมัครใจ ร้อยละ 100

ราษฎรปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายด้วยความสมัครใจ ร้อยละ 51.16 ส่วนใหญ่สมัครใจ ร้อยละ 30.23 สมัครใจส่วนน้อย ร้อยละ 18.19 ราษฎรที่เป็นเพศชาย สมัครใจปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 39.29 ส่วนใหญ่สมัครใจ ร้อยละ 35.71 สมัครใจส่วนน้อย ร้อยละ 25.00 ราษฎรที่เป็นเพศหญิงสมัครใจ ร้อยละ 73.33 ส่วนใหญ่สมัครใจ ร้อยละ 20.00 สมัครใจส่วนน้อย ร้อยละ 66.67 ราษฎรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี สมัครใจ ร้อยละ 40.00 ส่วนใหญ่สมัครใจ ร้อยละ 40.00 สมัครใจส่วนน้อย ร้อยละ 20.00 ราษฎรที่มีอายุ 30-39 ปี สมัครใจ ร้อยละ 55.00 ส่วนใหญ่สมัครใจ ร้อยละ 30.00 สมัครใจส่วนน้อย ร้อยละ 15.00 ราษฎรที่มีอายุ 41-49 ปี สมัครใจ ร้อยละ 54.54 ส่วนใหญ่สมัครใจ ร้อยละ 27.27 สมัครใจส่วนน้อย ร้อยละ 18.18 ราษฎรที่มีอายุ 50ปีขึ้นไป สมัครใจ ร้อยละ 42.86 ส่วนใหญ่สมัครใจ ร้อยละ 28.57 สมัครใจส่วนน้อย ร้อยละ 28.57 ราษฎรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายไป สมัครใจ ร้อยละ 56.00 ส่วนใหญ่สมัครใจ ร้อยละ 18.00 สมัครใจส่วนน้อย ร้อยละ 16.00 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สมัครใจ ร้อยละ 50.00 ส่วนใหญ่สมัครใจ ร้อยละ 25.00 สมัครใจส่วนน้อย ร้อยละ 25.00 ระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่สมัครใจ ร้อยละ 100 ราษฎรที่มีสถานภาพสมรส สมัครใจ ร้อยละ 51.16 ส่วนใหญ่สมัครใจ ร้อยละ 30.23 สมัครใจส่วนน้อย ร้อยละ 18.60

จากการวิเคราะห์ในข้อ 6 จะเห็นว่าด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย

การปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายด้วยความสมัครใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และ
 ราษฎร โดยภาพรวม ปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายด้วยความสมัครใจ จึงทำให้
 กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าประสบผลสำเร็จ

ข้อ 7 เป็นตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของเจ้าหน้าที่
 ของรัฐ จำนวน 27 คน ราษฎร จำนวน 43 คน ดังตารางที่ 4-12
 ตารางที่4-12 การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร

ด้าน	การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า				
	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ประเภท	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	27(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	27(100)
เพศ	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ชาย	17(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	17(100)
หญิง	10(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10(100)
อายุ	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ต่ำกว่า 30ปี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
31-39 ปี	12 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	12(100)
40-49 ปี	12 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	12(100)
50 ปี ขึ้นไป	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
ระดับการศึกษา	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ต่ำกว่า ม.ปลาย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ม.ปลาย	4 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4 (100)
ปริญญาตรี	20 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	20(100)
สูงกว่าปริญญาตรี	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
สถานภาพ	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
โสด	5 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (100)
สมรส	22 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	22(100)
อยู่ร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ประเภท	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ราษฎร	22(51.16)	13 (30.23)	8 (18.60)	0 (0)	43(100)
เพศ	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ชาย	11(39.29)	10(35.71)	7(25.00)	0 (0)	28(100)
หญิง	11(73.33)	3 (20)	1(66.67)	0 (0)	15(100)
อายุ	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ต่ำกว่า 30ปี	2 (40.00)	2 (40.00)	1 (20.00)	0 (0)	5 (100)

ตารางที่4-12 การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคาการบุกรุกพื้นที่ป่าของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร(ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคาการบุกรุกพื้นที่ป่า				
	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
อายุ					
31-39 ปี	11 (55.00)	6 (30.00)	3 (15.00)	0 (0)	20(100)
40-49 ปี	6 (54.54)	3 (27.27)	2 (18.18)	0 (0))	11(100)
50 ปี ขึ้นไป	3 (42.86)	2 (28.57)	2 (28.57)	0 (0)	7 (100)
ระดับการศึกษา					
ต่ำกว่า ม.ปลาย	14 (56)	7 (28)	4 (16.00)	0 (0)	25(100)
ม.ปลาย	8 (50)	4 (25)	4 (25.00)	0 (0)	16(100)
ปริญญาตรี	0 (0)	2(100)	0 (0)	0 (0)	2 (100)
สูงกว่าปริญญาตรี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สถานภาพ					
โสด	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สมรส	22(51.16)	13 (30.23)	8 (18.60)	0 (0)	43(100)
อย่าร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

จากตารางที่ 4-12 พบว่า การมีส่วนร่วมการแก้ไขปัญหาคาการบุกรุกพื้นที่ป่าของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีส่วนร่วม ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศชาย มีส่วนร่วมร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศหญิง มีส่วนร่วม ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอายุ 31-39 ปี มีส่วนร่วม ร้อยละ 100 มีอายุ 41-49 ปี มีส่วนร่วม ร้อยละ 100 มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วม ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีส่วนร่วม ร้อยละ 100 ระดับปริญญาตรี มีส่วนร่วม ร้อยละ 100 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วม ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีสถานภาพโสด มีส่วนร่วม ร้อยละ 100 สถานภาพสมรส มีส่วนร่วม ร้อยละ 100

ราษฎรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคาการบุกรุกพื้นที่ป่า ร้อยละ 51.16 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 30.23 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 18.19 ราษฎรที่เป็นเพศชายมีส่วนร่วม ร้อยละ 39.29 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 35.71 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 25.00 ราษฎรที่เป็นเพศหญิงมีส่วนร่วม ร้อยละ 73.33 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 20.00 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 66.67 ราษฎรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วม ร้อยละ 40.00 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 40.00 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 20.00 ราษฎรที่มีอายุ 30-39 ปี มีส่วนร่วม ร้อยละ 55.00 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 30.00 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 15.00 ราษฎรที่มีอายุ 41-49 ปี มีส่วนร่วม ร้อยละ 54.54 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 27.27 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 18.18 ราษฎรที่มีอายุ 50ปีขึ้นไป มีส่วนร่วม ร้อยละ 42.86 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 28.57 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 28.57 ราษฎรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

มัธยมศึกษาตอนปลายไป มีส่วนร่วม ร้อยละ 56.00 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 18.00 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 16.00 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีส่วนร่วม ร้อยละ 50.00 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 25.00 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 25.00 ระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 100 ราษฎรที่มีสถานภาพสมรส มีส่วนร่วม ร้อยละ 51.16 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 30.23 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 18.60

จากการวิเคราะห์ในข้อ 7 จะเห็นว่าด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร โดยภาพรวม มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าประสบผลสำเร็จ

ข้อ 8 เป็นตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 27 คน ราษฎร จำนวน 43 คน ดังตารางที่ 4-13 ตารางที่ 4-13 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร

ด้าน	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น				
	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	9 (33.33)	14 (51.85)	4 (14.81)	0 (0)	27 (100)
เพศ	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ชาย	4(23.53)	12(70.59)	1(5.88)	0 (0)	17(100)
หญิง	5(50)	2(20)	3(30)	0 (0)	10(100)
อายุ	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ต่ำกว่า 30ปี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
31-39 ปี	4 (33.33)	6 (50.00)	2 (16.66)	0 (0)	12 (100)
40-49 ปี	4 (33.33)	7 (58.33)	1 (8.33)	0 (0)	12 (100)
50 ปี ขึ้นไป	1 (33.33)	1 (33.33)	1 (33.33)	0 (0)	3 (100)
ระดับการศึกษา	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ต่ำกว่า ม.ปลาย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ม.ปลาย	1 (25.00)	2 (50.00)	1 (25.00)	0 (0)	4 (100)
ปริญญาตรี	5 (25)	12 (60)	3 (15)	0 (0)	20 (100)
สูงกว่าปริญญาตรี	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
สถานภาพ	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
โสด	5 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (100)
สมรส	4 (18.18)	14 (63.64)	4 (18.18)	0 (0)	22 (100)
อยู่ย่ำร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

ตารางที่ 4-13 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น				
	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ประเภท	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ราษฎร	13(30.23)	22 (51.16)	8(18.61)	0 (0)	43 (100)
เพศ	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ชาย	10(35.71)	11(39.29)	7(25)	0 (0)	28(100)
หญิง	3(20)	11(73.33)	1(66.67)	0 (0)	15(100)
อายุ	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ต่ำกว่า 30ปี	2 (40.00)	2 (40.00)	1 (20.00)	0 (0)	5 (100)
31-39 ปี	6 (30.00)	11 (55.00)	3 (15.00)	0 (0)	20 (100)
40-49 ปี	3 (27.27)	6 (54.54)	2 (18.18)	0 (0)	11 (100)
50 ปี ขึ้นไป	2 (28.57)	3 (42.86)	2 (28.57)	0 (0)	7 (100)
ระดับการศึกษา	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ต่ำกว่า ม.ปลาย	7 (28)	14 (56)	4 (16)	0 (0)	25 (100)
ม.ปลาย	4 (25)	8 (50)	4 (25)	0 (0)	16 (100)
ปริญญาตรี	2(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (100)
สูงกว่าปริญญาตรี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สถานภาพ	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วม
โสด	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สมรส	14 (32.56)	20 (46.51)	9 (20.93)	0 (0)	43 (100)
อย่าร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

จากการตารางที่ 4-13 พบว่า การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีส่วนร่วม ร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมร้อยละ 51.85 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 14.81 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศชาย มีส่วนร่วม ร้อยละ 23.53 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 70.59 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 5.88 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศหญิง มีส่วนร่วม ร้อยละ 50 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมร้อยละ 20 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 30 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอายุ 31.39 ปี มีส่วนร่วม ร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 50 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 16.66 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอายุ 41.49 ปี มีส่วนร่วม ร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 58.33 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 8.33 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วม ร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 33.33 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 33.33 เจ้าหน้าที่ของรัฐมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย

มีส่วนร่วม ร้อยละ 25 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 50 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 25 ระดับปริญญาตรี มีส่วนร่วม ร้อยละ 25 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 60 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 15 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วม ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีสถานภาพโสด มีส่วนร่วม ร้อยละ 100 สถานภาพสมรส มีส่วนร่วม ร้อยละ 18.18 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 63.64 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 18.18

ราษฎรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า มีส่วนร่วมร้อยละ 30.23 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 51.16 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 18.61 ราษฎรที่เป็นเพศชายมีส่วนร่วม ร้อยละ 53.71 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 39.29 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 25.00 ราษฎรที่เป็นเพศหญิงมีส่วนร่วม ร้อยละ 20.00 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 73.33 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 66.67 ราษฎรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วม ร้อยละ 40.00 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 40.00 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 20.00 ราษฎรที่มีอายุ 30-39 ปี มีส่วนร่วม ร้อยละ 30.00 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 55.00 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 15.00 ราษฎรที่มีอายุ 41-49 ปี มีส่วนร่วม ร้อยละ 27.27 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 54.54 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 18.18 ราษฎรที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วม ร้อยละ 28.57 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 42.86 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 28.57 ราษฎรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย มีส่วนร่วม ร้อยละ 28.00 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 56.00 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 16.00 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีส่วนร่วม ร้อยละ 25.00 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 50.00 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 25.00 ระดับปริญญาตรี มีส่วนร่วม ร้อยละ 100 ราษฎรที่มีสถานภาพสมรส มีส่วนร่วม ร้อยละ 32.56 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 46.51 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 20.93

จากการวิเคราะห์ในข้อ 8 จะเห็นว่าด้านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร โดยภาพรวมมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

ข้อ 9 เป็นตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการจัดสรรที่ดินทำกินในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 27 คน ราษฎร จำนวน 43 คน ดังตารางที่ 4-14

ตารางที่ 4-14 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการจัดสรรที่ดินทำกิน

ด้าน	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการจัดสรรที่ดินทำกิน				
	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	27 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	27 (100)
เพศ	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ชาย	17 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	17 (100)
หญิง	10 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10 (100)
อายุ	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ต่ำกว่า 30ปี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

ตารางที่ 4-14 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการจัดสรรที่ดินทำกิน (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการจัดสรรที่ดินทำกิน				
	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
อายุ					
31-39 ปี	12 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	12 (100)
40-49 ปี	12 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	12 (100)
50 ปี ขึ้นไป	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
ระดับการศึกษา					
ต่ำกว่า ม.ปลาย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ม.ปลาย	4 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4 (100)
ปริญญาตรี	20 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	20 (100)
สูงกว่าปริญญาตรี	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
สถานภาพ					
โสด	5 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (100)
สมรส	22 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	22 (100)
อย่าร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ประเภท					
ราษฎร	43 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	43 (100)
เพศ					
ชาย	28 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	28 (100)
หญิง	15 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	15 (100)
อายุ					
ต่ำกว่า 30ปี	5 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (100)
31-39 ปี	20 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	20 (100)
40-49 ปี	11 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	11 (100)
50 ปี ขึ้นไป	7 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	7 (100)
ระดับการศึกษา					
ต่ำกว่า ม.ปลาย	25 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	25 (100)
ม.ปลาย	16 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	16 10(0)
ปริญญาตรี	2 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (100)
สูงกว่าปริญญาตรี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สถานภาพ					
โสด	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สมรส	43 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	43 (100)

ตารางที่ 4-14 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการจัดสรรที่ดินทำกิน (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการจัดสรรที่ดินทำกิน				
	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
สถานภาพ					
อยู่ร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

จากตารางที่ 4-14 พบว่า การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการจัดสรรที่ดินทำกินในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศชายมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศหญิงมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีอายุ 31-39 ปี มีส่วนร่วม คิดเป็น ร้อยละ 100 อายุ 40-49 ปี มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 อายุ 50 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 สูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีสถานภาพโสด มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 มีสถานภาพสมรส มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100

การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการจัดสรรที่ดินทำกินในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของราษฎร มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่เป็นเพศชาย มีส่วนร่วมคิดเป็นร้อยละ 100 เพศหญิง มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่มีอายุ 31-39 ปี มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่มีอายุ 40-49 ปี มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 มัธยมศึกษาตอนปลาย มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100 ราษฎรที่มีสถานภาพสมรสมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100

จากการวิเคราะห์ในข้อ 9 จะเห็นว่าด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการจัดสรรที่ดินทำกินในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร โดยภาพรวม มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการจัดสรรที่ดินทำกินในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า

ข้อ 10 เป็นตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาอาชีพที่ภาครัฐช่วยเหลือราษฎรการแก้ไขปัญหาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 27 คน ราษฎร จำนวน 43 คน ดังตารางที่ 4-15

ด้าน	การมีส่วนร่วมพัฒนาอาชีพที่ภาครัฐช่วยเหลือราษฎร				
	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	27(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	27(100)

ตารางที่ 4-15 การมีส่วนร่วมในพัฒนาอาชีพที่ภาครัฐช่วยเหลือราษฎร (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมพัฒนาอาชีพที่ภาครัฐช่วยเหลือราษฎร				
	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
เพศ					
ชาย	17(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	17(100)
หญิง	10(100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10(100)
อายุ					
ต่ำกว่า 30ปี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
31-39 ปี	12 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	12(100)
40-49 ปี	12 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	12(100)
50 ปี ขึ้นไป	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
ระดับการศึกษา					
ต่ำกว่า ม.ปลาย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ม.ปลาย	4 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4 (100)
ปริญญาตรี	20 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	20(100)
สูงกว่าปริญญาตรี	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (100)
สถานภาพ					
โสด	5 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (100)
สมรส	22 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	22(100)
อยู่ร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ประเภท					
ราษฎร	22(51.16)	13 (30.23)	8 (18.60)	0 (0)	43(100)
เพศ					
ชาย	11(39.29)	10(35.71)	7(25.00)	0 (0)	28(100)
หญิง	11(73.33)	3 (20)	1(66.67)	0 (0)	15(100)
อายุ					
ต่ำกว่า 30ปี	2 (40.00)	2 (40.00)	1 (20.00)	0 (0)	5 (100)
31-39 ปี	11 (55.00)	6 (30.00)	3 (15.00)	0 (0)	20(100)
40-49 ปี	6 (54.54)	3 (27.27)	2 (18.18)	0 (0))	11(100)
50 ปี ขึ้นไป	3 (42.86)	2 (28.57)	2 (28.57)	0 (0)	7 (100)
ระดับการศึกษา					
ต่ำกว่า ม.ปลาย	14 (56)	7 (28)	4 (16.00)	0 (0)	25(100)
ม.ปลาย	8 (50)	4 (25)	4 (25.00)	0 (0)	16(100)
ปริญญาตรี	0 (0)	2(100)	0 (0)	0 (0)	2 (100)

ตารางที่ 4-15 การมีส่วนร่วมในพัฒนาอาชีพที่ภาครัฐช่วยเหลือราษฎร (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมพัฒนาอาชีพที่ภาครัฐช่วยเหลือราษฎร				
	มีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมส่วนน้อย	ไม่มีส่วนร่วม	จำนวน
ระดับการศึกษา					
สูงกว่าปริญญาตรี	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สถานภาพ					
โสด	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
สมรส	22(51.16)	13 (30.23)	8 (18.60)	0 (0)	43(100)
อย่าร้าง	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
แยกกันอยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
หม้าย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

จากตารางที่ 4-15 พบว่า การมีส่วนร่วมพัฒนาอาชีพที่ภาครัฐช่วยเหลือราษฎรของเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วม ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศชายมีส่วนร่วม ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเพศหญิงมีส่วนร่วม ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอายุ 31-39 ปีมีส่วนร่วม ร้อยละ 100 อายุ 41-49 ปีมีส่วนร่วม ร้อยละ 100 อายุ 50 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วม ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมีส่วนร่วม ร้อยละ 100 ระดับปริญญาตรีมีส่วนร่วม ร้อยละ 100 ระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วม ร้อยละ 100 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีสถานภาพโสดมีส่วนร่วม ร้อยละ 100 สถานภาพสมรสมีส่วนร่วม ร้อยละ 100

การมีส่วนร่วมพัฒนาอาชีพที่ภาครัฐช่วยเหลือราษฎรของราษฎรมีส่วนร่วม ร้อยละ 51.16 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 30.23 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 18.19 ราษฎรที่เป็นเพศชายมีส่วนร่วม ร้อยละ 39.29 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 35.71 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 25.00 ราษฎรที่เป็นเพศหญิงมีส่วนร่วม ร้อยละ 73.33 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 20.00 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 66.67 ราษฎรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วม ร้อยละ 40.00 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 40.00 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 20.00 ราษฎรที่มีอายุ 30-39 ปี มีส่วนร่วม ร้อยละ 55.00 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 30.00 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 15.00 ราษฎรที่มีอายุ 41-49 ปี มีส่วนร่วม ร้อยละ 54.54 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 27.27 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 18.18 ราษฎรที่มีอายุ 50ปีขึ้นไป มีส่วนร่วม ร้อยละ 42.86 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 28.57 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 28.57 ราษฎรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายไป มีส่วนร่วม ร้อยละ 56.00 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 18.00 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 16.00 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีส่วนร่วม ร้อยละ 50.00 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 25.00 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 25.00 ระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 100 ราษฎรที่มีสถานภาพสมรส มีส่วนร่วม ร้อยละ 51.16 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 30.23 มีส่วนร่วมส่วนน้อย ร้อยละ 18.60

จากการวิเคราะห์ในข้อ 10 จะเห็นว่าด้านการมีส่วนร่วมในพัฒนาอาชีพที่ภาครัฐช่วยเหลือราษฎรของราษฎรเพื่อการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎรโดยภาพรวม มีส่วนร่วมในพัฒนาอาชีพที่ภาครัฐช่วยเหลือราษฎร

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ในด้านปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ เจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎรในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่จะเสนอปัญหาเรื่องการกำกับ ติดตาม ภายหลังแผนการดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสิ้นสุด การบังคับใช้กฎหมายขาดการต่อเนื่อง การจัดสรรที่ดินทำกินและอยู่อาศัย และการพัฒนาอาชีพสำหรับราษฎรที่อพยพออกจากพื้นที่ป่า

ข้อเสนอแนะ ส่วนใหญ่ก็จะเป็นการเสนอแนะเพื่อให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการจัดสรรที่ดินทำกินและเป็นที่อยู่อาศัย การพัฒนาอาชีพของราษฎรที่อพยพออกจากพื้นที่ป่าและการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการศึกษาถึงด้านส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรสและประเภทเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎรในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าต่อไป

กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาคือ เจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร ในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งประเภทเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 27 คน และราษฎร จำนวน 43 คน รวม 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมี ขั้นตอนในการสร้าง คือ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ กำหนดรูปแบบการสัมภาษณ์ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้พิจารณาข้อคำถามว่าสอดคล้องกับประเด็นปัญหาวิจัยหรือไม่ โดยหาค่าความสอดคล้องเที่ยงตรง (IOC : Index of item objective congruence) โดย ค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้ แล้วนำมาปรับปรุงแบบสอบถามและสร้างแบบสอบถามฉบับจริง และได้ค่า IOC 0.96

สรุปผล

การศึกษาเรื่อง การแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ มุ่งที่จะอธิบายถึงการบูรณาการแผนงานของหน่วยงานทางราชการ กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และแนวทางแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าทั้งในปัจจุบันและอนาคต

การศึกษาครั้งนี้เป็นแบบเชิงปริมาณ ได้มีการออกแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ได้แนวทางแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า คือ การบูรณาการแผนงานของหน่วยงานทางราชการ (การให้ความร่วมมือในการประสานงาน การปฏิบัติตามแผนงาน ผลของการปฏิบัติตามแผนงาน), ด้านกฎหมายและ การบังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด(การใช้กฎหมายของรัฐ, การปฏิบัติตามกฎหมายของราษฎร), ด้านการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (แผนการดำเนินงาน, การแก้ปัญหาที่ดินทำกิน, การประกอบอาชีพ,การอพยพ)

ด้านการบูรณาการแผนงาน

จากการศึกษาพบว่า ทั้งในด้านเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร จะมีข้อมูลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการสมรส ส่วนใหญ่ จะเห็นว่าด้านการบูรณาการแผนงานการให้ความร่วมมือในการประสานงานของหน่วยงานทางราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร โดยภาพรวมให้ความร่วมมือในการประสานงานร้อยละ 100 การบูรณาการแผนงานการให้ความร่วมมือ นอกจากนี้การปฏิบัติตามแผนงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร โดยภาพรวมปฏิบัติตามแผนงานที่ทางราชการดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยการนำโครงการพัฒนาอาชีพให้กับราษฎร และผลการปฏิบัติตามแผนงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร โดยภาพรวมการปฏิบัติตามแผนได้ผล จึงทำให้การบูรณาการแผนงานประสบผลสำเร็จ

ด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย

จากการศึกษาพบว่า ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร จะมีข้อมูลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการสมรส ได้ปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร โดยภาพรวม มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย โดยภาพรวม ปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย และปฏิบัติตามกฎหมายด้วยความสมัครใจ การบังคับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าประสบผลสำเร็จ

ด้านการมีส่วนร่วมของราษฎร

จากการศึกษาพบว่า ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร จะมีข้อมูลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการสมรส ในการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การจัดสรรที่ดินทำกิน และมีส่วนร่วมในพัฒนาอาชีพ การแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าจึงประสบผลสำเร็จ

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่าการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านเพศส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าคือเพศหญิง ให้ความร่วมมือในการประสานงาน การปฏิบัติตามแผน กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายและการมีส่วนร่วมได้ผลการปฏิบัติมากกว่าเพศชาย ด้านอายุ คนที่อายุมากปฏิบัติตามแผน กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายและการมีส่วนร่วมได้ผลการปฏิบัติมากกว่าคนที่มีอายุน้อย ระดับการศึกษา คนที่มีการศึกษาสูงส่งผลต่อการปฏิบัติตามแผน กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายและการมีส่วนร่วมได้ผลการปฏิบัติมากกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำ สถานภาพการสมรสไม่ส่งผลเท่าใดนักเนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีสถานภาพสมรส ร้อยละ 92.86 และราษฎรมีสถานภาพสมรส ร้อยละ 100

จากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า การปฏิบัติงานตามแผนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ประกอบการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งภาครัฐและราษฎรมีส่วนในการแก้ไขปัญหาทุกขั้นตอน จึงทำให้ราษฎรอพยพออกจากพื้นที่ป่าทั้งหมดด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับขู่เข็ญ และทำร้าย ราษฎรบางส่วนกลับภูมิลำเนาเดิม บางส่วนรับการช่วยเหลือเรื่องที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย และพัฒนาอาชีพ ที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จำนงค์ บุญศิลป์ (2548 : 72-171) วิจัยเรื่อง การ

จัดการปัญหาการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า : กรณีศึกษาบ้านห้วยมะเขือส้ม ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 47 คน ผลการศึกษาพบว่าภายใต้ต้นนโยบายการพัฒนาและอนุรักษ์ของรัฐที่ชัดเจน และเอาจริงเอาจังด้วยการปราบปรามพร้อมกับการพัฒนาการเกษตรของชุมชน และจำกัดพื้นที่ทำกินป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าโดยการขยายพื้นที่อนุรักษ์เพิ่มเติม ลดพื้นที่การปลูกพืชพันธุ์แบบชาวบ้าน ส่งเสริมปลูกพืชเศรษฐกิจทดแทนเพื่อหวังสร้างความมั่นคงของชาติ โดยการดึงเอากลุ่มคนที่มีความหลากหลายชาติพันธุ์มาเป็นพลเมืองไทย ภายใต้การขึ้นรัฐบาลผ่านนโยบายการสร้างชุมชน ส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง และความสัมพันธ์เชิงอำนาจของชุมชน ระหว่างรัฐกับชุมชนและการพัฒนาช่วยเหลือผ่านโครงการต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดต่อการจัดการทรัพยากรส่วนรวมของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. การดำเนินการต่อการบุกรุกที่ป่าสงวนแห่งชาติ/ที่สาธารณประโยชน์ ควรให้มีการควบคุม กำกับดูแล จากผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ คอยเฝ้าระวังมิให้มีการเข้าบุกรุกตั้งแต่เริ่มต้น
2. การบังคับใช้กฎหมายต้องมีความเด็ดขาดในทุกระดับ มีการบังคับใช้อย่างจริงจัง ในทุกสภาวะการณ์
3. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทางราชการในเรื่องการบุกรุก การเข้าทำกินในพื้นที่ป่าต้องมีอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงเพื่อมิให้ประชาชนตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มผลประโยชน์
4. การดำเนินการเยียวยาต่อประชาชนผู้ยากไร้ ไม่มีที่ทำกิน ต้องจัดการอย่างเป็นระบบ และเป็นรูปธรรม เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกใหม่ และให้มีกระบวนการสร้างอาชีพเพื่อเป็นการแก้ปัญหาแบบยั่งยืน
5. ให้มีการดำเนินงานในรูปแบบราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าเพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการแจ้งข่าว จับกุมผู้กระทำผิดในการบุกรุกป่า และช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ ในลักษณะ ”ร่วมบุญ”
6. ให้มีการสนับสนุนเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ในการป้องกันและรักษาป่า เช่น เครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย ให้เพียงพอแก่เจ้าหน้าที่และราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า
7. ควรทำแผนและให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบูรณาการร่วมของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชนและภาคประชาชน ในการปฏิบัติการพิทักษ์ป่า โดย กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นแม่ข่าย และมีการประเมินทุกรอบสามเดือน
8. ให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ(คทช.) พ.ศ.2557 ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย โดย คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด(คทช.จังหวัด)เร่งดำเนินการสำรวจตรวจสอบจัดทำข้อมูลที่ดินเพื่อจัดให้กับราษฎรผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย โดยประสานกับ คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน(คณะที่ 1) และจัดทำบัญชีรายชื่อราษฎรผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัยเสนอ คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน(คณะที่ 2) ดำเนินการพิจารณาจัดคนลงในพื้นที่พร้อมกับ

ประสานกับคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ(คณะที่ 3)ในการพิจารณาความเหมาะสมในการทำเกษตรกรรมใดๆในแต่ละพื้นที่รวมทั้งการทำระบบสหกรณ์ในพื้นที่ที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะเชิงกลุ่ม

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า การดำเนินการต่อผู้บุกรุกให้ออกจากพื้นที่ป่า มี 3 ประเภท

1. กลุ่มที่ยินยอมออกจากป่าด้วยความสมัครใจ (กลุ่มตลาดควาย กลุ่มป่ามะม่วง กลุ่มลำนางรองใหม่ กลุ่มคลองหินใหม่) แนวทางแก้ปัญหา ใช้การประชาสัมพันธ์ให้ผู้บุกรุกออกจากพื้นที่ป่าด้วยความสมัครใจ การควบคุมพื้นที่ป้องกันการบุกรุกซ้ำ การประชาสัมพันธ์และนันทนาการให้แก่ผู้ที่ถูกผลักดันออกจากป่าด้วยความสมัครใจ รวมทั้งฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกแล้วถาวร

2. กลุ่มที่ยินยอมออกจากป่าด้วยความสมัครใจบางส่วน(กลุ่มเสียงสวรรค์) แนวทางแก้ปัญหา นอกจากจะใช้แนวทางแก้ปัญหาเหมือนกลุ่มที่ 1 แล้วยังต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด จะแก้ปัญหาได้เนื่องจากผู้นำชาวมวลชน

3. กลุ่มที่ไม่ยินยอมออกจากพื้นที่ป่า(กลุ่มเก้าบาตร) แนวทางแก้ปัญหานอกจากจะใช้แนวทางแก้ปัญหาเหมือนกลุ่มที่ 1 และ 2 แล้วยังต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และจริงจัง มีการบูรณาการร่วมทุกภาคส่วน มีแผนการปฏิบัติที่ชัดเจน และคอยระวังการดำเนินงานซึ่งอาจถูกฟ้องร้องหรือร้องเรียนจากกลุ่มเหล่านี้ได้ เพราะผู้นำมีมวลชนที่เข้มแข็ง และได้รับการสนับสนุนจาก NGOs และสมาชิกคนจน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรให้มีการวิจัยในเรื่องสาเหตุที่ประชาชนต้องบุกรุกป่าสงวน/ที่สาธารณะประโยชน์ เพื่อให้ทราบถึงต้นเหตุของปัญหา

2. ควรให้มีการนำเอางานวิจัยในกรณีเดียวกันมาบูรณาการเพื่อสร้างเป็นแผนแม่บทเพื่อนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

บรรณานุกรม

- กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดบุรีรัมย์. สรุปผลการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์. 20 กุมภาพันธ์,2557.
- คณะรักษาความสงบเรียบร้อย. การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้. 64/2557. 14 มิถุนายน,2557,
- คณะรักษาความสงบแห่งชาติ. การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน. 66/2557. 17 มิถุนายน,2557.
- จำนงค์ บุญศิลป์. การจัดการปัญหาการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า : กรณีศึกษาบ้านห้วยมะเขือส้ม ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,2548.
- ชนมวุฒิ เมืองสง. แผนการป้องกันการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ที่เหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,2554.
- นิวัฒน์ เรืองพานิช. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,2542.
- ปกรณ์ ปรียากร. ทฤษฎีและกลยุทธ์เกี่ยวกับการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร :รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์,2530.
- พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507. ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา,2507.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. นโยบายและวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบันของประเทศในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์,2527.
- ไพโรจน์ โลกนิยม. มาตรการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตพื้นที่ป่าไม้. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,2550.
- วัฒนพงษ์ สุขใส. ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรท้องถิ่นในการจัดการไฟป่า บริเวณสวนป่าห้วยไร่ ตำบลห้วยไร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,2545.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ 2555-2559. กรุงเทพฯ :สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา,2555.
- สุรียา คงดำ. การจัดการที่ดินป่าไม้ : กรณีศึกษา ตำบลจ.ป.ร. อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,2556

- โสมนัส ทรัพย์สินเสริม. *การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์*.
วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- อานันท์ ปันยารชุน. *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของชาวนาในการพัฒนาหมู่บ้าน*.
กรุงเทพมหานคร. :จุลสารการท่องเที่ยว, 2529.
- Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. *Roral development Participation*. New York : concepts
and measures for Project desing implementation
Andevaluation, 1981.
- World Health Organization. *Global Strategy for Health for All by the Year 2000*.
Health for All. Serics No.30 Geneva : WHO, 1981.

ภาคผนวก

ผนวก ก

แบบสอบถามการวิจัย

--	--

เลขที่แบบสอบถาม

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การแก้ไขปัญหาคารบูกrukพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง
จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ กรุณาตอบคำถามแต่ละข้อด้วยตัวของท่านเอง ตามสภาพความเป็นจริง และไม่ต้องลงมือชื่อในแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยถือว่าคำตอบ หรือข้อมูลที่ได้รับจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นความลับ และจะนำไปใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น
3. แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 การแก้ไขปัญหาคารบูกrukพื้นที่ป่า
  - ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ที่เสียสละเวลาอันมีค่าของท่านเพื่อตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาคารบูกrukพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

พลตรีเดชอุดม นิชรรัตน์

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดระบุเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่ถูกต้องกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวของท่าน

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. อายุ ( ) ต่ำกว่า 30 ปี ( ) 31 – 39 ปี ( ) 40 – 49 ( ) มากกว่า 50 ปี
3. ระดับการศึกษา
 ( ) ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย
 ( ) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ( ) สูงกว่าปริญญาตรี
4. สถานภาพ ( ) โสด ( ) สมรส ( ) หย่าร้าง ( ) แยกกันอยู่ ( ) หม้าย
5. ประเภทของบุคคล ( ) เจ้าหน้าที่ของรัฐ ( ) ราษฎร

ตอนที่ 2 การแก้ไขปัญหาคารบูกrukพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. ท่านให้ความร่วมมือในการประสานงานการแก้ปัญหาของหน่วยงานทางราชการหรือไม่ อย่างไร?

.....

.....

.....

2. ท่านปฏิบัติตามแผนงานการแก้ปัญหาของหน่วยงานทางราชการหรือไม่ อย่างไร?

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าแผนงานการแก้ปัญหาของหน่วยงานทางราชการได้ผลหรือไม่ อย่างไร?

.....

.....

.....
.....

4. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายการบุกรุกพื้นที่ป่า มากน้อยเพียงใด?

.....
.....
.....

5. ท่านสามารถปฏิบัติตามกฎหมายการบุกรุกพื้นที่ป่าได้หรือไม่ อย่างไร?

.....
.....
.....

6. ท่านปฏิบัติตามกฎหมายการบุกรุกพื้นที่ป่าด้วยความสมัครใจหรือไม่ อย่างไร?

.....
.....
.....

7. ท่านมีส่วนร่วมในทางปฏิบัติการแก้ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าหรือไม่ อย่างไร?

.....
.....
.....
.....

8. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการแก้ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของ
หน่วยงานทางราชการหรือไม่ อย่างไร?

.....
.....
.....
.....

9. ท่านมีส่วนร่วมในแสดงความคิดเห็นการจัดสรรที่ดินทำกินที่ภาครัฐช่วยเหลือราษฎรหรือไม่ อย่างไร?

.....
.....
.....

10. ท่านมีส่วนร่วมในพัฒนาอาชีพที่ภาครัฐช่วยเหลือราษฎรหรือไม่ อย่างไร?

.....
.....
.....

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า

.....
.....
.....
.....

3.2 ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....

ผนวก ข

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ พิเศษ/

บ้านเลขที่ ๒๓/๕๕ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลเสม็ด
อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสาร บทที่ ๑	จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบบันทึกความเห็นความสอดคล้องเที่ยงตรง (IOC)	จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระผม พลตรีเดชอุดม นิษรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์
รหัสนักศึกษา ๗๕๓๑ นักศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๗ วิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักร ปีการศึกษา ๒๕๕๘ กำลังศึกษาการค้นคว้าอิสระ ซึ่งเป็นการศึกษา
ส่วนหนึ่งของหลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การแก้ไขปัญหา
การบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการวิจัย
เชิงคุณภาพ โดยมีพลอากาศตรีสมชาย สังขมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตาม
วัตถุประสงค์ ผู้วิจัยและวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องเที่ยงตรงของ
ประเด็นคำถาม เพื่อจะได้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผู้วิจัยและวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่าน
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

พลตรี

(เดชอุดม นิษรัตน์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาแบบสอบถามแต่ละข้อว่าสอดคล้องกับปัญหาการวิจัยหรือไม่ หากสอดคล้อง ให้คะแนน 1 ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0 ไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

ข้อที่	ความเห็น		
	สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

(ลงชื่อ)

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

ที่ พิเศษ/

บ้านเลขที่ ๒๓/๕๕ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลเสม็ด
อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสาร บทที่ ๑ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบบันทึกความเห็นความสอดคล้องเที่ยงตรง (IOC) จำนวน ๑ ชุด
ด้วยกระผม พลตรีเดชอุดม นิชรรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์

รหัสนักศึกษา ๗๕๓๑ นักศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๗ วิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักร ปีการศึกษา ๒๕๕๘ กำลังศึกษาการค้นคว้าอิสระ ซึ่งเป็นการศึกษา
ส่วนหนึ่งของหลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การแก้ไขปัญหา
การบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการวิจัย
เชิงคุณภาพ โดยมีพลอากาศตรีสมชาย สังข์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตาม
วัตถุประสงค์ ผู้วิจัยและวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องเที่ยงตรงของ
ประเด็นคำถาม เพื่อจะได้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผู้วิจัยและวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่าน
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

พลตรี

(เดชอุดม นิชรรัตน์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาแบบสอบถามแต่ละข้อว่าสอดคล้องกับปัญหาการวิจัยหรือไม่ หากสอดคล้อง ให้คะแนน 1 ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0 ไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

ข้อที่	ความเห็น		
	สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

ที่ กห

จังหวัดทหารบกบุรีรัมย์
 ค่ายสมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก
 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์
 จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสาร บทที่ ๑ จำนวน ๑ ชุด
 ๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด
 ๓. แบบบันทึกความเห็นความสอดคล้องเที่ยงตรง (IOC) จำนวน ๑ ชุด
 ด้วยกระผม พลตรีเดชอุดม นิษรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์

นักศึกษาหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ รุ่นที่ ๕๗
 ปีการศึกษา ๒๕๕๘ รหัสนักศึกษา ๗๕๓๑ กำลังศึกษาการค้นคว้าอิสระ ซึ่งเป็นการศึกษา
 ส่วนหนึ่งของหลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การแก้ไขปัญหา
 การบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการวิจัย
 เชิงคุณภาพ โดยมีพลอากาศตรีสมชาย สังข์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตาม
 วัตถุประสงค์ ผู้วิจัยและวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 ในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องเที่ยงตรงของ
 ประเด็นคำถาม เพื่อจะได้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผู้วิจัยและวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
 หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่าน
 มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

พลตรี

(เดชอุดม นิชรัตน์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาแบบสอบถามแต่ละข้อว่าสอดคล้องกับปัญหาการวิจัยหรือไม่ หากสอดคล้อง ให้คะแนน 1 ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0 ไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

ข้อที่	ความเห็น		
	สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

ที่ พิเศษ/

บ้านเลขที่ ๒๓/๕๕ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลเสม็ด
อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสาร บทที่ ๑ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบบันทึกความเห็นความสอดคล้องเที่ยงตรง (IOC) จำนวน ๑ ชุด
ด้วยกระผม พลตรีเดชอุดม นิชรรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์

ด้วยกระผม พลตรีเดชอุดม นิชรรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์

รหัสนักศึกษา ๗๕๓๑ นักศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๗ วิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักร ปีการศึกษา ๒๕๕๘ กำลังศึกษาการค้นคว้าอิสระ ซึ่งเป็นการศึกษา
ส่วนหนึ่งของหลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การแก้ไขปัญหา
การบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการวิจัย
เชิงคุณภาพ โดยมีพลอากาศตรีสมชาย สังฆมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตาม
วัตถุประสงค์ ผู้วิจัยและวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องเที่ยงตรงของ
ประเด็นคำถาม เพื่อจะได้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผู้วิจัยและวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่าน
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

พลตรี

(เดชอุดม นิชรรัตน์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาแบบสอบถามแต่ละข้อว่าสอดคล้องกับปัญหาการวิจัยหรือไม่ หากสอดคล้อง ให้คะแนน 1 ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0 ไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

ข้อที่	ความเห็น		
	สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

ที่ พิเศษ/

บ้านเลขที่ ๒๓/๕๕ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลเสม็ด
อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสาร บทที่ ๑ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบบันทึกความเห็นความสอดคล้องเที่ยงตรง (IOC) จำนวน ๑ ชุด
ด้วยกระผม พลตรีเดชอุดม นิชรรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์

ด้วยกระผม พลตรีเดชอุดม นิชรรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์

รหัสนักศึกษา ๗๕๓๑ นักศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๗ วิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักร ปีการศึกษา ๒๕๕๘ กำลังศึกษาการค้นคว้าอิสระ ซึ่งเป็นการศึกษา
ส่วนหนึ่งของหลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การแก้ไขปัญหา
การบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการวิจัย
เชิงคุณภาพ โดยมีพลอากาศตรีสมชาย สังข์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตาม
วัตถุประสงค์ ผู้วิจัยและวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องเที่ยงตรงของ
ประเด็นคำถาม เพื่อจะได้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผู้วิจัยและวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่าน
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

พลตรี

(เดชอุดม นิชรรัตน์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาแบบสอบถามแต่ละข้อว่าสอดคล้องกับปัญหาการวิจัยหรือไม่ หากสอดคล้อง ให้คะแนน 1 ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0 ไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

ข้อที่	ความเห็น		
	สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

ตารางการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC : Index of item
objective congruence)

ผู้เชี่ยวชาญ ข้อที่	คนที่ 1			คนที่ 2			คนที่ 3			คนที่ 4			คนที่ 5			ค่า IOC
	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1	
1	√			√			√			√			√			5/5 = 1
2	√			√			√			√			√			5/5 = 1
3	√			√			√			√			√			5/5 = 1
4	√			√			√			√			√			5/5 = 1
5	√			√			√			√			√			5/5 = 1
6	√			√			√			√			√			5/5 = 1
7	√			√			√			√			√			5/5 = 1
8	√			√			√			√			√			5/5 = 1
9	√			√			√			√			√			5/5 = 1
10	√			√			√			√			√			5/5 = 1
ค่าความสอดคล้อง															11.8/12 = 0.98	

ผนวก ค

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผศ.ดร.สุพัตรา รักการศิลป์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. รศ.ดร.สมมาตร ผลเกิด รองศาสตราจารย์ ระดับ 9 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
3. รศ.ดร.อาลัย จันทร์พานิช รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
4. ผศ.ดร.นิคม ศรีรักสูงเนิน ผู้อำนวยการศูนย์ฯประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
5. ดร.สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล

ผนวก ง

ภาพการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย

ภาพการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย(เจ้าหน้าที่ของรัฐ)

เมื่อ 23 พฤษภาคม 2558 พลตรีเดโชอุดม นิชรรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ ทำการสัมภาษณ์เจาะลึกเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ทหารจาก จทบ.บ.ร. , ร.๒๓ พัน.๔ , ตำรวจภูธรจังหวัดบุรีรัมย์ , ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบุรีรัมย์ , กอ.รมน.จว.บ.ร., เจ้าหน้าที่สำนักบริหาร พื้นที่อนุรักษ์ที่ ๗ , สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๘ เป็นต้น ณ ห้องประชุม ศูนย์อนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อทราบถึงความร่วมมือในการประสานงานการแก้ปัญหาหยากราชบุกรุกป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย(เจ้าหน้าที่ของรัฐ)

เมื่อ 23 พฤษภาคม 2558 พลตรีเดชอุดม นิษรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ ทำการสัมภาษณ์เจาะลึกเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ทหารจาก จทบ.บ.ร. , ร.๒๓ พัน.๔ , ตำรวจภูธรจังหวัดบุรีรัมย์ , ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบุรีรัมย์ , กอ.รมน.จว.บ.ร., เจ้าหน้าที่สำนักบริหาร พื้นที่อนุรักษ์ที่ ๗ , สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๘ เป็นต้น ณ ห้องประชุม ศูนย์อนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ อำเภอนโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อทราบถึงการปฏิบัติตามแผนงานของทางราชการในการแก้ปัญหาการบุกรุกป่าดงใหญ่ อำเภอนโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย(เจ้าหน้าที่ของรัฐ)

เมื่อ 23 พฤษภาคม 2558 พลตรีเดโชอุดม นิชรรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ ทำการสัมภาษณ์เจาะลึกเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ทหารจาก จทบ.บ.ร. , ร.๒๓ พัน.๔ , ตำรวจภูธรจังหวัดบุรีรัมย์ , ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบุรีรัมย์ , กอ.รมน.จว.บ.ร., เจ้าหน้าที่สำนักบริหาร พื้นที่อนุรักษ์ที่ ๗ , สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๘ เป็นต้น ณ ห้องประชุมศูนย์อนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อทราบถึงการปฏิบัติตามแผนของทางราชการในการแก้ปัญหาพระราชกฤษฎีกาป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ นั้นได้ผลหรือไม่ เพียงใด

ภาพการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย(เจ้าหน้าที่ของรัฐ)

เมื่อ 23 พฤษภาคม 2558 พลตรีเดชอุดม นิษรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ ทำการสัมภาษณ์เจาะลึกเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ทหารจาก จทบ.บ.ร. , ร.๒๓ พัน.๔ , ตำรวจภูธรจังหวัดบุรีรัมย์ , ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบุรีรัมย์ , กอ.รมน.จว.บ.ร., เจ้าหน้าที่สำนักบริหาร พื้นที่อนุรักษ์ที่ ๗ , สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๘ เป็นต้น ณ ห้องประชุม ศูนย์อนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อทราบถึงความร่วมมือในการเยียวยาและการบริหารจัดการเพื่อป้องกันมิให้ราษฎรบุกรุกป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ อีก และบูรณาการแผนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภาพการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย(ราษฎรผู้บุรุก)

เมื่อ 29 พฤษภาคม 2558 พลตรีเดชอุดม นิชรรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ ทำการสัมภาษณ์ราษฎรที่ทางราชการผลักดันออกจากป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ณ ที่พักพิงชั่วคราวบ้านซับคะนิง หมู่ที่ 14 ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อทราบถึงความรู้ความเข้าใจของราษฎรในเรื่องกฎหมายการบุกรุกพื้นที่ป่า

ภาพการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย(ราษฎรผู้บุรุก)

เมื่อ 29 พฤษภาคม 2558 พลตรีเดชอุดม นิษรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ ทำการสัมภาษณ์ราษฎรที่ทางราชการผลักดันออกจากป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ณ ที่พักพิงชั่วคราวบ้านซบคะนิง หมู่ที่ 14 ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อทราบถึงการปฏิบัติตามกฎหมายของราษฎรในเรื่องกฎหมายการบุกรุกพื้นที่ป่าด้วยความสมัครใจ

ภาพการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย(ราษฎรผู้บุกรุก)

เมื่อ 29 พฤษภาคม 2558 พลตรีเดชอุดม นิษรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ ทำการสัมภาษณ์ราษฎรที่ทางราชการผลักดันออกจากป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ณ ที่พักพิงชั่วคราวบ้านซับคะนิง หมู่ที่ 14 ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อทราบถึงการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องกฎหมายการบุกรุกพื้นที่ป่า

ภาพการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย(ราษฎรผู้บุรุก)

เมื่อ 29 พฤษภาคม 2558 พลตรีเดชอุดม นิชรรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ ทำการสัมภาษณ์ราษฎรที่ทางราชการผลักดันออกจากป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ณ ที่พักพิงชั่วคราวบ้านซบคะนิง หมู่ที่ 14 ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องการจัดสรรที่ดินทำกินให้กับราษฎรที่ไม่มีที่ดินทำกิน

ภาพการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย(ราษฎรผู้บุรุก)

เมื่อ 29 พฤษภาคม 2558 พลตรีเดชอุดม นิษรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ ทำการสัมภาษณ์ราษฎรที่ทางราชการผลักดันออกจากป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ณ ที่พักพิงชั่วคราวบ้านซบคะนิง หมู่ที่ 14 ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อทราบถึงความคิดเห็นของราษฎรในเรื่องการพัฒนาอาชีพที่ภาครัฐช่วยเหลือราษฎร เพื่อป้องกันการรุกป่าใหม่

ภาพการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย(ราษฎรผู้บุรุก)

เมื่อ 29 พฤษภาคม 2558 พลตรีเดชอุดม นิษรัตน์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ ทำการสัมภาษณ์ราษฎรที่ทางราชการผลักดันออกจากป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ณ ที่พักพิงชั่วคราวบ้านซับคะนิง หมู่ที่ 14 ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อทราบถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของราษฎรในการในด้านอื่นๆหากภาครัฐจัดสรรที่ทำกินให้โดยการที่คนกับป่าอาศัยร่วมกันได้โดยไม่มีกรรุกป่าเพิ่ม

ผนวก จ

ประวัติผู้เขียน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี เดชอุดม นิชรรัตน์
วันเดือนปีเกิด	12 มิถุนายน 2502
การศึกษา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต พ.ศ. 2528 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 72 พ.ศ.2537 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ.2544
ประวัติการทำงาน	ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 3
โดยย่อ	เสนาธิการกรมทหารราบที่ 8 รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 13 รองผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 21
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์

ผนวก ฉ

คำปฏิญาณตน

คำปฏิญาณตน

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าเอกสารชิ้นนี้เป็นผลงานเขียนของข้าพเจ้า หากมหาวิทยาลัยตรวจสอบพบภายหลังว่าเป็นเอกสารที่ลอกเลียนจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง หรือเอกสารของผู้อื่น รวมถึงการให้ผู้อื่นจัดทำ ไม่ว่าจะมีการตอบแทนหรือไม่ก็ตาม ข้าพเจ้ายอมที่จะให้วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เพิกถอนใบประกาศนียบัตรและเครื่องหมายรัฐธำมณิกรักรักรักของข้าพเจ้า โดยไม่ขอหักทวงแต่ประการใด

ลงชื่อ พลตรี

(เดชอุดม นิชรรัตน์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี เดชอุดม นิชรรัตน์
วันเดือนปีเกิด	12 มิถุนายน 2502
การศึกษา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต พ.ศ. 2528 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 72 พ.ศ.2537 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ.2544
ประวัติการทำงาน โดยย่อ	ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 3 เสนาธิการกรมทหารราบที่ 8 รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 13 รองผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 21
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เรื่อง การแก้ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า(กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง
จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้วิจัย พลตรี เดชอุดม นิษรัตน์ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ตำแหน่ง ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์การบุกรุกป่าและทำลายทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดขึ้นทั่วทุกภูมิภาค ได้ส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ โดยรวม ซึ่งรัฐบาลในอดีตได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว มาอย่างต่อเนื่อง ด้วยการออกกฎหมาย และนโยบายต่าง ๆ เพื่อสงวนและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แต่การบุกรุกป่าและทำลายทรัพยากรธรรมชาติก็ยังเป็นปัญหาอยู่เรื่อยมา ต่อมาหลังจากที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ(คสช.) ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกและเข้าบริหารประเทศ จึงได้มีคำสั่ง คสช. ที่ 64/2557 เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2557 และคำสั่ง คสช. ที่ 66/2557 เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2557 ซึ่งคำสั่งดังกล่าวมีออกมาเพื่อให้การบริหารราชการในการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้พื้นที่ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดผลกระทบที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ

จังหวัดบุรีรัมย์เป็นพื้นที่อีกแห่งหนึ่งในประเทศไทยที่มีปัญหาวิกฤตทางด้านสภาพแวดล้อมทางทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะบริเวณป่าสงวนแห่งชาติ(ป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ข้อมูลป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ที่สำคัญ คือ ข้อมูลบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ที่มีความสำคัญ โดยเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ป่าดงใหญ่เป็น “ป่าคุ้มครอง”

เมื่อ พ.ศ.๒๕๐๒ ได้ประกาศกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๘ (พ.ศ.๒๕๐๒) กำหนดป่าดงใหญ่เป็นป่าสงวนไว้เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน ออกตามความในมาตรา ๑๐ และมาตรา๑๒ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๐๑๐ ตร.กม. หรือ ๖๓๑,๒๕๐ ไร่ ซึ่งเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรสัตว์ป่า และทรัพยากรน้ำที่เป็นแหล่งต้นน้ำ

เมื่อวันที่ ๑๐ และ ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๕ พบว่าสภาพป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นและได้เสนอรายงานให้กรมป่าไม้จัดตั้งเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และได้มีราษฎรเข้าบุกรุก ปัญหาจากการให้สัมปทานตัดไม้(ยูคาลิปตัส)ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงใหญ่ เมื่อปี พ.ศ. 2530 เป็นต้นมา เมื่อสิ้นสุดสัญญาเมื่อปี ๒๕๕๒ ได้มีราษฎรส่วนหนึ่งต้องการที่ทำกินได้บุกรุก

พื้นที่ที่บริษัทได้รับอนุญาต โดยเข้ายึดครองที่ดิน คือ 1) พื้นที่บริเวณหมู่บ้านตลาดควาย (บ้านใหม่) ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอนุรักษ์ต้นน้ำลำนางรอง และกลุ่ม พรท.รักสันติ จว.บ.ร. ซึ่งรวมทั้ง 2 กลุ่ม มีผู้บุกรุกจำนวนโดยประมาณ 1,000 คน และมีเครือข่ายเป็นแนวร่วมจำนวน โดยประมาณ 3,500 คน 2) พื้นที่บริเวณหมู่บ้านเสียงสวรรค์ โดยมีพระวันชัย อดีตพระวัดลำนางรองเป็นแกนนำ บุกรุกจับจองสร้างที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมรุนแรง ไม่มีการเจรจากับทางการ และได้ชักชวนราษฎรต่างพื้นที่เข้ามาถากถางและแบ่งพื้นที่ออกเป็นแปลง ๆ และขายให้ผู้ที่ยากจะครอบครองที่ดิน ซึ่งมีจำนวนผู้บุกรุกประมาณ 100 คน 3) พื้นที่บริเวณหมู่บ้านเก่าบาตร เป็นเครือข่ายปฏิรูปที่ดินภาคอีสาน มีแนวคิดในการออกโฉนดชุมชนให้กับผู้ครอบครอง มีผู้บุกรุกประมาณ 200 คน 4) กลุ่มที่แยกตัวออกมาจากกลุ่มตลาดควาย เข้าจับจองพื้นที่บริเวณทศใต้ ใกล้กับกลุ่มบ้านเก่าบาตร มีผู้บุกรุกประมาณ 200 คน 5) พื้นที่บริเวณหมู่บ้านโคกเพชร ซึ่งมีความคิดเห็นควรให้รัฐบาลจัดการกับกลุ่มที่เข้าบุกรุกพื้นที่ป่า ถ้าหากไม่มีการดำเนินการใด ๆ จะทำการเข้าไปบุกรุกจับจองพื้นที่เช่นกัน

การบุกรุกและจับจองพื้นที่ทั้งหมดสัญญาเช่าของบริษัทเอกชน

กลุ่มที่ 1 บริเวณตลาดควาย พิกัดTA6175ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง กลุ่มราษฎรจำนวนประมาณ 300 คน ได้เข้าบุกรุกและจับจองที่ดิน เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2550 ในพื้นที่ประมาณ 50 ไร่ ได้ทำการสร้างที่พักชั่วคราวประมาณ 200 หลังคา

กลุ่มที่ 2 บริเวณพิกัด TA5871 กลุ่มราษฎรจำนวนประมาณ 100 คน โดยมีเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย (คปท.) ให้การสนับสนุนและอยู่เบื้องหลังการเข้าบุกรุกจับจองที่ดิน เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2552 ในเนื้อที่ประมาณ 20 ไร่ และสร้างที่พักชั่วคราวประมาณ 50 หลังคา

กลุ่มที่ 3 พื้นที่บริเวณพิกัด TA6174 กลุ่มราษฎรจำนวนประมาณ 70 คน เข้าบุกรุกและจับจอง เมื่อต้นปี พ.ศ.2552 ในเนื้อที่ประมาณ 30 ไร่ และสร้างที่พักชั่วคราวประมาณ 70 หลังคา ซึ่งสมาชิกบางส่วนเป็นราษฎรจากพื้นที่ภาคใต้

กลุ่มที่ 4 พื้นที่บริเวณพิกัด TA6174 กลุ่มราษฎรจำนวนประมาณ 50 คน เข้าบุกรุกและจับจอง เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ.2552 ในเนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ และสร้างที่พักชั่วคราวประมาณ 20 หลังคา ซึ่งมีการเคลื่อนไหวในลักษณะหาแนวร่วมและหาสมาชิกเพิ่มเติม เพื่อเรียกร้องผลประโยชน์ (เงิน) จากผู้ที่ต้องการเข้าจับจองที่ดิน โดยอ้างว่าเพื่อใช้ในการดำเนินการนโยบายของรัฐบาลว่าด้วยการจัดให้มีโฉนดชุมชน เนื่องจากนโยบายรัฐบาลของแต่ละพรรคแตกต่างกันจึงขาดความชัดเจนในการบริหารจัดการเรื่องโฉนดที่ทำกิน จึงทำให้ราษฎรขาดความมั่นใจในการรับสิทธิประโยชน์ในที่ดิน

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการศึกษาข้อมูลปัญหาในพื้นที่ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหา หาแนวทางแก้ไขปัญหามาให้ประสบความสำเร็จ ทั้งภาครัฐและราษฎรในเขตพื้นที่ อยู่ดี มีความมั่นคง และมีความสุขร่วมกันอย่างยั่งยืนตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการแก้ปัญหาที่ผ่านมาในอดีตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2557 ในประเด็น
  - 1.1 การบูรณาการแผนงานของเจ้าหน้าที่รัฐ
  - 1.2 กฎหมายและการบังคับใช้
  - 1.3 ราษฎรในพื้นที่ที่บุกรุกพื้นที่ป่า
2. เพื่อศึกษาการแก้ไขปัญหาซึ่งสามารถนำไปสู่การอพยพราษฎรออกจากพื้นที่

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาประชากร ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานและราษฎรในเขตบุกรุกพื้นที่ป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งสิ้นจำนวน 70 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจะศึกษาในเรื่องข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่การวิจัยครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ในเขตบุกรุกพื้นที่ป่าดงใหญ่ อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
4. ระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่วันที่ ธันวาคม 2557 ถึง มิถุนายน 2558

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานและราษฎรในเขตบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งสิ้นจำนวน 70 คน และใช้ตัวแปรในการศึกษา คือ ตัวแปรต้น แบ่งออกเป็นด้านส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ , ระดับการศึกษา , สถานภาพ , ประเภทของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร ตัวแปรตาม ได้แก่ ด้านการบูรณาการแผนงานของภาครัฐ (ความร่วมมือในการประสานงาน, การปฏิบัติตามแผนงาน, ผลการปฏิบัติตามแผน), ด้านกฎหมายและ การบังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด(การใช้กฎหมายของรัฐ, การปฏิบัติตามกฎหมายของราษฎร), ด้านการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (แผนการดำเนินงาน, การแก้ปัญหาที่ดินทำกิน, การประกอบอาชีพ)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัย บถาม และบทสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งแบบสัมภาษณ์และบทสัมภาษณ์ จะแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม มีจำนวน 10 ข้อ เพื่อให้ทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การแปลผล ใช้การแปลผลจากคำตอบที่คล้ายคลึงกันของการบูรณาการแผนงานกฎหมายและการบังคับใช้ และการมีส่วนร่วม เป็นร้อยละ เพื่ออธิบายผลตามตัวแปรที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์

3. กำหนดรูปแบบการสัมภาษณ์

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้พิจารณาข้อคำถามว่าสอดคล้องกับประเด็นปัญหาวิจัยหรือไม่ โดยหาค่าความสอดคล้องเที่ยงตรง (IOC : Index of item objective congruence) โดยกำหนดให้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้

5. แบบสอบถามที่สร้างได้ค่า IOC 0.96

6. ทำการปรับปรุงแบบสอบถามและสร้างแบบสอบถามฉบับจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจัดทำหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการกรอกข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎรที่อยู่ในเขตการบุกรุกพื้นที่ป่าดงใหญ่ ทั้งหมด 60 คน และชี้แจงทำความเข้าใจในรายละเอียดในการกรอกข้อมูล ในการนี้ได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามและรับคืนแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และ ทำการสัมภาษณ์ บันทึกเสียงและบันทึกภาพ พร้อมบันทึกบทสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน รวม 70 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล เริ่มจากการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามทุกชุดที่ส่งคืนมา เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นรายรายละเอียดทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายโดยใช้ ร้อยละ ของคำตอบที่คล้ายกันตามตัวแปรที่ศึกษา และเปรียบเทียบตามตัวแปรที่กำหนดไว้ โดยใช้ค่า ร้อยละ (percentage) อธิบายข้อมูลทั่วไปโดยวิธีการพรรณนา

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ มุ่งที่จะอธิบายถึงการบูรณาการแผนงานของหน่วยงานทางราชการกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และแนวทางแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าทั้งในปัจจุบันและอนาคต

การศึกษาครั้งนี้เป็นแ พ ได้มีการออกแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ได้แนวทางแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า คือ การบูรณาการแผนงานของหน่วยงานทางราชการ (การให้ความร่วมมือในการประสานงาน การปฏิบัติตามแผนงาน ผลของการปฏิบัติตามแผนงาน), ด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด(การใช้กฎหมายของรัฐ, การปฏิบัติตามกฎหมายของราษฎร), ด้านการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (แผนการดำเนินงาน, การแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน, การประกอบอาชีพ,การอพยพ)

ในด้านการบูรณาการแผนงาน จากการศึกษาพบว่า ทั้งในด้านเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร จะเห็นว่าด้านการบูรณาการแผนงาน การให้ความร่วมมือในการประสานงานของหน่วยงานทางราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร โดยภาพรวมให้ความร่วมมือในการประสานงาน การบูรณาการแผนงาน นอกจากนี้การปฏิบัติตามแผนงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร โดยภาพรวมปฏิบัติตามแผนงานที่ทางราชการดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยการนำโครงการพัฒนาอาชีพให้กับราษฎร และผลการปฏิบัติตามแผนงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร โดยภาพรวมการปฏิบัติตามแผนได้ผล จึงทำให้การบูรณาการแผนงานประสบผลสำเร็จ

ในด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย จากการศึกษาพบว่า ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร ได้ปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎร โดยภาพรวม มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย โดยภาพรวม ปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย และปฏิบัติตามกฎหมายด้วยความสมัครใจ การบังคับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าประสบผลสำเร็จ

ในด้านการมีส่วนร่วม จากการศึกษาพบว่า ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎร มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การจัดสรรที่ดินทำกิน และมีส่วนร่วมในพัฒนาอาชีพ การแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าจึงประสบผลสำเร็จ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ มุ่งที่จะอธิบายถึงการบูรณาการแผนงานของหน่วยงานทางราชการ กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรณีศึกษาป่าดงใหญ่) อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และแนวทางแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าทั้งในปัจจุบันและอนาคต

การศึกษาครั้งนี้เป็นแบบเชิงคุณภาพ เมื่อได้มีการออกแบบสอบถามแบบปลายเปิด จากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า การปฏิบัติงานตามแผนอย่างต่อเนื่องและจริงจังประกอบการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งภาครัฐและราษฎรมีส่วนในการแก้ไขปัญหาทุกขั้นตอน จึงทำให้ราษฎรอพยพออกจากพื้นที่ป่าทั้งหมดด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับขู่เข็ญ และทำร้าย ราษฎรบางส่วนกลับภูมิลำเนาเดิม บางส่วนรับการช่วยเหลือเรื่องที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย และพัฒนาอาชีพ และรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้สนใจที่จะศึกษา ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ที่จะนำผลการศึกษาไปพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. การดำเนินการต่อการบุกรุกที่ป่าสงวนแห่งชาติ/ที่สาธารณประโยชน์ ควรให้มีการควบคุม กำกับดูแล จากผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ คอยเฝ้าระวังมิให้มีการเข้าบุกรุกตั้งแต่เริ่มต้น
2. การบังคับใช้กฎหมายต้องมีความเด็ดขาดในทุกระดับ มีการบังคับใช้อย่างจริงจัง ในทุกสถานการณ์
3. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทางราชการในเรื่องการบุกรุก การเข้าทำกินในพื้นที่ป่าต้องอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงเพื่อมิให้ประชาชนตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มผลประโยชน์
4. การดำเนินการเยียวยาต่อประชาชนผู้ยากไร้ ไม่มีที่ทำกิน ต้องจัดการอย่างเป็นระบบ และเป็นรูปธรรม เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกใหม่ และให้มีกระบวนการสร้างอาชีพเพื่อเป็นการแก้ปัญหาแบบยั่งยืน